

**KÁROLI GÁSPÁR REFORMÁTUS EGYETEM
TANÍTÓKÉPZŐ FŐISKOLAI KAR**

Csecsemő- és kisgyermeknevelő

ALAPKÉPZÉSI (BACHELOR) SZAK

KÉPZÉSI PROGRAMJA

2019

TC3122103			A BESZÉDFEJLŐDÉS SEGÍTÉSE		
Tantárgy felelőse Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy oktatásának célja a csecsemő kommunikációjának és a kisgyermek beszédfejlődésének megismerése, a beszédfejlődés sajátosságainak áttekintése. A beszédfejlődés egyéni különbségeinek megismertetése a hallgatókkal. Az egészséges, illetve a megkésett beszédfejlődés jellemzőinek megismerése, a beszédfejlődés segítségének áttekintése. A tantárgy kiemelt célja a helyes pedagógusi kommunikációs stílus kialakítása, illetve a csecsemő- és kisgyermeknevelői megszólalás felelősségének tudatosítása.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Elsajátítandó ismeretanyag:

1. A beszéd fogalma, kialakulása, a beszédfeldolgozás folyamatai.
2. A beszédfejlődés társadalmi kontextusa, a gyermek beszédfejlődését befolyásoló szociokulturális tényezők.
3. A beszédfejlődés érzelmi háttere.
4. A beszédfejlődés folyamata, jellemzői, a beszédet megelőző közlésformák, a beszéd intenzív elsajátításának szakasza.
5. Az egészséges beszédfejlődés segítése.
6. A gyermek beszédének jellemzése, a fejlődés értékelése, az esetleges problémák megállapítása, a segítség lehetőségei, módjai.
7. A megkésett beszédfejlődés tünetei, logopédiai és pedagógiai kezelésének néhány általános alapelve.
8. Beszédeszlelési és beszédmegértési teljesítmény hiányának felismerése.
9. A beszéd tartalmi, formai oldalának fejlesztése.
10. A kisgyermek beszédének megismerése, a beszédbeli elmaradások és egyéb rendellenességek tünetei.

SZAKIRODALOM:

- Gósy Mária: *Pszicholingvisztika*, Osiris Kiadó, Budapest, 2005 ISBN 9633897734
- Hernádi Sándor: *Beszédművelés*, Osiris, Budapest, 2004 ISBN 9633894700
- Montágh Imre: *Mondd ki szépen!*, Holnap, Budapest, 2012 ISBN 9789633463260
- Réger Zita: *Utak a nyelvhez*, Soros Alapítvány / MTA Nyelvtudományi Intézete, Budapest, 2002 ISBN 9639074322
- Richter, Erwin - Mohs, Katharina - Brügge, Walburga: *Így tanulnak beszélni a gyerekek*, Akkord Kiadó, Gabo Kiadó, Budapest, 1998 ISBN 9637803629

TC3112203			A KISGYERMEKKOR PEDAGÓGIÁJA		
Tantárgy felelőse Neveléstani és Metodológiai Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	3	Előadás	Vizsga
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy oktatásának célja a kisgyermekkor alapvető nevelési kérdéseinek áttekintése, az óvodáskorig meghatározó tanulási sajátosságok (szociális tanulás, normaátadás, szokásformálás, stb.) megismerése. A tantárgy kiemelt célja a bölcsőde pedagógiai vonatkozásainak bemutatása, a kisgyermeknevelő feladatainak áttekintése, a hallgatók megismertetése a kisgyermekkor meghatározó pedagógiai kérdéseivel. A tantárgy hozzájárul a hallgatók nevelői attitűdjének megalapozásához.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <u>Elsajátítandó ismeretanyag:</u> 1. Az anya-gyermek kapcsolat, a biztonságos kötődés meghatározó szerepe a fejlődésben. 2. Az elfogadó, támogató nevelés. A gyermek egyéni igényeihez igazodás, a fejlődéssegítés elvi kérdései. 3. A gyermek kompetenciaigényének felismerése, támogatása, az önállósodás segítése. Választási, döntési lehetőségek kisgyermekkorban. 4. A szociális tanulás, a normaátadás mechanizmusai, a normakövető viselkedés alakulása, a szociális viselkedési szabályok elsajátítása. A szokáskialakítás. 5. Átmenetek: családból bölcsődébe, bölcsődéből óvodába. 6. A gyermekcsoport, a társak szerepe. 7. A kisgyermekkor tanulás segítése a gondozás, a játék és a hétköznapi élethelyzetek során (közös tevékenység, tapasztalat-és élményszerzési lehetőség biztosítása, a feldolgozás segítése). 8. A bölcsődepedagógia főbb kérdései: a szülővel történő fokozatos beszoktatás, a saját kisgyermeknevelő rendszer, az egyéni ellátást biztosító napirend megszervezése, személyi és tárgyi feltételeinek megteremtése. 9. A kisgyermeknevelő feladatai a szabad mozgás, a játék, az alkotótevékenység, az irodalmi és a zenei érdeklődés, a kommunikációs kedv, a környezet iránti érdeklődés segítségével. 10. A nehéz helyzetek kezelésének pedagógiai kérdései. A kisgyermeknevelő személyisége, kompetenciája, kommunikációja.					
SZAKIRODALOM: ▪ A bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai. Módszertani levél (szerk.), <i>Szociális füzetek</i>, NRSZH, Budapest, 2012 ▪ Podráczky Judit (szerk.): <i>Szemelvények a kisgyermeknevelés köréből</i>, 1. Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kar, Kaposvár, 2015 ISBN 978-615-5599-05-7 ▪ Balázs István (szerk.): <i>A génektől a társadalomig: a koragyermekkor fejlődés színterei</i>, Biztos Kezdet Kötetek I., Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, Budapest, 2012 ISBN 9789637366277 ▪ Balázs István (szerk.): <i>A koragyermekkor fejlődés természete – fejlődési lépések és kihívások</i>, Biztos Kezdet Kötetek II., Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, Budapest, 2012 ISBN 9789637366284 ▪ Nyitrai Ágnes (szerk.): <i>Szemelvények a kisgyermeknevelés köréből</i>, II. Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kar, Kaposvár, 2015 ISBN 978-615-5599-06-4 ▪ Belovári Anita (szerk.): <i>I. Nemzetközi Kisgyermeknevelési Konferencia. Tanulmánykötet</i>, Kaposvári Egyetem, Kaposvár, 2015 ISBN 978-963-9821-95-8 (http://palyazatok.ke.hu/tartalom/csatolt/tamop/412B213/kiadvanyok/I_Nemzetkozi_Kisgyermeknevelési_Konferencia_TK_2015.pdf) ▪ Vajda Zsuzsanna – Kósa Éva: <i>Neveléslélektan</i>, Osiris, Budapest, 2005 ISBN 9789633897287 ▪ Dombi Alice – Soós Katalin (szerk.): <i>Fejezetek a kisgyermeknevelés köréből</i>, APC-Stúdió, Szeged, 2010 ISBN 9789639844063 ▪ Kissné Fazekas Ibolya (szerk.): <i>Iránytű antológia I-II. Válogatás a 20 éves bölcsődei szakmai lapban megjelent módszertani írásokból</i>, Szeged, 2010 ISBN 9789633190067					

TC3121101			AZ EGÉSZSÉGES CSECSEMŐ ÉS KISGYERMEK FEJLŐDÉSE ÉS GONDOZÁSA, MOZGÁSFEJLESZTÉSE		
Tantárgy felelőse Művészeti, Testnevelési és Életviteli Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	3	Előadás	Vizsga
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy célja a leendő kisgyermeknevelők megismertetése az emberi fejlődés csecsemő-, illetve kisgyermekkori sajátosságaival, valamint az azokhoz kapcsolódó kiemelt gondozási feladatokkal (hangsúlyozottan a kisgyermek gondozásával). A tantárgy elsajátításának kiemelt területe a mozgásfejlődés alapvető sajátosságainak áttekintése, a csecsemő és a kisgyermek mozgásfejlesztésének támogatása, a kisgyermeknevelő ezzel összefüggő feladatainak áttekintése.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <u>Elsajátítandó ismeretanyag:</u> 1. A fejlődést befolyásoló tényezők, az öröklés, az érés és a személyi, illetve a tárgyi környezet. 2. A csecsemő és kisgyermek testi fejlődése. Fejlődés a méhen belül, a szülés lefolyása, az újszülött jellemzése. 3. A mozgás fejlődése, egyéni sajátosságok és különbségek a mozgásfejlődésben. 4. A csecsemő és a kisgyermek mozgásfejlődésének sajátosságai. 5. A mozgásfejlesztés formái és keretei a bölcsődében. 6. A mozgásfejlesztésben mutatkozó egyéni differenciálási lehetőségek (igazodva a mozgásfejlődésben mutatkozó egyéni fejlődési sajátosságokhoz). 7. A csecsemő és kisgyermek gondozása. Étkezés, fürdetés, pelenkázás, öltöztetés, alvás, levegőztetés. 8. A csecsemő és kisgyermek életmódja, a rendszeresség szerepe a gyermek életében. 9. A napirend. A szokáskialakítás. Szobatisztaságra nevelés. 10. A felnőtt és a gyermek kapcsolata a gondozás során.					
SZAKIRODALOM: - Majoros Márta - Lajtai Zsoltné Kollár Mónika – Darvay Sarolta: <i>Az egészséges csecsemő és kisgyermek fejlődése és gondozása</i>, Líceum Kiadó, Eger, 2010 ISBN 9789639894914 - David, M. és Appell, G.: <i>A Lóczy. Sajátos gondolkodás-gondoskodás a csecsemőről, a kisgyerekről</i>, Pikker-Lóczy Társaság a Kisgyermekért, Budapest, 1998 - Falk Judit: Az egészséges csecsemő és kisgyermek fejlődése és gondozása, in: Polónyi Erzsébet (szerk.): <i>Tananyag a csecsemő és gyermekgondozói szakosító tanfolyam hallgatói részére</i>, 1. kötet, Egészségügyi Minisztérium, Budapest, 1985, 11–110. ISBN 9632421345 - Falk Judit – Forrai Mária – Kálló Éva: <i>Csecsemők és kisgyermek gondozása és nevelése intézetben</i>, Csecsemőotthonok Országos Szövetsége, Budapest, 1996 ISBN 9630477130 - Lippné Krémer Ibolya - Marosiné Nemes Melinda - Póschné Bróda Ágota - Ridegné Cseke Irén: <i>Gondozástan</i>, Műszaki Kiadó, Budapest, 2010 ISBN 9789631660500 - Pikler Emmi (szerk.): <i>Az egészséges csecsemő és gyermek fejlődése és gondozása</i>, 2. kiad. 1-3 kötet, (Egészségügyi szakiskolák tankönyve), Medicina, Budapest, 1978 ISBN 9632402723					

TC3121102			AZ EGÉSZSÉGES CSECSEMŐ ÉS KISGYERMEK FEJLŐDÉSE ÉS GONDOZÁSA, MOZGÁSFEJLESZTÉSE SZEMINÁRIUM		
Tantárgy felelőse Művészeti, Testnevelési és Életviteli Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy elsajátításának célja a csecsemő és a kisgyermek fejlődésével, gondozásával és mozgásfejlesztésével összefüggő elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazása. A fejlesztéshez kapcsolódó jártasságok, készségek kialakítása, a képességek fejlesztése. A tantárgy kiemelt feladata a gondozási, feladatok begyakorlása, a mozgásfejlesztéshez kapcsolódó jártasságok, készségek kialakítása.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <u>Elsajátítandó ismeretanyag:</u> 1. A fejlődést befolyásoló tényezők, az öröklés, az érés és a személyi, illetve a tárgyi környezet megismeréséhez kapcsolódó gyakorlatok. 2. A csecsemő és kisgyermek testi fejlődésének megismerését szolgáló gyakorlatok. Fejlődés a méhen belül, a szülés lefolyása, az újszülött jellemzése a gyakorlatban. 3. A mozgásfejlesztés gyakorlati vonatkozásai, egyéni sajátosságok és különbségek figyelembevételének és alkalmazásának lehetőségei a mozgásfejlesztés során. 4. A csecsemő és a kisgyermek mozgásfejlesztésének gyakorlati kérdései. 5. A mozgásfejlesztés formái és keretei a bölcsődei gyakorlatban (megfigyelés, alkalmazás). 6. A mozgásfejlesztésben mutatkozó egyéni differenciálás gyakorlati alkalmazásának módjai (igazodva a mozgásfejlődésben mutatkozó egyéni fejlődési sajátosságokhoz). 7. A csecsemő és kisgyermek gondozása a gyakorlatban. Étkezés, fürdetés, pelenkázás, öltöztetés, alvás, levegőztetés bölcsődei megvalósításának gyakorlata. 8. A csecsemő és kisgyermek életmódja, a rendszeresség szerepe a gyermek életében. A napirend gyakorlati megvalósítása intézményes keretek között 9. A napirend alkalmazásának begyakorlása. A szokáskialakítás gyakorlati vonatkozásai. Szobatisztaságra nevelés a bölcsőde keretei között. 10. A felnőtt és a gyermek kapcsolata a gondozási gyakorlaton.					
SZAKIRODALOM: - Majoros Márta - Lajtai Zsoltné Kollár Mónika – Darvay Sarolta: <i>Az egészséges csecsemő és kisgyermek fejlődése és gondozása</i>, Liceum Kiadó, Eger, 2010 ISBN 9789639894914 - David, M. és Appell, G.: <i>A Lóczy. Sajátos gondolkodás-gondoskodás a csecsemőről, a kisgyerekről</i>, Pikker-Lóczy Társaság a Kisgyermekért, Budapest, 1998 - Falk Judit: Az egészséges csecsemő és kisgyermek fejlődése és gondozása, in: Polónyi Erzsébet (szerk.): <i>Tananyag a csecsemő és gyermekgondozói szakosító tanfolyam hallgatói részére</i>, 1. kötet, Egészségügyi Minisztérium, Budapest, 1985, 11–110. ISBN 9632421345 - Falk Judit – Forrai Mária – Kálló Éva: <i>Csecsemők és kisgyermekek gondozása és nevelése intézetben</i>, Csecsemőotthonok Országos Szövetsége, Budapest, 1996 ISBN 9630477130 - Lippné Krémer Ibolya - Marosiné Nemes Melinda - Póschné Bróda Ágota - Ridegné Cseke Irén: <i>Gondozástan</i>, Műszaki Kiadó, Budapest, 2010 ISBN 9789631660500 - Pikler Emmi (szerk.): <i>Az egészséges csecsemő és gyermek fejlődése és gondozása</i>, 2. kiad. 1-3 kötet, (Egészségügyi szakiskolák tankönyve), Medicina, Budapest, 1978 ISBN 9632402723					

TC3122302			BÁBJÁTÉK MÓDSZERTANA		
Tantárgy felelőse Művészeti, Testnevelési és Életviteli Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy célja a bábjáték történetének, jelentőségének megismertetése, különös tekintettel annak lélektani hatásaira (élmény- és feszültség-feldolgozás, konfliktuskezelés). Kiemelt feladat a bábkészítés technikáinak elsajátítása, a bölcsődében folyó bábozás fontosságának megismerése, a bábmozgatási készség fejlesztése.

A tantárgy feladata a bábozás lehetőségeinek feltárása a differenciált nevelésben. A tárgy hangsúlyos célja kultúrtörténeti anyagok feldolgozásával a hagyományok tiszteltére, őrzésére nevelés.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Elsajátítandó ismeretanyag:

1. A bábjáték múltja, helye a kultúrában.
2. A bábjáték pszichológiája, az intimitás és kapcsolatteremtés.
3. Beleélés, intenzív érzelmi hatások, a bábozás komplexitása, vizualitás és kinetikus, taktilis valamint ritmikai és zenei élmények.
4. A különböző bábok használata a kisgyermek életkori sajátosságainak tükrében, a bábuval való bánásmód, játékok paraván nélkül.
5. A gyermek bevonása a játékba, mozgásos, tapintási, hallási élménnyel, ingerrel (közvetlen és közvetettebb formákban).
6. Játzóképeség kibontakozásának elősegítése, bábos technikai tudás megalapozása.

SZAKIRODALOM:

- Horváthné Fülep Éva (szerk.): *Báb, játék, bábjáték. Szöveggyűjtemény a korszerű pedagógiai bábjáték és a művészi bábjáték köréből*, Didakt Kiadó, Debrecen, 2003 ISBN 9789638712080
- Székely Andrea: *Bábjáték. A világ befogadásának elérhetősége. 3.*, Educatio Kft, Budapest, 2003 (www.sulinet.hu/tanar/kompetenciatertuletek/ovodai_nevelés/dokumentumok/babjatek.pdf)
- Gyöngy Kinga (szerk.): *Első lépések a művészetek felé II. – A vizuális nevelés és az irodalmi nevelés lehetőségei kisgyermekkorban*, Dialóg Campus, Budapest, 2015 ISBN: 9786155376535
- Pernekiné Valentinyi Ildikó: *A bábjáték szerepe az óvodai nevelésben I-VI.*, in Óvodai Nevelés 2005. 58. 4. sz. 125–127.; 5. sz. 165–167.; 7. sz. 251–253.; 9. sz. 332–333.; 2006. 59. 1. sz. 18–20.; 5. sz. 171–173.
- Pernekiné Valentinyi Ildikó: *Néphagyomány és bábjáték*, Óvodai Nevelés, 2007, 60. 2. sz. 53–57.
- Szabó Zsuzsa: *Te is bábozz velünk!*, Ferling Press, Szekszárd, 2002 ISBN 9630292793
- Szentirmai László: *Nevelés kézzel – bábbal*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2006 ISBN 9631955672

TC3122101			BESZÉDMŰVELÉS I.		
Tantárgy felelőse Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy alapvető célja a leendő kisgyermeknevelők megismertetése a beszédszervek felépítésével, működésével, életkori sajátosságaival. A tantárgy kiemelt feladata a verbális és nonverbális, valamint metakommunikációs eszközök megismerése, a hallgatók beszédének az anyanyelvi normákhoz igazítása az alapvető hangképzési, és szövegfonetikai gyakorlatok segítségével. A tárgy a korosztályhoz igazítva mutatja be a beszédművelési gyakorlatok alkalmazási lehetőségeit. A tárgy hangsúlyosan hozzájárul a csecsemő- és kisgyermeknevelői megszólalás felelősségének tudatosításához.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Elsajátítandó ismeretanyag:

1. A beszélőszervek felépítése, működése és a helyes légzés mechanizmusa.
2. A beszédszervi eltérések felismerése.
3. A magyar hangrendszer: a magánhangzók és a mássalhangzók hibátlan képzése, a hangkapcsolatok helyes ejtése.
4. A beszédészlelés és beszédmegértés fázisai.
5. Verbális, nonverbális és metakommunikációs eszközök.
6. Az irányított beszédfejlesztés módszertana.
7. A beszédhibák és a beszédritmus zavarai.

SZAKIRODALOM:

- Balázs Sándor: *A pedagógiai kommunikációs képességek fejlesztésének elméleti és gyakorlati problémái*, Okker Kiadó, Budapest, 2000.
- Benedek László: *Játék és pszichoterápia*, Könyvfakasztó Kiadó, Győr, 2005 ISBN 9638666900
- Buda Béla: *A közvetlen emberi kommunikáció szabályszerűségei*, Animula, Budapest, 1994 ISBN 9633330432
- Hernádi Sándor: *Beszédművelés*, Osiris Kiadó, 1996 ISBN 9631781968
- Gósy Mária: *Pszicholingvisztika*, Osiris Kiadó, 2005 ISBN 9633897734
- Halász Gyula: *Tudd, hogy mit beszélsz!*, Móra Kiadó, 1991 ISBN 9631167313
- Montágh Imre - Seper Jenő - Vincze Tamásné: *A gyakori beszédhibák*, Tankönyvkiadó, 1998 ISBN 9638579315
- Montágh Imre: *Mondd ki szépen!*, Holnap Kiadó, Budapest, 2007 ISBN 9789633463260
- Szőke-Milinte Enikő: *A kommunikációs kompetencia fejlesztése*, Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Budapest, 2005 ISBN 9639712043

TC3122101			BESZÉDMŰVELÉS II.		
Tantárgy felelőse Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy alapvető célja a különféle kommunikációs technikák elsajátítása, az írásos és a szóbeli kommunikáció sajátosságainak megismerése, az asszertív kommunikáció képességének fejlesztése. A leendő kisgyermeknevelők megismerik a verbális kommunikáció stratégiáit, a pedagógiai célú kommunikáció jellemzőit (különösen a nonverbális kommunikáció terén). A tantárgy kiemelt feladata a kommunikáció és a konfliktuskezelés kapcsolatának megismerése, a kisgyermekkel és a szülőkkel való kommunikáció tudatos fejlesztése.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Elsajátítandó ismeretanyag:

1. A non-verbális kommunikáció a személyközi kommunikációban és a pedagógiai kommunikációban (kapcsolatteremtés, vezetés, fegyelmzés, magyarázat, visszajelzés stb. során).
2. A verbális kommunikáció stratégiái hasonló helyzetekben; kérdezés, meghallgatás, utasítás.
3. Csoportkommunikáció.
4. Prezentációs technikák.
5. Írásbeli kommunikáció a munkában.
6. Asszertivitás.
7. Interkulturális kommunikáció.
8. Konfliktuskezelés a pedagógiai munkában.
9. Kommunikáció a szülőkkel.

SZAKIRODALOM:

- Malcolm, Paul: *Kommunikációs készségünk fejlesztése*, Trivium Kiadó, Budapest, 1999 ISBN 9789639711112
- Síklai István: *A meggyőzés pszichológiája*, Scientia Humana, 1994 ISBN 9638471115
- Szabó Katalin: *Kommunikáció felsőfokon*, Kossuth Könyvkiadó, Budapest, 2002 ISBN 9789630959889
- Zrinszky László: *Gyakorlati pedagógiai kommunikáció*, Fitt Image, 2002 ISBN 9632020340
- Zrinszky László: *Bevezetés a pedagógiai kommunikáció elméletébe*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1993 ISBN 9631851397
- Murayné Szy Éva: *Játékos beszédnevelés*, Múzsák Közművelődési Kiadó, 1988 ISBN 9635643578
- Dankó Ervinné: *Nyelvi-kommunikációs nevelés az óvodában*, Okker Kiadó, 1994 ISBN 9639228192
- Gósy Mária: *A beszédészlelés és beszédmegértés fejlődése*, NIKOL Gmk, 1994 ISBN 9789638461759

TK2905			BEVEZETÉS A PSZICHOLÓGIÁBA		
Tantárgy felelőse Neveléstani és Metodológiai Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	2	Előadás	Vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy tanításának alapvető célja az általános pszichológia témaköreinek megismerése, a pedagógiai tevékenységhez szükséges érett személyiség kialakulása, a gyermek-centrikus szemléletmód elsajátítása. A tárgy kiemelt feladata, hogy rámutasson az ember lelki működésének és viselkedésének alapvető törvényszerűségeire. A tantárgy fontos célja, hogy tudatosítsa a pedagógiai tevékenység pszichológiai vonatkozásait, hatásmechanizmusait, illetve fejlessze a leendő kisgyermeknevelőkben a gyermekek valós szükségletei iránti érzékenységet.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Elsajátítandó ismeretanyag:

1. A pszichológia tárgya, megközelítési módok, nézőpontok a pszichológiában. A pszichológia ágazatai, módszerei.
2. Alapkutatási pszichológiai ágazatok. Alkalmazott pszichológiai ágazatok.
3. Pszichológiai kutatási módszerek. Önismeret, önértékelés.
4. Megismerési folyamatok (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezés, képzelet).
5. A gondolkodás és kategóriái, gondolkodási műveletek. Problémamegoldás és a gondolkodás.
6. A gondolkodás és a nyelv. Intelligencia és kreativitás.
7. A tanulás.
8. Az érzelmek. A motívumok rendszere és hierarchiája.
9. A társas viselkedés – szerepek, szerepkonfliktusok.
10. A személyiség fogalma, elméleti megközelítései. Személyiségtypusok, személyiségvonások. A személyiség megközelítése a jelentős XX. századi irányzatokban (pszichoanalízis, behaviorizmus, humanisztikus pszichológia).
11. A pedagógiai hatékonyság kulcsa, empátia és tolerancia fejlesztése a gyermekek iránt.
12. Az emberi fejlődés általános menete és a személyiség individuális szerveződése.

SZAKIRODALOM:

- Atkinson, R. L. - Atkinson, R. C. - Smith, E. E. - Bem, D. J.: *Pszichológia*, Osiris, Budapest, 1995 ISBN 9633897136
- Oláh Attila – Bugán Antal: *Fejezetek a pszichológia alapterületeiből*, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2001 ISBN 9789634634782
- Séra László: *Általános pszichológia*, Comenius Oktató és Kiadó Bt., Pécs, 2001 ISBN 9789630358071
- Bernáth László – Révész György: *A pszichológia alapjai*, Tertia Kiadó, Budapest, 1889 ISBN 9638512962
- Gyöngyösiné Kiss Enikő - Oláh Attila (szerk.): *Vázlatok a személyiségről*, Új Mandátum Kiadó, Budapest, 2007 ISBN 9639609808
- N. Kollár Katalin- Szabó Éva (szerk.): *Pszichológia pedagógusoknak*, Osiris Kiadó, Budapest, 2004 ISBN 9789633896723

TK0501			BIBLIAISMERET I.		
Tantárgy felelőse Alapozó Teológiai Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy tanításának alapvető célja a csecsemő- és kisgyermeknevelő szakos hallgatók megismertetése a Biblia keletkezésével és főbb mondanivalójával (üzenetével), ami a zsidó-keresztény eredetű európai civilizáció, gondolkodás és művelődés vitathatatlan alapja. A tantárgy az Ószövetség keletkezését, világát, tartalmát és üzenetét foglalja össze Izráel történetének összefüggései között.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <u>Elsajátítandó ismeretanyag:</u> 1. Általános bevezetés a Bibliába, a Szentírás felosztása az ószövetségi kánon kialakulása; az Ószövetség felosztása, szerzői és nyelve. 2. Bevezetés az Ószövetség korába. 3. Az őstörténet(ek); Mózes könyvei; a pátriarka kor, egyiptomi szolgaság, pusztai vándorlás; Tízparancsolat. 4. A történeti könyvek; honfoglalás, bírák, királyok kora; kettős királyság; korai prófétizmus. 5. Prófétai könyvek. 6. Babiloni fogság. 7. A hazatérés kora, Ezdrás és Nehémiás működése; fogság utáni prófétizmus. 8. Az öt tekercs könyvei. 9. Bölcsességirodalom, Zsoltárok. Krónikák. Dániel. 10. Kitekintés: apokrifok (deuterokanonikus könyvek), Qumrán, az intertestamentális kor, vallási irányzatok					
SZAKIRODALOM: ▪ Biblia (a Magyar Bibliatársulat vagy a Szent Jeromos Bibliatársulat által kiadott protestáns vagy katolikus hivatalos fordítás) ▪ Pecsuk Ottó (szerk.): <i>Bibliaismereti kézikönyv</i>, Kálvin Kiadó, Budapest, 2008 ISBN 9789633009888 ▪ Rózsa Huba: <i>Mi a Biblia?</i>, Jel Kiadó, Budapest, 2010 ISBN 9789639318120 ▪ Rózsa Huba: <i>Az Ószövetség keletkezése. Bevezetés az Ószövetség könyveinek irodalom- és hagyománytörténetébe</i>, Szent István Társulat, Budapest, 1986 ISBN 963360284X ▪ Soggin, A. J.: <i>Bevezetés az Ószövetségbe. A kezdetektől az alexandriai kánon lezárásáig</i>, Kálvin Kiadó, Budapest, 1999 ISBN 9633007712					

TK0502			BIBLIAISMERET II.		
Tantárgy felelőse Alapozó Teológiai Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy tanításának alapvető célja a csecsemő- és kisgyermeknevelő szakos hallgatók megismertetése a Biblia keletkezésével és főbb mondanivalójával (üzenetével), ami a zsidó-keresztény eredetű európai civilizáció, gondolkodás és művelődés vitathatatlan alapja. A tantárgy az Újszövetség keletkezését, világát, tartalmát és üzenetét foglalja össze.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <u>Elsajátítandó ismeretanyag:</u> 1. Az Újszövetség keletkezése, kánontörténete, felosztása, szövege és nyelve. 2. Bevezetés az Újszövetség korába. 3. Jézus Krisztus élete és működése. 4. Az evangéliumok ismertetése (szinoptikusok és János). 5. Az Apostolok cselekedetei. 6. Pál élete és működése; a páli levelek. 7. Zsidókhoz írt levél; katolikus levelek. 8. János levelei. 9. Jelenések könyve. 10. Kitekintés: az ós- és ógyház élete és irodalma; bibliafordítások.					
SZAKIRODALOM: ▪ Biblia (a Magyar Bibliatársulat vagy a Szent Jeromos Bibliatársulat által kiadott protestáns vagy katolikus hivatalos fordítás) ▪ Pecsuk Ottó (szerk.): <i>Bibliaismereti kézikönyv</i>, Kálvin Kiadó, Budapest, 2008 ISBN 9789633009888 ▪ Rózsa Huba: <i>Mi a Biblia?</i>, Jel Kiadó, Budapest, 2010 ISBN 9789639318120 ▪ Balla Péter: <i>Az újszövetségi iratok története. (Bevezetéstani alternatívák.)</i>, Károli Egyetemi Kiadó, Budapest, 2008 ISBN 9789639808065 ▪ Schweizer, E.: <i>Teológiai bevezetés az Újszövetségbe</i>, Kálvin Kiadó, Budapest, 2004 ISBN 9633009774					

TC3130301			BÖLCSSÓDEI ÖSSZEFÜGGŐ GYAKORLAT		
Tantárgy felelőse Gyakorlati és Továbbképzési Szakcsoport			Tárgyfelvételi előfeltétel TC3130101 - Nevelési (bölcstödei) gyakorlat I. TC3130102 - Nevelési (bölcstödei) gyakorlat II. TC3130103 - Nevelési (bölcstödei) gyakorlat III. TC3130201 - Nevelési (bölcstödei) gyakorlat IV. TC3130202 - Nevelési (bölcstödei) gyakorlat V.		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
6	240	30	10	Gyakorlat	Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy célja a nevelési gyakorlatok során megszerzett jártasságok, készségek szintetizálása, a nevelési és gondozási feladatok begyakorlása, a kisgyermeknevelői feladatokra történő felkészülés. A tantárgy kiemelt feladata a napirendhez kapcsolódó bölcstödei feladatokban történő aktív részvétel, az önálló tevékenység kereteinek biztosítása, valamint a személyi dokumentáció és az adminisztráció tartalmának, feladatainak tevékeny megismerése.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A gyakorlat tartalma: • Kisegítő feladatok ellátása csecsemő-típegő csoportban. • A gondozás személyi és tárgyi feltételeinek megteremtése. • A gyermekek gondozásához, ellátásához, a higiénés követelmények biztosítása. • A szülővel, a társgondozónóval való együttműködés. • A gyermekek napirendjének szervezése, kivitelezése. A játéktevékenység feltételeinek biztosítása. • A csoport és az egyes gyermekek játéktevékenységének megszervezése. • Az étkezési feltételek megteremtése és lebonyolítása. • Az alvási feltételek biztosítása. • A személyi dokumentáció és egyéb adminisztráció vezetése. • Önálló gyakorlat nagycsoportban: Az első héten: az alcsóport gyermekeinek fokozatos átvétele. A két műszakban dolgozó csecsemő- és kisgyermeknevelő hallgató a gyakorlat második felében – a gyakorlatot vezető szakoktató irányításával – önállóan dolgozik.					
SZAKIRODALOM: ▪ <i>A bölcstödei nevelés-gondozás szakmai szabályai. Módszertani levél.</i> (szerk.) Szociális füzetek, NRSZH, Budapest, 2002 ▪ <i>Korai fejlesztés a bölcstödében. Módszertani levél.</i>, Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, Budapest, 2003 ▪ Podráczky J. (szerk.): <i>Szemelvények a kisgyermeknevelés köréből I.</i>, Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kar, Kaposvár, 2015 ISBN 978-615-5599-05-7 ▪ Nyitrai Á. (szerk.): <i>Szemelvények a kisgyermeknevelés köréből II.</i>, Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kar, Kaposvár, 2015 ISBN 978-615-5599-06-4 ▪ Falus Iván – Kimmel Magdolna: <i>Portfólió</i>, Gondolat Kiadói Kör, Budapest, 2003 ▪ Ginnis, Paul: <i>Tanítási és tanulási receptkönyv</i>, Alexandra, Budapest, 2007					

TC3112204			CSALÁD ÉS INTÉZMÉNY KAPCSOLATA		
Tantárgy felelőse Neveléstani és Metodológiai Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
6	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy tanításának célja a család és a bölcsőde komplex kapcsolatrendszerének megismerése, a kapcsolattartási formák, valamint a szülői igények, elvárások áttekintése. A tantárgy kiemelt feladata a bölcsődei befogadás és beszoktatás időszakának megalapozása, a szülői bevonódás értelmezési kereteinek megismerése, az együttműködés technikáinak elsajátítása. A tantárgy hozzájárul a szülő – kisgyermeknevelő hatékony és eredményes együttműködés kialakításához.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Elsajátítandó ismeretanyag:

1. Változások a társadalomban, a családban, változások a család és az intézményes nevelés viszonyában.
2. Szülői funkciók, szülői kötelességek és jogok, kölcsönös elvárások.
3. A család és a napközbeni kisgyermekellátást nyújtó intézmények kapcsolatának szabályozása.
4. A család támogatása a befogadás időszakában. A szülői bevonódás értelmezése, a szülőkkel való viszony alakítása. Hagyományos és újszerű kapcsolattartási formák.
5. A napközbeni kisgyermekellátás rendszere, alternatív ellátások. A korai fejlődési elmaradások csökkentésére szerveződött ellátások (korai fejlesztők, Biztos Kezdet).
6. A családok változásai, a családi igények alakulása, a családok elvárásai és az intézmények, ellátások működése közötti összefüggések.
7. A kisgyermekes családok számára kínált szolgáltatások szakmai szempontú elemzése, értékelése, a szakmaiság és a szolgáltatás összeegyeztetése.
8. A családokkal való kapcsolat, a szülői kompetencia érvényesülése az egyes ellátásokban, szolgáltatásokban. A szülők számára nyújtott szolgáltatások.
9. A szakmai kompetencia általános és ellátás-specifikus összetevői. A családok támogatása a gyermeknevelésben, tanácsadói feladatok.
10. Konfliktusok (és kezelésük) a család-bölcsőde kapcsolatában. A család-bölcsőde kapcsolatrendszer megismerésének módjai.

SZAKIRODALOM:

- 6/2016. (III. 24.) EMMI rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet módosításáról
- *A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja*, 4. melléklet a 6/2016. (III. 24.) EMMI rendelethez
- Herczog Mária: Fejlődés a környezetben: család, intézmény, társadalom, in Balázs István (szerk.): *A génektől a társadalomig: a koragyermekkorai fejlődés színterei*, NCSSZI, Budapest, 2012, 472–518. ISBN 9789637366277
- Kolozsváry Judit: *Más gyerek – más szülő – más pedagógus*, OKKER Kiadó, Budapest, 2002 ISBN 9639228621
- Podráczky Judit (szerk.): *Szövetségben. Tanulmányok a család és az intézményes nevelés kapcsolatáról*, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2012 ISBN 9789633121498
- Bodonyi Edit – Busi Etelka – Hegedűs Judit – Magyar Erzsébet – Vizelyi Ágnes: *Család, gyermek, társadalom*, in *A gyakorlati pedagógia néhány alapkérdése* 5. kötet, 2006 (sorozatszerkesztő: M. Nádasdi Mária) ISBN 9639704644 (<http://mek.niif.hu/05400/05461/05461.pdf>)
- Winnicott, D. W.: *Kisgyermek, család külvilág*, Animula Kft., Budapest, 2000 ISBN 9789634081845

TC3111102			CSALÁDSZOCIOLÓGIA		
Tantárgy felelőse Szociális Tanulmányok Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	2	Előadás	Vizsga
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy célja a családszociológia alapvető ismereteinek elsajátítása, a család szerepének megismerése a csecsemő és a kisgyermek fejlődésében, nevelésében. A tárgy kiemelt feladata a családi életvitel, életmód szerepének bemutatása a kisgyermek fejlődésében, a gyermek szociokulturális háttérének (illetve megismerési módszereinek) feltárása. A tárgy hozzájárul a családszociológiai felmérés módszereinek, eszközeinek megismeréséhez, alkalmazási lehetőségeinek feltárásához.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <u>Elsajátítandó ismeretanyag:</u> 1. A családszociológia története, főbb kérdései. 2. A család, mint rendszer, a család fogalmának és funkciójának változásai a különböző történeti korokban. 3. A család szerepe, jelentősége a társadalmi egyenlőtlenségek újratermelésében, a családi és társadalmi szerepek. 4. A családi életciklusok, az életciklusok mentén kialakuló konfliktusok okai, konfliktuskezelési stratégiák. 5. Hatalmi viszonyok és játszmák a családban. 6. Életút, életmód, életvitel. 7. A családi gazdálkodás, a család, mint támogató rendszer, a családot támogató rendszerek. 8. Változások a családban: demográfiai változások, egyszülős- és mozaikcsaládok, nemi szerepek változásai. 9. A családszociológiai felmérés módszerei, genogram, szociogram. 10. Az interjú készítés szabályai és az esettanulmányozás alapszabályai, etikai szempontjai.					
SZAKIRODALOM: ▪ Kádár, Gabriella: <i>Amit a hallgatónak tudni illik: a család működéséről</i>, Szegedi Egyetemi Kiadó, Szeged, 2009 ISBN nélküli ▪ Neményi Ágnes: <i>Családszociológia</i>, Ábel Kiadó, Kolozsvár, 2010 ISBN 9789731141121 ▪ Schadt, M. (szerk.): <i>Családszociológia</i>, Comenius Oktató és Kiadó Bt., Pécs, 2000 ISBN nélküli ▪ <i>Útmutató a bölcsődei gondozónők családlátogatásához</i>, BOMI, Budapest, 1993 ▪ Bagdy Emőke – Kalo Jenő - Popper Péter - Ranschburg Jenő: <i>A család: Harcmező és békeziget</i>, Saxum Kiadó, Budapest, 2007 ISBN 9789637168871 ▪ Boreczky Ágnes – Földes Petra: <i>Családok távolból és félközelből</i>, Gondolat Kiadó, Budapest, 2007 ISBN 9636930503					

TC3112504			DRÁMAPEDAGÓGIA		
Tantárgy felelőse Neveléstani és Metodológiai Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
5	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy tanításának célja a drámapedagógia jellemzőinek, módszereinek és eszközeinek megismerése, a drámapedagógiai technikák gyakorlati alkalmazásainak elsajátítása. A tantárgy kiemelt feladata, hogy megismertesse a leendő kisgyermeknevelőket a drámapedagógia szerepével a bölcsődei pedagógiai munka hatékonyabbá tételében. A tárgy hozzájárul a kommunikációs képességek fejlesztéséhez, a mesedramatizálás jelentőségének megismeréséhez, az alkalmazási keretek áttekintéséhez.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Elsajátítandó ismeretanyag:

1. A drámapedagógia értelmezései (eszköz/módszer/tanulásszervezési modell... stb.).
2. Gyakorlatok és dramatikus játékok, ön- és csoportismereti, kapcsolatteremtést elősegítő játékok.
3. A drámajáték, a drámapedagógia helye, szerepe a nevelésben.
4. A drámajáték vezetés alapelvei, a drámafoglalkozások vezetése, a megfelelő pedagógusi magatartás, gondolkodásmód kialakítása.
5. A képességfejlesztő játékok szerepe az egyéni fejlesztés elősegítésében.
6. A drámafoglalkozások tervezése, nevelési problémák, ill. tanulási feladatok megoldása a drámajáték segítségével.
7. A tervezés legfontosabb lépései, dráma- formák, dráamódok megismerése, kipróbálása.
8. Mesedramatizálás - ismert mese feldolgozása, drámapedagógia módszereivel és eszközeivel.
9. A drámapedagógia szerepe a közösségfejlesztésben.
10. A drámapedagógia hazai meghonosítói.

SZAKIRODALOM:

- Gabnai Katalin: *Drámajátékok. Bevezetés a drámapedagógiába*, Helikon Kiadó, Budapest, 2011 ISBN 9789632272597
- Kaposi László (szerk.): *Drámapedagógiai műhelygyakorlatok*, Educatio Kiadó, Budapest, 2008 ISBN nélküli
- Demeter Lázár Katalin: *Játszótárs, Drámajátékok és kreativitás a fejlesztőpedagógiában 5-10 éveseknek*, Geobook Hungary Kiadó, Szentendre, 2008 ISBN 9789638783530
- Előd Nóra (szerk.): *Add tovább! – Drámajátékok 5-6 éveseknek és tanítóiknak*, Candy Kiadói, Kereskedelmi és Szolgáltatói Bt., Veszprém, 2003 ISBN 97896385255918
- Fort Krisztina - Kaposi József – Nyári Arnold – Perényi Balázs – Uray Péter: *Dráma és tánc*, Apáczai Kiadó, Celldömölk, 2002 ISBN nélküli

TC3121302			EGÉSZSÉGES ÉLETMÓDRA NEVELÉS		
Tantárgy felelőse Művészeti, Testnevelési és Életviteli Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	30	2	3	Előadás	Vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy tanításának célja a leendő kisgyermeknevelők megismertetése az egészségmegőrzés egyéni, társadalmi és intézményes biztosításának lehetőségeivel és módjaival (kiemelten az egészség, mint komplex fogalom értelmezésével). A tantárgy alapvető feladata a bölcsőde szerepének feltárása az egészségmegőrzés rendszerében, az egészséges életmódra nevelés lehetőségeinek bemutatása a kisgyermekkorban. A tantárgy hozzájárul az komplex egészségneveléshez szükséges kisgyermeknevelői kompetenciák kialakításához.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Elsajátítandó ismeretanyag:

1. Az egészség korszerű értelmezése, az egészséget befolyásoló főbb tényezők, az életmód szerepe az egészség megőrzésében.
2. Egészségvédelem, egészségnevelés, egészségfejlesztés. Az egészségnevelés tartalma, célja, feladatai.
3. A gyermekek életkori sajátosságai, testi fejlődése és azt befolyásoló környezeti tényezők.
4. Szűrővizsgálatok, szervezésükkel kapcsolatos követelmények.
5. A bölcsőde épületével szemben támasztott egészségügyi követelmények. A személyi- és környezet-higiénés nevelés feladatai.
6. Egészséges táplálkozás, kulturált étkezés. Gyermekkorban előforduló betegségek és megelőzésükre nevelés. Hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekekkel kapcsolatos egészségnevelési feladatok.
7. Az egészségérték kialakításának problémái és lehetőségei. A felnőtt- és a gyermekpopuláció egészségi állapota és az egészségmagatartás összefüggései.
8. A média hatása az egészségre, a fogyasztási szokások alakulása és az egészségi mutatók összefüggései.
9. A környezettudatosság. Az egészségnevelés gyakorlati módszerei a bölcsődében.
10. A szülők egészséges életmóddal kapcsolatos beállítottságának befolyásolására alkalmas módszerek.

SZAKIRODALOM:

- *A bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai. Módszertani levél* (szerk.), in Szociális füzetek, NRSZH, Budapest, 2012
- Benkő Zsuzsanna: *Egészségfejlesztés*, Mozaik Kiadó, Szeged, 2009 ISBN 9789636975807
- Darvay Sarolta (szerk.): *Tanulmányok a gyermekkorai egészségfejlesztés témakörben*, ELTE, Budapest, 2012 ISBN 9789632842684
- Pereszlényi Éva - Mezeiné Isépy Mária: *Egészségügyi és gondozási alapismeretek*, Országos Köznevelési Szolgálat Iroda, Budapest, 1995 ISBN 9638545712
- Székely Lajos: *Az óvodai egészségnevelés elmélete és gyakorlata*, Egészségesebb Óvodák Nemzeti Hálózata, Budapest, 2003 ISBN nélküli
- Meleg Csilla: *Egészségérték és intézményes befolyásolás*, in Meleg Csilla (szerk.): *Iskola és társadalom II. Szöveggyűjtemény*, JPTE Tanárképző Intézet Pedagógiai Tanszéke, Pécs, 1999 ISBN 9636416915
- Skrabski Árpád: *Társadalmi tőke és egészségi állapot az átalakuló társadalomban*, Corvinus Kiadó, Budapest, 2003 ISBN 9639062561
- Vastagh Zoltán (szerk.): *Mit lehet tenni a hátrányos helyzetű gyermekekért?*, MPI, Veszprém, 1990 ISBN 9630405644
- Veczkó József: *Gyermekvédelem pszichológiai és pedagógiai nézőpontból*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2007 ISBN 9634958658

TC3121205			EGÉSZSÉGTUDOMÁNY SZIGORLAT		
Tantárgy felelőse Művészeti, Testnevelési és Életviteli Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel TC3121101 - Az egészséges csecsemő és kis- gyermek fejlődése és gondozása, mozgásfej- lesztése TC3121103 - Funkcionális anatómiai ismeretek TC3121201 - Gyermekgyógyászat és alkalma- zott gyógyszerteran TC3121202 - Gyermekápolástan		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	0	0	0	---	szigorlat
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A szigorlat célja az egészségtudomány szakterületen szerzett ismeretek szintetizálása, az egyes tudományterületi diszciplínák keretében elsajátított tudásrendszer összefüggéseinek feltárása, a komplex egészségtudományi tudásrendszer elsajátításának biztosítása.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Az egészségtudomány szigorlat az alábbi tantárgyak ismeretrendszerére épít: - Az egészséges csecsemő és kisgyermek fejlődése és gondozása, mozgásfejlesztése - Funkcionális anatómiai ismeretek - Gyermekgyógyászat és alkalmazott gyógyszerteran - Gyermekápolástan					
SZAKIRODALOM: A szigorlati tételsoron és a szigorlat ismeretanyagát alkotó tárgyak leírásában szereplő szakirodalmi anyag.					

TK0701			EGYHÁZISMERET		
Tantárgy felelőse Alapozó Teológiai Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy oktatásának célja az egyház fogalmának komplex megismerése, a keresztyén egyházak – kiemelten a református egyház – szerepének, feladatának, felépítésének szervezetének áttekintése. A tárgy kiemelt feladata, hogy a leendő kisgyermeknevelők megismerjék az európai és európai alapú, bibliai és keresztyén gyökerű, eredetű civilizáció, gondolkodás, művelődés és életforma sajátosságait, szerepét. A tárgy hozzájárul a keresztyén – kiemelten a református – egyházi tanítások megismeréséhez, megértéséhez, elfogadásához.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Elsajátítandó ismeretanyag:

1. Az egyház fogalmának teológiai, egyházjogi, közjogi értelmezése, szabályozása.
2. Elismert egyházak, egyházi közösségek, egyházi intézmények (köznevelési, felsőoktatási, szociális intézmények) egyházjogi szabályozása. Egyház és felekezetek.
3. A keresztyén egyházak történetének vázlata. A Magyar Katolikus Egyház, a Magyarországi Evangélikus Egyház, a Magyarországi Református Egyház szervezeti felépítésének ismertetése.
4. A Magyar Református Egyház Kárpát-medencei szervezete és működése.
5. Az egyházak, a református egyház jelképei.
6. A református egyház működése és szolgálata.
7. Sákramentumok, szentségek (katolikus/ortodox, protestáns megközelítés).
8. A keresztyén egyházak tanítása és szolgálata.
9. Az egyházi szertartások bemutatása. Istentiszteleti formák.
10. Az egyházi év ünnepei.

SZAKIRODALOM:

- László Emőke – Pap Ferenc: Magyarországi Református Egyház, in Kozáry Andrea – Valcsicsák Imre (szerk.), *A rendészeti munkában felhasználható vallási és etnikai ismeretek: Etnoszociográfia*, Nemzeti Közzolgálati Egyetem, Budapest, 2014, 77-87. ISBN 97861553056508
- Török Péter: *Magyarországi vallási kalauz 2004.*, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2004 ISBN 9630581124
- Szathmáry Béla: *Magyar egyházjog*, Századvég, Budapest, 2004 ISBN 9639211524
- Lane, T.: *A keresztyén gondolkodás rövid története*, Harmat–Kálvin Kiadó, Budapest, 2001 ISBN 9639148431
- A Magyarországi Református Egyház Törvénykönyve és hitvallási iratai (Heidelbergi Káté, II. Helvét Hitvallás). (Elérhető: www.reformatus.hu)
- *A Katolikus Egyház Katekizmusa*, Szent István Társulat, Budapest, 2013 ISBN 9789633614037
- *A Katolikus Egyház Katekizmusának Kompendiuma*, Szent István Társulat, Budapest, 2013 ISBN 9789633618172

TC3122201			ÉNEK-ZENEI NEVELÉS ÉS MÓDSZERTANA I.		
Tantárgy felelőse Egyházzenei és Zenepedagógiai Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy oktatásának célja a kisgyermekkori zenei neveléshez szükséges ismeretek és készségek megalapozása, a kapcsolódó zenei ismeretek tanítása (ritmikai, dallami, hangsortani, formai, együtthangzási, hangszertechnikai alapismeretek és vonatkozó zenei olvasás-írási, furulyajáték-alapkészségek). A tárgy alapvető feladata, hogy a leendő kisgyermeknevelők megismerjék az alapvető zeneelméleti alapfogalmakat, jártasságot szerezzenek a C szoprán furulya – mint hangszer – megszólaltatásában. A tantárgy hozzájárul a ének-zenei kompetenciák fejlesztéséhez.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <u>Elsajátítandó ismeretanyag:</u> 1. A ritmikai alapfogalmak ismerete, a tanult ritmikai elemek ismeretlen ritmusban hallás utáni felismerése, megnevezése, lejegyzése, a tanult elemekből improvizálás. 2. A tanult szemelvények hangsorának, hangnemének önálló megállapítása, a tanult hangsorok szolmizált és hangneves éneklése. 3. Zeneelméleti alapfogalmak, formai ismeretek. 4. A magyar népi mondókák és gyermekdalok szerkezeti és zenei sajátosságainak elsajátítása. 5. Egyszólamú és többszólamú zenei szemelvények tanulása, együtthangzási ismeretek, hangközök ismerete. 6. A C szoprán furulya alaphangsora és fogásmódjai, a dalok játéka furulyán. 7. Gyermekdalok, népdalok, műdalok tiszta, stílusos előadása szolmizálva, kézjelezve is. 8. A kötelező dalanyag fejből, a teljes dalanyag kottából éneklése.					
SZAKIRODALOM: ▪ Frank Oszkár: <i>Zeneelméleti alapismeretek</i>, Miskolci Bölcsész Egyesület, Miskolc, 1991, ISBN nélküli ▪ Forrai Katalin: <i>Ének az óvodában</i>, Edition Musica, Budapest, 1993 ISBN 9633307139 ▪ Forrai Katalin: <i>Jár a baba, jár</i>, Holnap Kiadó, Budapest, 1996 ISBN 9633461448 ▪ Forrai Katalin: <i>Ének a bölcsődében</i>, Zeneműkiadó, Budapest, 2006 ISBN 9789633307496 ▪ Gyöngy Kinga (szerk.): <i>Első lépések a művészetek felé II. – Az ének-zenei nevelés lehetőségei kisgyermekkorban</i>, Dialóg Campus, Budapest, 2014 ISBN 9786155376542 ▪ Lázár Katalin: <i>Mit játszottok, mátkák?</i>, Kaposvári Egyetem Csokonai Vitéz Mihály Pedagógiai Főiskolai Kar, Kaposvár, 2002 ISBN 9637172971 ▪ Dobszay László: <i>A magyar dal könyve</i>, Zeneműkiadó, Budapest, 2014 ISBN 9633304342 ▪ Falvay Károly: <i>Ritmikus mozgás – énekes játék</i>, Országos Pedagógiai Intézet, Budapest, 1994 ISBN 9636823669 ▪ Katona Imre: <i>Néprajz és gyermekvilág</i>, Pont Kiadó, Budapest, 2001 ISBN 9639312185 ▪ Kerényi György: <i>Jeles napok dalai</i>, Editio Musica, Budapest, 2004 ISBN 080023372 ▪ Lázár Katalin: <i>Népi játékok</i>, Planétás Kiadó, Budapest, 2005 ISBN 9632862317					

TC3122202			ÉNEK-ZENEI NEVELÉS ÉS MÓDSZERTANA II.		
Tantárgy felelőse Egyházzenei és Zenepedagógiai Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy oktatásának célja a bölcsődei zenei nevelés módszertanának megismertetése, az önálló zenepedagógiai munka megalapozása. A tantárgy kiemelt feladata zenei nevelés módszertanának elméleti és gyakorlati feldolgozása, a bölcsődei zenei tevékenységekhez szükséges képességek fejlesztése. A tantárgy hozzájárul ahhoz, hogy a leendő kisgyermeknevelők aktív szerepet vállaljanak a kisgyermek zenei nevelésében, a zenei iránti fogékonyság, a zenei befogadás megalapozásában.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Elsajátítandó ismeretanyag:

1. A kisgyermek zenei fejlődése és fejlesztése korcsoportonként: a csecsemők és a kisgyermek zenei fejlettségének jellemzői.
2. A kisgyermeknevelő feladatai a 0-3 éves korúak zenei nevelésében; a zenei tevékenységek tervezése, napirendje, a rendszeresség elve; az optimális hanglégtér, a gyermekhang ápolása; a zeneileg fogékony, a zene iránt érdeklődő gyermek gondozása
3. Ünnepek, jeles napok és a zenei nevelés kölcsönhatása; a képességfejlesztés jelentősége, területei.
4. Módszertani ismeretek: a korai zenei nevelés anyaga, a magyar gyermekfolklor jellemzői.
5. Kodály Zoltán útmutatásai a kisgyermekkorra.
6. A csecsemők és a kisgyermek zenei hallásának jellemzői.
7. A bölcsődei zenei nevelés céljai, feladatai. A gyermek emocionális és kognitív fejlődése közötti kölcsönhatás.
8. A zenei tevékenységek tervezése, szervezése és napirendbe illesztése. A mondókák és a gyermekjáték dalok tanításának módszertana.
9. Differenciálás a zenei fejlesztés során: a speciális szükségletű és a kiemelkedő adottságú gyermekekkel való foglalkozás módszerei.
10. Hangszerek és a zenehallgatás szerepe a korai esztétikai nevelésben.

SZAKIRODALOM:

- Gyöngy Kinga (szerk.): *Első lépések a művészetek felé II. – Az ének-zenei nevelés lehetőségei kisgyermekkorban*, Dialog Campus, Budapest, 2014 ISBN 9786155376542
- Dimény Judit: *Hang-játék*, Zeneműkiadó, Budapest, 1981 ISBN 9633303923
- Falvay Károly: *Ritmikus mozgás – énekes játék*, Országos Pedagógiai Intézet, Budapest, 1994 ISBN 9636823669
- Kis Jenőné Kenesei Éva: *Alternatív lehetőségek a zenepedagógiában*, Tárogató Kiadó, Budapest, 1999 ISBN 9638491523
- Komáromi Lajosné: *A játék természetes örömeivel*, Antológia Kiadó, Lakitelek, 2006 ISBN 9639354457
- Sárty László: *Kreatív zenei gyakorlatok*, Ars Longa, Jelenkor Kiadó, Pécs, 1999 ISBN 963676590
- Katona Imre: *Néprajz és gyermekvilág*, Pont Kiadó, Budapest, 2001 ISBN 9639312185
- Kerényi György: *Jeles napok dalai*, Editio Musica, Budapest, 2004 ISBN 080023372
- Kokas Klára: *A zene felemeli a kezeimet*, Akadémia Kiadó, Budapest, 1992 ISBN 9630562855
- Lázár Katalin: *Népi játékok*, Planétás Kiadó, Budapest, 2005 ISBN 9632862317
- Ludánszky Szabó Éva: *Óvodai zenei hagyományápolás – népszokások*, Hajdúböszörmény, Szerzői kiadás, 1995 ISBN nélküli

TK0503			FEJEZETEK MAGYARORSZÁG TÖRTÉNETÉBŐL		
Tantárgy felelőse Alapozó Teológiai Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
5	30	2	2	Előadás	Vizsga
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy oktatásának célja a leendő kisgyermeknevelők megismertetése a hazai történelem alapvető sorsfordító történéseivel, a történelmi események láncolatszerű értelmezésével, a kiemelkedő történelmi személyiségek szerepével. A tantárgy feladata továbbá a magyar társadalom alapvető jellemzőinek, sajátosságainak bemutatása, értelmezése, a meghatározó társadalmi, gazdasági, demográfiai, jogi, szociális, stb. trendek áttekintése. A tárgy hozzájárul ahhoz, hogy a hallgatók tájékozottak legyenek a magyar történelem és jelenkor alapvető társadalmi, gazdasági kérdéseiben.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <u>Elsajátítandó ismeretanyag:</u> 1. Az emberi és polgári jogokra vonatkozó elképzelések alakulása Európában és Magyarországon 2. Hazánk népességének alakulása, demográfiai sajátosságaink 3. Gazdaságunk, társadalmunk, foglalkoztatási és jövedelmi viszonyaink 4. Településszerkezetünk néhány sajátossága, hatásuk egészségi állapotunk, várható élettartamunk alakulására 5. A magyar társadalom iskolázási/iskolázottsági jellemzőinek, kulturális fogyasztásának trendjei 6. Lakosságunk nemzetiségi, vallási összetételének változása, az állam és az egyházak viszonyának alakulása 7. Nemzetiségeink jogi, kulturális, szociális helyzete 8. Nemzeti sajátosságaink megőrzésének esélyei az uniós csatlakozás után. 9. Magyarország történetének rövid áttekintése, különös tekintettel a történelmi sorsfordítókra. A történelmi események láncolatszerű, ok-okozati bemutatása. 10. Egyes kiemelkedő személyiségek értékelése, olykor átértékelése, tetteik árnyalása. Az egyes korszakok érdekességeinek módszertani szempontú elemzése, a topográfia használatának fontossága.					
SZAKIRODALOM: ▪ Kende Tamás (szerk.): <i>Európai közjog és politika</i>, Osiris, Budapest, 1998 ISBN 9633794798 ▪ Romsics Ignác: <i>A 20. század képes története</i>, Rubikon Könyvek, Budapest, 2008 ISBN 9789639839007 ▪ Bihari Mihály: <i>Magyar politika 1944-2004. Politikai és hatalmi viszonyok</i>, Osiris, Budapest, 2005 ISBN 9633897858					

TC3112302			FEJLŐDÉSLÉLEKTAN		
Tantárgy felelőse Neveléstani és Metodológiai Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	2	Előadás	Vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy oktatásának célja az emberi pszichés fejlődés folyamatának feltárása, az egyes életkori szakaszokhoz (kiemelten: a magzati, az újszülött-, a csecsemő és a kisgyermekkorhoz) kapcsolódó testi, pszichés és kognitív fejlődés jellemzőinek bemutatása. A tantárgy kiemelt feladata az egyes pszichés funkciók fejlődésének és integrálódásának nyomon követése a különböző életkori fázisokban. A tantárgy oktatása hozzájárul ahhoz, hogy a leendő kisgyermeknevelők az egyes életszakaszokra jellemző értelmi, érzelmi és szociális fejlődést a maguk komplexitásában, kölcsönhatásaiban lássák.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Elsajátítandó ismeretek:

1. A fejlődés értelmezése, alapkérdései. A fejlődéslélektan vizsgálati módszerei.
2. A fejlődés átfogó elméletei. Az élet kezdete. A szülők, családtagok szerepe a gyermek fogadásában. Az anyai viselkedés. A magzati fejlődés.
3. A születés. A korai anya-gyermek kapcsolat. A mozgás és az észlelés fejlődése csecsemőkorban. A megismerés fejlődése csecsemő- és kisgyermekkorban. Az észlelés és a gondolkodás jellemzői. A szociabilitás. A korai kötődés. A szociális kompetencia.
4. A beszéd kialakulása és fejlődése. A norma és normaátadás. Az önszabályozás mechanizmusai.
5. A kisgyermekkor. Az ösztönök és az én-fejlődés. A táplálkozási, a megkapaszkodási és a támadó ösztönök alakulása, nevelése. A nemi identitás kialakulása és változásai, a nemi szerep.
6. Az erkölcsi fogalmak kialakulása és fejlődése. Az önkontroll kialakulása. A büntudat és a szégyen.
7. Az óvodáskor. A lelki feszültségek feldolgozása, az én-egyensúly védelmi eszközei. A feszültség levezetés és a játék. A társas kapcsolatok alakulása, csoportköteték az óvodában. A hagyományképződés. A pár és a csoport, az átpártolás.
8. A megismerési folyamatok fejlődése, reprezentációs rendszerek, a szenzoros és a műveletek előtti szakasz. A szinkretikus séma és a szemléleti realizmus, elaborációs lehetőségek. A rajzfejlődés kezdetei.
9. A mese és a képzelet, a kettős tudat, az érzelmi biztonság és az azonosulás, a belső kép.
10. A későbbi életszakaszok főbb jellemzői (kisiskoláskor, serdülőkor, ifjúkor, felnőtt- és időskor pszichés fejlődési sajátosságai).

SZAKIRODALOM:

- Cole, M. - Cole, S. R: *Fejlődéslélektan*, Osiris, Budapest, 1997 ISBN 96338994735
- József István: *Fejlődépszichológia nevelőknek*, Dávid Kiadó, Kaposvár, 2012 ISBN 9789638826565
- Mérei Ferenc - V. Binét Ágnes: *Gyermekek lélektan*, Medicina Könyvkiadó Zrt., Budapest, 2006 ISBN 9789632260273
- Estefánné Varga Magdolna – Dávid Mária - Hatvani Andrea - Héjja-Nagy Katalin - Taskó Tünde: *Pszichológia elméleti alapok*, Eszterházy Károly Főiskola, Eger, 2015 (<http://old.ektf.hu/hefoppalyazat/pszielmal/>)
- Martin László (szerk.): *Pszichológiai fogalomtár*, Kaposvári Egyetem, Kaposvár, 2015 ISBN 9786155599088 (http://palyazatok.ke.hu/tartalom/csatolt/tamop/412B213/kiadvanyok/pszichologiai_fogalomtar.pdf)
- Oláh Attila – Bugán Antal: *Fejezetek a pszichológia alapterületeiből*, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2006 ISBN 9789634634782
- Sekuler, R. - Blake, R.: *Észlelés*, Osiris Kiadó Kft., Budapest, 2004 ISBN 9789633894118
- Vajda Zsuzsanna: *A gyermek pszichológiai fejlődése*, Helikon Kiadó Kft., Budapest, 2006 ISBN 9789632089928
- N. Kollár Katalin - Szabó Éva (szerk.): *Pszichológia pedagógusoknak*, Osiris Kiadó, Budapest, 2004 ISBN 9789633896723
- Atkinson, R. L. et al.: *Pszichológia*, Osiris, Budapest, 1995 ISBN 9789633897133

TC3112303			FEJLŐDÉSLÉLEKTAN SZEMINÁRIUM		
Tantárgy felelőse Neveléstani és Metodológiai Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	15	1	1	Szeminárium	Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy oktatásának célja a fejlődéslélektani ismeretek gyakorlati alkalmazási lehetőségeinek megismerése, az egyes életkori szakaszokhoz (kiemelten: a magzati, az újszülött-, a csecsemő és a kisgyermekkorhoz) kapcsolódó jellemzők megismerése, intézményes keretek között. A tantárgy kiemelt feladata a gyermekek iránti empátia, elfogadás és tolerancia erősítése, a gyermeki viselkedés mögött rejlő okok megismerése. A tantárgy hozzájárul ahhoz, hogy a leendő kisgyermeknevelők gyakorlati tapasztalatokra tegyenek szert az egyes pszichés funkciók fejlődésének és integrálódásának összefüggéseiről.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: 1. Fejlődéslélektani vizsgálati módszerek a gyakorlatban. 2. A magzati fejlődés, a gyermekvárás gyakorlati kérdései. 3. A szülés és az újszülöttkori fejlődés gyakorlati vonatkozásai. 4. A csecsemőkor fejlődés sajátosságai, a csecsemő fejlődésének vizsgálata. 5. A beszédfejlődés sajátos jellemzői, problémái. 6. A kisgyermekkor fejlesztés gyakorlata, módszerei. 7. A mese és a játék szerepe a kisgyermekkor fejlődésben. A közös mesélés és játék a gyakorlatban. 8. Az óvodáskori testi és pszichés fejlődés vizsgálata. 9. A megismerési, gondolkodási folyamatok fejlődése és vizsgálata a gyakorlatban. 10. A kisiskolás és a serdülő fejlődésének gyakorlati vonatkozásai. Fejlesztési lehetőségek a későbbi életszakaszokban.					
SZAKIRODALOM: ▪ Cole, M. - Cole, S. R: <i>Fejlődéslélektan</i>, Osiris, Budapest, 1997 ISBN 96338994735 ▪ József István: <i>Fejlődépszichológia nevelőknek</i>, Dávid Kiadó, Kaposvár, 2012 ISBN 9789638826565 ▪ Mérei Ferenc - V. Binét Ágnes: <i>Gyermeklélektan</i>, Medicina Könyvkiadó Zrt., Budapest, 2006 ISBN 9789632260273 ▪ Estefánné Varga Magdolna – Dávid Mária - Hatvani Andrea - Héjja-Nagy Katalin - Taskó Tünde: <i>Pszichológia elméleti alapok</i>, Eszterházy Károly Főiskola, Eger, 2015 (http://old.ektf.hu/hefoppalyazat/pszielmal/) ▪ Martin László (szerk.): <i>Pszichológiai fogalomtár</i>, Kaposvári Egyetem, Kaposvár, 2015 ISBN 9786155599088 (http://palyazatok.ke.hu/tartalom/csatolt/tamop/412B213/kiadvanyok/pszichologiai_fogalomtar.pdf) ▪ Oláh Attila – Bugán Antal: <i>Fejezetek a pszichológia alapterületeiből</i>, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2006 ISBN 9789634634782 ▪ Sekuler, R. - Blake, R.: <i>Észlelés</i>, Osiris Kiadó Kft., Budapest, 2004 ISBN 9789633894118 ▪ Vajda Zsuzsanna: <i>A gyermek pszichológiai fejlődése</i>, Helikon Kiadó Kft., Budapest, 2006 ISBN 9789632089928 ▪ N. Kollár Katalin - Szabó Éva (szerk.): <i>Pszichológia pedagógusoknak</i>, Osiris Kiadó, Budapest, 2004 ISBN 9789633896723 ▪ Atkinson, R. L. et al.: <i>Pszichológia</i>, Osiris, Budapest, 1995 ISBN 9789633897133					

TC3121103			FUNKCIONÁLIS ANATÓMIAI ISMERETEK		
Tantárgy felelőse Művészeti, Testnevelési és Életviteli Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	3	Előadás	Vizsga
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy oktatásának célja, hogy a leendő kisgyermeknevelők megismerjék az ember anatómiai fejlődésének sajátosságait, állomásait, a fejlesztés lehetséges pedagógiai kereteit. A tantárgy kiemelt feladata az egyes szervek, szervrendszerek funkcióinak, szerepének megismerése, fejlődésük sajátosságainak áttekintése (hangsúlyosan a magzati, az újszülött, a csecsemő- és a kisgyermekkorban). A tantárgy hozzájárul ahhoz, hogy a leendő kisgyermeknevelők képessé váljanak az egészségtudatos nevelési hatásrendszer közvetítésére.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Elsajátítandó ismeretanyag: 1. Az emberi szervezet felépítése, a morfológia és a funkció elválaszthatatlan egysége. 2. Sejtbiológiai és szövettani alapismeretek. Az emberi testet felépítő sejtek, szövetek típusai, jellemzői. Embriológia, a méhen belüli fejlődés legfontosabb állomásai. 3. Az emberi csontvázrendszer anatómiai felépítése, a csontok növekedése. Az izomrendszer anatómiai felépítése, mozgásfejlődés gyermekkorban. 4. A keringési rendszer felépítése, működése. A homeosztázis fogalma. Az emberi emésztőrendszer anatómiai felépítése, az emésztés folyamata. 5. A légzőrendszer felépítése és működése. 6. A kiválasztó szervrendszer felépítése és működése. A belső elválasztású mirigyek anatómiája, élettani szerepe. 7. Az immunrendszer jellemzői és feladatai. 8. A női és a férfi nemi szervek anatómiája, szexualitás. 9. A központi idegrendszer felépítése, működése. A környéki idegrendszer felépítése, működése és feladatai. Érzékszervek: A szem és a fül anatómiai felépítése, a látás és a hallás élettana. A bőr, mint érzékszerv, az ízlelés és szaglás szerve. 10. Az egyes szervrendszerek fejlődésének és működésének főbb jellemzői csecsemő- és kisgyermekkorban.					
SZAKIRODALOM: ▪ Donáth Tibor: <i>Anatómiai atlasz</i>, Medicina Könyvkiadó Zrt., Budapest, 2010 ISBN 9632426878 ▪ Tarsoly Emil: <i>Funkcionális anatómia</i>, Medicina Könyvkiadó Zrt., Budapest, 2010 ISBN 9632425324 ▪ Darvay Sarolta – Hill Katalin - Vitályos Gábor Áron: <i>Összeállítás a Funkcionális anatómia tantárgyhoz csecsemő- és kisgyermeknevelő, óvopedagógus és tanító szakos hallgatók részére</i>, ELTE Tanító- és Óvóképző Kar, Természettudományi Tanszék, Budapest, 2012 ISBN nélküli ▪ Abrahams, P.: <i>Az emberi test atlasza. Teljes áttekintés testünk működéséről</i>, GABO Könyvkiadó, Budapest, 2003 ISBN 9639421995 ▪ Donáth Tibor: <i>Anatómia-élettan</i>, Medicina Könyvkiadó Zrt., Budapest, 2018 ISBN 9789632261324 ▪ Tortora, G. - Anagnostakos, N.: <i>Principles of Anatomy and Physiology</i>. Harper & Row Publishers, New York, 1998 ISBN 0063507293					

TC3121202			GYERMEKÁPOLÁSTAN		
Tantárgy felelőse Művészeti, Testnevelési és Életviteli Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	15	1	2	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy oktatásának célja, hogy a hallgatók megismerjék az újszülött-, a csecsemő- és a kisgyermekkor legfontosabb betegségeit, azok jellemzőit, sajátosságait, valamint a beteg kisgyermek ápolásának lényeges követelményeit, szakszerű teendőit. A tantárgy kiemelt feladata, hogy átfogó képet nyújtson az ápolás céljáról, folyamatáról, jellemzőiről. A tantárgy hozzájárul a leendő kisgyermeknevelők gondozási feladatainak eredményes megvalósításához.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Elsajátítandó ismeretanyag:

1. Az ápolás célja, fogalma, ápolási folyamatok.
2. A megbetegedett csecsemő/gyermek megfigyelése: tudat, sírás, légzés, pulzus, hőmérséklet, köhögés, bőr- és nyálkahártya, váladékok.
3. A lázas csecsemő/gyermek ápolása: a hőmérőzés módjai, a lázcsillapítás formái, a lázas beteg étrendje. A hasmenéses csecsemő/gyermek ápolása: a só- és folyadékháztartás egyensúlyban tartása, diétás és gyógyszeres kezelés a gondos bőrápolás, a fertőzés továbbvitelének megakadályozása.
4. A hányós csecsemő/gyermek ápolása: a hányás okai, a beteg megfigyelése, teendők hányás esetén, a hányás veszélye, a hányás diétás és gyógyszeres kezelése.
5. A légúti betegségben szenvedők ápolása: a felső és alsó légúti megbetegedések okai, tünetei, szövődményei, megfigyelési és ápolási feladatai.
6. Az emésztési és felszívódási zavarban szenvedő kisgyermek ápolása. Húgyúti és vesebetegségben szenvedő csecsemők/gyermek ápolása: alsó húgyúti fertőzésben szenvedők ápolása; a vesebeteg diétás kezelése.
7. A szívbetegek csecsemők/gyermek ápolása, gondozása: a veleszületett és szerzett szívbetegségben szenvedő gyermekek megfigyelése, ápolása és gondozása; a keringési zavarban szenvedők ápolása; a szívbetegek diétás kezelése.
8. Az orr-fül-gégészeti betegségben szenvedő csecsemők/gyermek ápolása. A görcsölő és eszméletlen csecsemő/gyermek ápolása.
9. A diabetes mellitusban szenvedők ápolása. Az atópiás betegségben szenvedők ápolása.
10. A fogyatékos gyermekek ápolása. A „bántalmazott gyermek” ápolása, gondozása. A fertőző betegségben szenvedők ápolása.

SZAKIRODALOM:

- Sinka Miklósné – Szálteleki Józsefné: *Egészségügyi ismeretek*, Líceum Kiadó, Eger, 2012 ISBN 9789639894921
- Smith-Temple, J. - Jonson, J. Y.: *Gyakorlati ápolástan. Ápolási vezérvonal a klinikai eljárásokhoz*, Medicina Könyvkiadó Rt., Budapest, 1997 IBSN 9632423194
- Vágvolgyi Ágnes: *Gyógyszertan*, KÁDIX, Budapest, 2010 ISBN 9789638901507
- Balogh László (szerk.): *Gyermekeápolástan*, Medicina Könyvkiadó Rt., Budapest, 1996 IBSN 9632424905

TC3121203			GYERMEKÁPOLÁSTAN GYAKORLAT		
Tantárgy felelőse Művészeti, Testnevelési és Életviteli Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy oktatásának célja a Gyermekápolástan tárgy keretében elsajátított elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazására történő felkészítés, a különféle betegségekből szenvedő csecsemők és kisgyermekek ápolásához kapcsolódó tevékenységek begyakorlása, a szükséges kompetenciák kialakítása. A tárgy kiemelt feladata a gondozási tevékenységre történő gyakorlati felkészítés, az ápolási teendők megismerése, jártasságok kialakítása a bölcsődei munkával összefüggő gyermekápolás terén. A tárgy hozzájárul a kisgyermeknevelő gondozási feladatainak sikeres megvalósításához.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Elsajátítandó ismeretanyag:

1. Az ápolás folyamatának gyakorlati lépései, teendői.
2. A megbetegedett csecsemő/gyermek megfigyelése a gyakorlatban (tudat, sírás, légzés, pulzus, hőmérséklet, köhögés, bőr- és nyálkahártya, váladékok).
3. A lázas csecsemő/gyermek ápolása a gyakorlatban (a hőmérőzés módjai, a lázcsillapítás formái, a lázas beteg étrendje. A hasmenéses csecsemő/gyermek ápolása: a só- és folyadékháztartás egyensúlyban tartása, diétás és gyógyszeres kezelés a gondos bőrápolás, a fertőzés továbbvitelének megakadályozása).
4. A hányós csecsemő/gyermek ápolása a gyakorlatban (a hányás okai, a beteg megfigyelése, teendők hányás esetén, a hányás veszélye, a hányás diétás és gyógyszeres kezelése).
5. A légúti betegségben szenvedők ápolása a gyakorlatban (a felső és alsó légúti megbetegedések okai, tünetei, szövődményei, megfigyelési és ápolási feladatai).
6. Az emésztési és felszívódási zavarban szenvedő kisgyermekek ápolása a gyakorlatban. Húgyúti és vesebetegségben szenvedő csecsemők/gyermekek ápolásának gyakorlati kérdései (alsó húgyúti fertőzésben szenvedők ápolása; a vesebeteg diétás kezelése).
7. A szívbeteg csecsemők/gyermekek ápolása, gondozása a gyakorlatban (a veleszületett és szerzett szívbetegségben szenvedő gyermekek megfigyelése, ápolása és gondozása; a keringési zavarban szenvedők ápolása; a szívbeteg diétás kezelése).
8. Az orr-fül-gégészeti betegségben szenvedő csecsemők/gyermekek ápolásának gyakorlata. A görcsölő és eszméletlen csecsemő/gyermek ápolásának gyakorlati feladatai.
9. A diabetes mellitusban szenvedők ápolásának gyakorlata. Az atópiás betegségben szenvedők ápolása a gyakorlatban.
10. A fogyatékos gyermekek ápolásának gyakorlati problémái. A „bántalmazott gyermek” ápolása, gondozása a gyakorlatban. A fertőző betegségben szenvedők ápolásának lépései.

SZAKIRODALOM:

- Sinka Miklósné – Szálteleki Józsefné: *Egészségügyi ismeretek*, Líceum Kiadó, Eger, 2012 ISBN 9789639894921
- Smith-Temple, J. - Jonson, J. Y.: *Gyakorlati ápolástan. Ápolási vezérvonal a klinikai eljárásokhoz*, Medicina Könyvkiadó Rt., Budapest, 1997 ISBN 9632423194
- Vágvölgyi Ágnes: *Gyógyszertan*, KÁDIX, Budapest, 2010 ISBN 9789638901507
- Balogh László (szerk.): *Gyermekápolástan*, Medicina Könyvkiadó Rt., Budapest, 1996 ISBN 9632424905

TC3121201			GYERMEKGYÓGYÁSZAT ÉS ALKALMAZOTT GYÓGYSZERTAN		
Tantárgy felelőse Művészeti, Testnevelési és Életviteli Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	3	Előadás	Vizsga
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy oktatásának célja, hogy a hallgatók korszerű ismereteket szerezzenek a neonatológia, az újszülött- és csecsemőgyógyászat, gondozás témakörében, melyek segítségével képessé válnak az az újszülöttek és a koraszülöttek élettani és kóros életjelenségeinek megkülönböztetésére, a szülészeti kórállapotok és beavatkozások következményeként kialakuló betegségek, szövödmények felismerésére. A tantárgy kiemelt feladata a leendő kisgyermeknevelők felkészítése a különféle újszülött-, csecsemő- és kisgyermekkori betegségek tüneteinek megkülönböztetésére. A tantárgy célja áttekintést nyújtani a gyermekgyógyászatban alkalmazott különféle gyógyszercsoportokról, azok komplex hatásrendszeréről.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <u>Elsajátítandó ismeretanyag:</u> 1. Az újszülöttek és koraszülöttek betegségei. 2. Csecsemőkori elváltozások, betegségek (a szervrendszerek betegségei, ok, tünet, gyógyszeres terápia, kezelés, ápolás). 3. Az emésztőrendszer, a légző rendszer, a szív- és keringési rendszer, a vérképző rendszer, az immunrendszer, a vizeletkiválasztó és elvezető rendszer, az idegrendszer betegségei. 4. A mentális fejlődés zavarai. 5. A bőr elváltozásai. 6. A csont-, izom- és kötőszöveti betegségek. 7. A belső elválasztású mirigyek betegségei. 8. Érzékszervei elváltozások. 9. A „bántalmazott gyermek” szindróma: megvert, megkínzott, meggyötört, megrázott gyermek fogalma; a bántalmazás tünetei, okai; a bántalmazott gyermek ellátása, gondozása; veszélyeztetett, károsodott gyermek. 10. Általános gyógyszerteran. A gyermekgyógyászatban alkalmazott főbb gyógyszercsoportok.					
SZAKIRODALOM: ▪ Sinka Miklósné – Szálteleki Józsefné: <i>Egészségügyi ismeretek</i>, Líceum Kiadó, Eger, 2012 ISBN 9789639894921 ▪ Taylor, S. - Raffles, A.: <i>Gyermekegyógyászati képes atlasz</i>, Springer Orvosi Kiadó Kft., Budapest, 1998 ISBN 9636990640 ▪ Vágvölgyi Ágnes: <i>Gyógyszerteran</i>, KÁDIX, Budapest, 2010 ISBN 9789638901507 ▪ Balogh László (szerk.): <i>Gyermekegyógyászati I-II.</i>, Medicina Könyvkiadó Rt., Budapest, 1996 ISBN 962424905 ▪ Pintér András (szerk.): <i>Gyermekegyógyászati vezérfonal</i>, Medicina Könyvkiadó Zrt., Budapest, 2005 ISBN 9632421329 ▪ Szalkai András - Mészner Zsófia: <i>Infektológia</i>, Springer Tudományos Kiadó Kft., Budapest, 2000 ISBN 963699136					

TC3122104			GYERMEKIRODALOM ÉS MÓDSZERTANA		
Tantárgy felelőse Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy oktatásának célja a legértékesebb népköltészeti, népmesei alkotások megismerése, az irodalmi érzékenység felkeltése, a tudatos olvasói magatartás kialakítása a hallgatókban. A tantárgy kiemelt feladata, hogy képessé tegye a leendő kisgyermeknevelőket arra, hogy a 0-3 éves korosztály számára valódi irodalmi élményt nyújtsanak, elsősorban a mese és a vers színvonalas prezentálása révén. A tárgy célja, hogy elmélyítse a hallgatókban a kisgyermeknevelő nyelvi mintaadó szerepét, az irodalmi szöveg interpretációjában rejlő esztétikai nevelési lehetőségeket. A tantárgy hozzájárul a hallgatók anyanyelvi, irodalmi kompetenciáinak megalapozásához, az anyanyelvi és beszédfejlesztés tudatosabbá válásához.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Elsajátítandó ismeretanyag:

1. A gyermekirodalom elméleti kérdései: a gyermekirodalom és az irodalom kapcsolata, viszonyrendszere. Az irodalmi és az anyanyelvi nevelés összefonódása.
2. Irodalmi műfajok és közvetítési formáik a kisgyermeknevelésben. Az irodalmi nevelés szerepe, funkciói a személyiség fejlődésében.
3. Irodalmi nevelés és literációs fejlődés, a bontakozó literáció elmélete, jelentősége a nevelésben. Mondókák, kiszámolók, nyelvtörők.
4. A magyar gyermekvers. A verselemzés szempontjai.
5. A népmese fogalma, fajtái. A népmese szerkezete, elemzési módjai. A műmese. Gyermekeknek szóló jelentős alkotások a magyar és a világirodalomban.
6. A gyermekkönyvek. A gyermekirodalmi művek megjelenésének egyéb formái: mesefilmek (tv, dvd), mese cd, diafilmek, gyermekújságok, gyermekszínház, bábszínház, stb.).
7. A gyermek irodalmi érdeklődésének fejlődése, a mondóka és a vers iránti érdeklődés kialakulása. A mese és a képeskönyv-nézegetés iránti igény megjelenése, alakulása az élet első éveiben, a felnőtt szerepe az érdeklődés felkeltésében és fenntartásában.
8. Gyermekgondozás és mondóka, vers, gyermekgondozás és mese.
9. A gyermek mesehallgatói magatartása, a mesei és a gyermeki világkép. A mondókázás, versmondás és a mesemondás folyamata, a mondókák, versek, mesék válogatásának szempontjai.
10. A képeskönyv-nézegetés helyzetei, a bábozás, a mimetikus játék, dramatikus játék. A mese és a játék kapcsolata.

SZAKIRODALOM:

- Gyöngy Kinga (szerk.): *Első lépések a művészetek felé II. – A vizuális nevelés és az irodalmi nevelés lehetőségei kisgyermekkorban*, Dialóg Campus, Budapest, 2015 ISBN 9786155376535
- Borbély Sándor (szerk.): *Kortárs gyermekkönyvek: műelemzések és műismertetések*, Ciceró, Budapest, 2001 ISBN 9635393415
- Komáromi Gabriella (szerk.): *Gyermekirodalom*, Helikon, Budapest, 1999 ISBN 9632086104
- Komáromy Sándor (szerk. és vál.): *Négvágú síp – gyermekhangra: a határon túli újabb kisebbségi magyar gyermeklira antológiája*, Eötvös J. Könyvkiadó, Budapest, 2000 ISBN 9639024953
- Komáromy Sándor: *Költők és művek a XX. század magyar gyermeklirájából*, Budapest: Eötvös J. Könyvkiadó, Budapest, 2002 ISBN 9639316296
- Bettelheim, B.: *A mese bűvölete és a bontakozó gyermeki lélek*, Corvina Kiadó Kft, Budapest, 2013 ISBN 9789631360189
- Boldizsár Ildikó: *Mesepoétika*, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2014 ISBN 9789630581783

- *Ciróka-maróka. Szöveggyűjtemény*, Nyugat-Dunántúli Regionális Módszertani Bólsóde, Szombathely, 2005 ISBN 9630036576
- Kádár Annamária: *Mesepszichológia*, Kulcslyuk Kiadó, 2012 ISBN 9789638941961
- Rodari, G.: *A képzelet grammatikája*, Pont Kiadó Kft, Budapest, 2001 ISBN 9639312193
- Tarbay Ede: *Gyermekirodalomra vezérő kalauz*, Szent István Társulat, Budapest, 1999 ISBN 9633610796

TC3112305			GYÓGYPEDAGÓGIAI ALAPISMERETEK		
Tantárgy felelőse Neveléstani és Metodológiai Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy oktatásának célja olyan alapvető gyógypedagógiai ismeretek nyújtása, melyek segítségével a leendő kisgyermeknevelő képessé válik a sajátos nevelési igényű gyermekek bölcsődei ellátására, támogatására, integrált fejlesztésére. A tantárgy kiemelt célja a fogyatékkal élő gyermekek sajátosságainak megismerése, a családokkal való együttműködés kereteinek áttekintése, a gyógypedagógiai szakszolgálatok fontosságának tudatosítása. A tantárgy hozzájárul az elfogadás és az empátia erősítéséhez, az inkluzív szemlélet megalapozásához.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <u>Elsajátítandó ismeretanyag:</u> 1. A gyógypedagógia, mint tudomány. A magyar gyógypedagógiai gondolkodás alakulása, fejlődése. 2. Az orvostudomány, a pedagógia, a pszichológia, a szociológia vonatkozó irányzatai. 3. A gyógypedagógiai folyamat alkotóelemei: diagnosztikai-, nevelési-, terápiás és rehabilitációs folyamatok. 4. Gyógypedagógiai tipológia: tanulásban akadályozottak, értelmileg akadályozottak, autisták, beszédben akadályozottak, hallássérültek, látássérültek, mozgásban korlátozottak, halmozottan sérültek, teljesítmény- és viselkedészavarokkal küzdők. 5. Nevelési szakaszok, törvényi szabályozók. 6. A gyógypedagógiai fejlesztés, gyógyító nevelés. 7. A korai gyógypedagógiai intervenció tartalma. 8. A bölcsődei integrált / inkluzív nevelés típusai, a hazai gyakorlat. Az integrált nevelés hatása a sérült és az ép gyermekek személyiségfejlődésére. 9. A fogyatékkal élő gyermeket nevelő családokkal való együttműködés. Gyógypedagógiai szolgáltatások. 10. A fogyatékkal élő gyermekek és szüleik jogai.					
SZAKIRODALOM: ▪ Gordosné Szabó Anna: <i>Bevezető általános gyógypedagógiai ismeretek</i>, Nemzeti Tankönyvkiadó Rt., Budapest, 2004 ISBN 9631953513 ▪ Takács István – Csillag Ferenc – Trencsényi László (szerk.): <i>Hogyan szeressük a gyermeket? Korczák és magyar gondolkodók írásai</i>, UNICEF-ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2011 ISBN 9789630816786 ▪ Takács István (szerk.): <i>Gyógypedagógiai glosszárrium</i>, Kaposvári Egyetem, 2015 ISBN 9786155599118 (http://palyazatok.ke.hu/tartalom/csatolt/tamop/412B213/kiadvanyok/gyogypedagogiai_glosszarium.pdf) ▪ Gordosné Szabó Anna (szerk.): <i>Gyógyító pedagógia</i>, Medicina Könyvkiadó Zrt, Budapest, 2004 ISBN 9789632427577 ▪ Illyés Sándor (szerk.): <i>Gyógypedagógiai alapismeretek</i>, ELTE, Budapest, 2000 ISBN 9637155282 ▪ Somogyvári Zsolt: <i>Neonatólogiai sürgősségi ellátás</i>, Medicina Könyvkiadó Zrt, Budapest, 1998 ISBN 9632422104					

TC3112205			HÁTRÁNYOS HELYZET PEDAGÓGIÁJA		
Tantárgy felelőse Neveléstani és Metodológiai Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
6	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy oktatásának célja a hátrányos helyzetből fakadó gyermeki sajátosságok megismerése, a családi szocializációból fakadó zavarok, problémák megértése, tudatosítása. A tárgy kiemelt feladata, hogy átfogó képet nyújtson a különféle szocio-ökonómiai jellegű hátrányokról, valamint az ebből fakadó kisgyermeknevelői feladatokról, kompetenciaterületekről. A tantárgy hozzájárul az esélyegyenlőség fogalmának, jelentőségének megértéséhez, az ebből fakadó pedagógiai feladatok, szerepek tudatosításához.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Elsajátítandó ismeretanyag:

1. A hátrányos helyzet fogalma, jellemzői. A hátrányos helyzet fogalmának pedagógiai kiterjesztése.
2. A szocio-ökonómiai hátrány. Objektív szegénység, szubjektív szegénység, relatív szegénység. Egyéb szegénység-kategóriák, kockázati tényezők.
3. A szocializáció zavarai.
4. A családi élet diszfunkcióinak hatása a személyiségre. A hátrányos helyzet, a családi diszfunkciók társadalmi következményei.
5. A veszélyeztetettség.
6. Gyermeki jogok. A gyermeki jogok védelme.
7. Szülői jogok és kötelezettségek. Az esélyegyenlőtlenség fogalma, kezelése, megjelenési formái.
8. A különleges bánásmódot igénylő gyermekek. Jogosság, méltányosság, eredményesség pedagógiai megközelítése. A méltányos pedagógia.
9. Integráció és inklúzió a pedagógiában. A méltányos pedagógia feladatai a gyermekek hatékony fejlesztésében.
10. A családpedagógia fogalma, kialakulása, hagyományai. A családpedagógiai szemlélet és tevékenység rendszere. Egészséges és sérült családok. A családpedagógia prevenciós és korrekciós lehetőségei.

SZAKIRODALOM:

- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásáról
- Bodonyi Edit - Busi, Etelka – Hegedűs Judit – Magyar Erzsébet – Vizelyi Ágnes: Család, gyermek, társadalom, in *A gyakorlati pedagógia néhány alapkérdése* 5. kötet (sorozatszerk.: M. Nádas Mária) (<http://mek.niif.hu/05400/05461/05461.pdf> ISBN 9639704644)
- Ladányi János: *Egyenlőtlenségek, redistribúció, szociálpolitika*, Új Mandátum, Budapest, 2010 ISBN 9789632870335
- Réthy Endréné – Vámos Ágnes: *Esélyegyenlőtlenség és méltányos pedagógia. A gyakorlati pedagógia néhány alapkérdése*, 8. kötet, Bölcsész Konzorcium, Budapest, 2010 ISBN 9639704636
- Várnagy Elemér – Várnagy Péter: *A hátrányos helyzet pedagógiája*, Corvinus Kiadó, Budapest, 2000 ISBN 9639062324
- Erőss Gábor – Kende Anna (szerk.): *Túl a szegregáción*, L'Harmattan Kiadó, Budapest, 2008 ISBN 9789632361437
- Vastagh Zoltán (szerk.): *Mit lehet tenni a hátrányos helyzetű gyermekekért?*, MPI, Veszprém, 1990 ISBN 9630405644

TC3112106			INTER- ÉS MULTIKULTURÁLIS NEVELÉS		
Tantárgy felelőse Neveléstani és Metodológiai Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
6	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy oktatásának célja az interkulturális és multikulturális nevelés elméleti és gyakorlati kérdéseinek áttekintése, az ebből fakadó pedagógiai feladatok megismerése és tudatosítása. A tantárgy kiemelt feladata, hogy megismertesse a leendő kisgyermeknevelőket a kulturális különbözőségekből fakadó gyermeki sajátosságokkal, annak bölcsődei megjelenési formáival. A tantárgy célja annak megvilágítása, hogy milyen szerepe lehet a pedagógusnak az előítéletek csökkentésében, a beilleszkedés, a társadalmi szintű együttélés elősegítésében. A tantárgy hozzájárul az empátia és az elfogadás erősítéséhez, annak a pedagógiai folyamatban történő érvényesítéséhez, az integratív szemlélet erősítéséhez.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Elsajátítandó ismeretanyag:

1. Nemzetiségi és nemzeti etnikai kisebbségek Magyarországon: identitás, hagyományok, értékrend.
2. Az interkulturális, multikulturális nevelés elmélete és gyakorlata.
3. A kulturális különbségek elfogadása.
4. A multikultúra és az interkultúra, szegregáció, integráció, inklúzió fogalmának értelmezése, a pedagógiai folyamatban történő elhelyezése.
5. A kulturális különbségekből, másságból adódó konfliktusok kezelése.
6. A romák helyzete Magyarországon, roma gyermekek a nevelési intézményekben.
7. Különböző más nemzetiségű, kultúrájú gyermekek a nevelési intézményekben.
8. A pedagógus személyisége, szerepe az előítéletek csökkentésében, a beilleszkedés és a társadalmi együttélés segítésében.
9. Jelentősebb pedagógiai elképzelések, programok az inter- és a multikulturalitás tárgykörében.
10. Az elfogadás, befogadás, tolerancia pedagógiai kérdései. Az előítéletek leküzdése.

SZAKIRODALOM:

- Bencéné Fekete Anikó Andrea: Az interkulturális szemlélet és napjaink óvodája, in *ÓTE Tükörkép. Válogatás az óvó- és tanítóképző főiskolák, karok oktatóinak tanulmányaiból*, Baja, 2009, 67–75.
- Nahalka István - Torgyik Judit (szerk.): *Megközelítések. Roma gyerekek nevelésének egyes kérdései*, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2004 ISBN 9639316849
- Torgyik Judit – Karlovitz János: *Multikulturális nevelés*, Bölcsész Konzorcium, Budapest, 2006 ISBN 9639704059 (<http://mek.oszk.hu/04800/04802/>)
- Kállai Ernő – Kovács László (szerk.): *Megismerés és elfogadás. Pedagógiai kihívások és roma közösségek a 21. sz. iskolájában*, Nyitott Könyvműhely, Budapest, 2009 ISBN 9789639725911
- Lesznyák Márta - Cs. Czachesz Erzsébet: Multikulturális oktatáspolitikai koncepciók, in Cs. Czachesz Erzsébet (szerk.): *Multikulturális nevelés. Szöveggyűjtemény tanító és tanár szakos hallgatók számára*, Mozaik Oktatási Stúdió, Szeged, 1999, 7–17. ISBN 9636972265

TC3121204			JÁRVÁNYTAN, FERTŐZŐ BETEGSÉGEK, ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁS		
Tantárgy felelőse Művészeti, Testnevelési és Életviteli Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy oktatásának célja az alapvető járványtani, immunológiai és elsősegély-nyújtási ismeretek áttekintése, a leendő kisgyermeknevelők felkészítése a fertőzések, járványos betegségekből, vészhelyzetekből eredő sürgős feladatok szakszerű ellátására, a gyors reagálásra. A tantárgy kiemelt feladata, hogy a hallgatók átfogó képet kapjanak a különféle járványos betegségekről, azok kezelésének, gyógyításának lehetőségeiről. A tantárgy hozzájárul ahhoz, hogy a hallgatók képessé váljanak a bölcsődében a vészhelyzetek elhárítására, a gyors és hatékony elsősegélynyújtásra.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <u>Elsajátítandó ismeretanyag:</u> 1. A mikrobiológia tárgya, alapvető feladatai. A kórokozók rendszere. 2. Bakteriológia. A leggyakoribb emberi megbetegedést okozó baktériumok. Virologia. A leggyakoribb emberi megbetegedéseket okozó vírusok és rickettsiák. 3. Mycológia. Emberi gombás megbetegedések kórokozói. 4. Parazitológia. Emberi megbetegedéseket okozó fontosabb protozoonok. Emberi élősködők, férgek kimutatása. A fertőzés fogalma, az alakulását befolyásoló tényezők. 5. Immunológiai alapfogalmak. Járványtani alapismeretek. A járványtan tárgya, jelentősége, felosztása. Immunológiai alapismeretek – védőoltások. 6. A fertőző betegségek előfordulása, területi eloszlásuk és lefolyásuk szakaszai. A járványfolyamat mozgatóerői. Járványügyi teendők fertőző betegségek előfordulásakor. Általános fertőzéstan fogalmak. 7. A fertőző betegségek általános diagnosztikája. Higiénés rendszabályok, hatósági és járványügyi teendők. Megelőzés, védőoltások. A fertőző betegségek kezelési elvei (a gyógyszeres terápia részletezése az egyes betegségeknél). Járványos megbetegedések csecsemő- és gyermekkorban. 8. Az elsősegélynyújtás célja, feladatai, általános szabályai. Elsősegélynyújtási kötelezettség. Mentőhívás. Újraélesztés. Életjelenségek vizsgálata. A klinikai és a biológiai halál fogalma. Légutak szabaddá tétele. Az újraélesztés elmélete, gyakorlata. Szövődmények, hibák. Heveny rosszullétek. Esméletlenség felismerése. Teendő eszméletlenség esetén. 9. Csecsemő- és kisgyermekkorú lázas állapotok. Idegen test felismerése a légutakban, hallójáratban, szemen, nyelöcsőben, elsődleges ellátásuk. A sebellátás eszközei (kendő, kötszer), kötözésmódok. Vértések formái, vértések csillapítása. A törés, rándulás jellemzői, elsődleges rögzítése. 10. Mérgezők következményeinek felismerése, az elsődleges ellátás legfontosabb teendői.					
SZAKIRODALOM: ▪ Sinka Miklósné – Szálteleki Józsefné: <i>Egészségügyi ismeretek</i>, Líceum Kiadó, Eger, 2012 ISBN 9789639894921 ▪ Andics László: <i>Alapfokú és közúti elsősegély</i>, SubRosa, Budapest, 1994 ISBN 9638354135 ▪ Kercsó Attila: <i>Népszerű járványtan</i>, Pallas-Akadémia Kiadó, Csíkszereda, 2004 ISBN 9736650855 ▪ Rudnai Ottó: <i>Általános járványtani és közegészségtani alapismeretek</i>, Medicina, Budapest, 1987 ISBN 9632417232					

TC3112201			JÁTÉKPEDAGÓGIA		
Tantárgy felelőse Neveléstani és Metodológiai Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	15	1	1	Előadás	Vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy oktatásának célja, hogy a játépszichológiai és pedagógiai ismeretek összekapcsolásával elősegítse a kisgyermeknevelő hallgatók felkészülését a bölcsődei teendőik ellátására, segítséget adjon a spontán és az irányított játék összefüggéseinek felismerésére, valamint a felnőttek és a kortársak játékbeli szerepének helyes értelmezésére. A tantárgy kiemelt feladata, hogy a hallgatók megismerjék a különféle játékfajtákat, azok szerepét a csecsemő- és kisgyermekkorban, funkcióját, valamint fejlesztő hatásainak komplex rendszerét. A tantárgy célja, hogy rávilágítson a játék szerepére a csecsemő és a kisgyermek lelki egészségének megőrzésében.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Elsajátítandó ismeretanyag:

1. A játék történeti megközelítése, megjelenési formái. A játékra vonatkozó elméletek. A játék fogalma és értelmezése, a kisgyermekek játékaának jellemzői.
2. A gyermeki játék fejlődése, a játékra jellemző sajátosságok kiemelése, a játék helye a gyermek tevékenységei között.
3. A játék szerepe a személyiség korai fejlődésében, az anya és a gyermek kapcsolata és a játék összefüggései.
4. A játék osztályozása, a játékfajták tipikus jegyeinek feltárása, összehasonlítása, elemzése (gyakorlójáték, utánozójáték, konstruáló játék, szerepjáték, szabályjáték). A népi játék fogalma, a népi játékok szerepe a néphagyományban és a pedagógiai gyakorlatban.
5. A játékterek és a játékeszközök jellemzői. A játék objektív és szubjektív feltételei, a játék helye, ideje, eszközei. A kisgyermeknevelő játéktámogató magatartása, a játék szervezésének legfontosabb kérdései.
6. A játék és a lelki egészség. A játék, mint a fejlődés segítésének lehetősége, mozgásfejlesztő, érzékelésfejlesztő, beszédfejlesztő játékok. A játék mint a kisgyermekkor tanulás legfontosabb színtere. A társas kapcsolatok alakulása a játékban. A mese és a rajz kapcsolódása a játékhoz.
7. A munka és a játék közötti hasonlóságok és különbségek. A negatív tartalmú játék. Konfliktusok a játékban.
8. A gyermek megismerésének lehetőségei a játékban: a gyermek játéktevékenységének megfigyelése, jegyzőkönyvezése, a tapasztaltak értelmezése. A kisgyermeknevelő játszóképesége.
9. A kisgyermek játékában megmutatkozó nehézségek és ezek kezelése. Az eszközök szerepe a manuális képességek kialakításában, játékeszközök játékszerek tanulmányozása, fejlesztő játékok gyűjtése, készítése.
10. A gyógyító játék. A játékterápia.

SZAKIRODALOM:

- B. Lakatos Margit (szerk.): *Játépszichológia. Olvasókönyv óvodapedagógus hallgatóknak*, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2010 ISBN –
- Gyöngy Kinga (szerk.): *Első lépések a művészetek felé II. – Az ének-zenei nevelés lehetőségei kisgyermekkorban*. Dialóg Campus, Budapest, 2014 ISBN 9786155376542
- Huizinga, J.: *Homo ludens*, Univer sum, Szeged, 1990 ISBN 9633850332
- Kádár Annamária – Bodoni Ágnes: *Az óvodás- és kisiskoláskor játékaei elméleti és módszertani megközelítésben*, Ábel Kiadó, Kolozsvár, 2010 ISBN 9789731141176
- Korintus Mihályné Nyitrai Ágnes - Rózsa Judit: *Játék a bölcsődében. Módszertani levél*, Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, Budapest, 2003 ISBN nélküli
- Miller, S.: *Játépszichológia*, Mecénás Kiskönyvtár, 1997 ISBN 9638469668
- Tésabó Júlia: *Játék – pedagógia, gyermek – kultúra*, Gondolat Kiadói Kör, Budapest, 2011 ISBN 9789636933302
- Gyöngy Kinga (szerk.): *Első lépések a művészetek felé II. – A vizuális nevelés és az irodalmi nevelés lehetőségei kisgyermekkorban*, Dialóg Campus, Budapest, 2015 ISBN 9786155376535

TC3112202			JÁTÉKPEDAGÓGIA SZEMINÁRIUM		
Tantárgy felelőse Neveléstani és Metodológiai Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy oktatásának célja, hogy – a játékpedagógia elméleti kérdéseire alapozva – felkészítést adjon a játékfolyamat elméleti és gyakorlati tanulmányozására, annak hatékony megszervezésére. A tantárgy kiemelt feladata, hogy támogatást nyújtson a kisgyermeknevelő hallgatók számára a saját játékkultúrájukat gazdagító módszertani gyűjtemény elkészítéséhez, amely a játékok eredetét, a megtaníthatóság feltételeit és kívánalmait, valamint pszichológiai és pedagógia szempontú elemzését is tartalmazza. A tantárgy célja, hogy hallgatók kompetenciáinak mélyítésével és formálásával azon képességeiket és készségeiket erősítse, amelyek nélkülözhetetlenek a spontán és együttes játék feltételeinek megteremtéséhez.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

1. A játékpedagógiai kutatások célja, típusai, kérdései.
2. A játékpedagógiai kutatások módszertana. A kutatások tervezése.
3. Felkészülés a játékfoglalkozásra. A tevékenységi terv formai és tartalmi követelményei.
4. A játékfoglalkozás szervezési kérdései. Játékpedagógiai módszerek.
5. Bölcsődei játéktevékenységek megfigyelése. A megfigyelési jegyzőkönyv készítése.
6. Bölcsődei játékok pedagógiai, pszichológiai szempontú elemzése.
7. Játéktár, módszertani gyűjtemény készítése, összeállítása.
8. A spontán és a szervezett játéktevékenység feltételei, eszközrendszere.
9. Játéktanítás a bölcsődében.
10. A játék szerepe a társas kapcsolatok fejlődésében (szülők, pedagógusok, kortársak).

SZAKIRODALOM:

- B. Lakatos Margit (szerk.): *Játékpszichológia. Olvasókönyv óvodapedagógus hallgatóknak*, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2010 ISBN –
- Gyöngy Kinga (szerk.): *Első lépések a művészetek felé II. – Az ének-zenei nevelés lehetőségei kisgyermekkorban*. Dialóg Campus, Budapest, 2014 ISBN 9786155376542
- Huizinga, J.: *Homo ludens*, Universitas, Szeged, 1990 ISBN 9633850332
- Kádár Annamária – Bodoni Ágnes: *Az óvodás- és kisiskoláskor játéka elméleti és módszertani megközelítésben*, Ábel Kiadó, Kolozsvár, 2010 ISBN 9789731141176
- Korintus Mihályné Nyitrai Ágnes - Rózsa Judit: *Játék a bölcsődében. Módszertani levél*, Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, Budapest, 2003 ISBN nélküli
- Miller, S.: *Játékpszichológia*, Mecénás Kiskönyvtár, 1997 ISBN 9638469668
- Tészabó Júlia: *Játék – pedagógia, gyermek – kultúra*, Gondolat Kiadói Kör, Budapest, 2011 ISBN 9789636933302
- Gyöngy Kinga (szerk.): *Első lépések a művészetek felé II. – A vizuális nevelés és az irodalmi nevelés lehetőségei kisgyermekkorban*, Dialóg Campus, Budapest, 2015 ISBN 9786155376535

TC3112405			JÁTÉKTERÁPIA		
Tantárgy felelőse Neveléstani és Metodológiai Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
5	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy oktatásának célja a játékterápia szerepének, eszköztárának áttekintése, a bölcsődei alkalmazás lehetőségeinek bemutatása. A tantárgy kiemelt feladata a különféle terápiás modellek elméleti háttérének, gyakorlati alkalmazhatóságának áttekintése, a játék és mozgás kapcsolatrendszerének bemutatása. A tantárgy hozzájárul ahhoz, hogy a leendő kisgyermeknevelők képessé váljanak a játék feszültségoldó hatásának tudatos kihasználására a bölcsődei pedagógiai munkában.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Elsajátítandó ismeretek:

1. A terápiás modellek elméleti alapjai.
2. A mozgás, a tanulás és játék fejlődésneurológiai alapjai. A csecsemő mozgásfejlődése. A kisgyermekkor mozgásfejlődésének jellemzői. Az alapvető mozgásformák kialakulása.
3. Képességfejlődés. A kondicionális és a koordinációs képességek fejlődése.
4. Mozdásfejlődés és környezet. A mozgásterápia modelljei és alkalmazásuk.
5. Mozdást vizsgáló eljárások. Mozdásfejlesztő programok.
6. A szenzoros integráció. A sérült (mozgás, látás, enyhe fokban mentálisan elmaradott) vagy enyhébb, átmeneti rendellenességgel küszködő gyermekek segítése a pedagógiai intézményekben.
7. A játék, mozgás és képzelet együttese a segítő eljárásokban.
8. A játék feszültség- és szorongáscsökkentő hatásának tudatos kihasználása a pedagógiai munkában. Elhárító mechanizmusok.
9. A játékterápia formái. A bábterápia. Tünet-orientált játékterápiák.
10. Egészséges gyermekek átmeneti tünetképzése, nevelési hibák felismerése játék során.

SZAKIRODALOM:

- Gyöngy Kinga (szerk.): *Első lépések a művészetek felé II. – Az ének-zenei nevelés lehetőségei kisgyermekkorban*, Dialóg Campus, Budapest, 2014 ISBN 9786155376542
- Gyöngy Kinga (szerk.): *Első lépések a művészetek felé II. – A vizuális nevelés és az irodalmi nevelés lehetőségei kisgyermekkorban*, Dialóg Campus, Budapest, 2015 ISBN 9786155376535
- Horváthné Fülepp Éva (szerk.): *Báb, játék, bábjáték. Szöveggyűjtemény a korszerű pedagógiai bábjáték és a művészi bábjáték köréből*, Didakt Kiadó, Debrecen, 2003 ISBN 9789638712080
- Székely Andrea: *Bábjáték. A világ befogadásának elérhetősége. 3.*, Educatio Kft, Budapest, 2009 (www.sulinet.hu/tanar/kompetenciateruletek/ovodai_neveles/dokumentumok/babjatek.pdf)
- Farkosi István: *Mozgásfejlődés*, Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2011 ISBN 9789639950351
- Farkosi István – Gaál Sándorné: *Óvodások és kisiskolások testi és mozgásfejlődése*, Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2007 ISBN 9789637296888
- Gaál Sándorné: *Mozgásfejlődés és fejlesztés az óvodában*, Szarvas, 2010 ISBN 9789630801980
- Lakatos Katalin: *Szenzomotoros szemléletű vizsgálatok. Az állapot- és mozgásvizsgáló teszt*, Flaccus Kiadó, Budapest, 2010 ISBN 9630395479

TC3111105			JOGI ÉS IGAZGATÁSI ISMERETEK		
Tantárgy felelőse Közigazgatási és Jogi Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
5	30	2	2	Előadás	Vizsga
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy oktatásának célja a pedagógiai munkához elengedhetetlenül fontos alapvető jogi és igazgatási ismeretek megismertetése a leendő kisgyermeknevelőkkel. A tantárgy tanításának kiemelt feladata, hogy áttekintést nyújtson a kisgyermeknevelő tevékenységének alapvető jogi kereteiről, a szakmát irányító szabályozókról, törvényi rendelkezésekről. A tantárgy célja továbbá a közigazgatási rendszer funkciójának, felépítésének, működésének megismerése, a bölcsődéket fenntartó önkormányzati rendszer irányító – ellenőrző szerepének bemutatása.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <u>Elsajátítandó ismeretanyag:</u> 1. A jog fogalma. Az állam, az államszervezet felépítése, működésének alkotmányos alapjai. 2. Az állam és az önkormányzatok viszonya. 3. Az emberi és az állampolgári jogok, a jogállamiság, a jogrendszer. A jogalkalmazás és a jogérvényesítés lehetőségei. 4. A törvényhozás. Jogforrások, alapvető jogszabályok. 5. Az EU polgárainak jogai, közös jogintézmények. 6. A közigazgatási rendszer felépítése, működése, közigazgatási eljárások. 7. A személyiségi jogok. A gyermekek jogai. A kisebbségi jogok. Hallgatói jogok és köteleességek a felsőoktatásban. 8. A családjog. A jogról való gondolkodás a mindennapokban. 9. A kisgyermeknevelő tevékenységének jogi keretei. 10. A jogsértés jogi következményei.					
SZAKIRODALOM: ▪ Magyarország Alaptörvénye (https://net.jogtar.hu/) ▪ Közigazgatási alapvizsga, Nemzeti Közszerződési Egyetem, Budapest, 2013 ISBN 9786155344008 ▪ 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról ▪ 2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról ▪ 2011. évi CCXI. törvény a családok védelméről ▪ Rózsás Eszter: Gyermekjogok, Dialóg Campus, Budapest, 2011 ISBN 9789639950382					

TC3112107			KISGYERMEKNEVELÉS SZIGORLAT		
Tantárgy felelőse Neveléstani és Metodológiai Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel TC3112101 - Neveléstörténet TC3112103 – Nevelésméлет TK2905 – Bevezetés a pszichológiába TC3112302 - Fejlődéslélektan		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	0	0	0	---	Szigorlat
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A szigorlat célja a kisgyermekneveléshez kapcsolódó pedagógiai és pszichológiai szakterületen szerzett ismeretek szintetizálása, az egyes tudományterületi diszciplínák keretében elsajátított tudásrendszer összefüggéseinek feltárása, a komplex pedagógiai – pszichológiai tudásrendszer elsajátításának biztosítása.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A kisgyermeknevelési szigorlat az alábbi tantárgyak ismeretrendszerére épít: - Neveléstörténet - Nevelésméлет - Bevezetés a pszichológiába - Fejlődéslélektan					
SZAKIRODALOM: A szigorlati tételsoron és a szigorlat ismeretanyagát alkotó tárgyak leírásában szereplő szakirodalmi anyag.					

TC3112401			MENTÁLHIGIÉNÉ		
Tantárgy felelőse Neveléstani és Metodológiai Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
5	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy oktatásának célja a mentálhigiéné fogalmkörébe tartozó ismeretek áttekintése, a lelki egészség fontosságának megismerése a pedagógus pályán, a kisgyermeknevelői munkában. A tantárgy tanításának kiemelt feladata az emberi fejlődés egyes szakaszaihoz kapcsolható pszichés problémák, pszichoszomatikus eredetű megbetegedések bemutatása, elsősorban a család és az intézmény (bölcsőde) vonatkozásában. A tantárgy hozzájárul annak tudatosításához, hogy a kisgyermeknevelő mentális egészsége alapvető fontosságú a gyermek egészséges személyiségfejlődése szempontjából.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Elsajátítandó ismeretanyag:

1. A mentálhigiéné története, tartalma, feladatai, területei (prevenció, egészségmegőrzés, rehabilitáció) és kapcsolatai más tudomány- és gyakorlati szakterületekkel.
2. A fejlettség dimenziói, az egyenlőtlen fejlődés. A lelki egészség kritériumai, a normalitás típusai (statisztikai, ideál és funkcionális), a lelki betegségek főbb csoportjai és típusai (pszichózisok, hangulatzavarok, szorongásos- és pszichoszomatikus betegségek, személyiségzavarok).
3. A lelki és lelki alapú testi betegségek keletkezési modelljei.
4. A párkapcsolat és gyermekvárás mentálhigiénés szempontjai: az érett személyiség, a nemi szerep felfogások, játszmák, a gyermek, mint cél, és mint eszköz.
5. A magzat pszichés folyamatai, az anya – apa – magzat kapcsolat. A nem kívánt terhesség, a társas támasz hiánya, diszfunkcionális anyai attitűdök a graviditás alatt, az egyszülős „család”. Az apás szülés – születés mentálhigiénés jelentősége.
6. A szülő – újszülött kapcsolat tartalma és minősége, illetve zavarai, a szülés utáni pszichózis, illetve depresszió. A házasságban illetve azon kívül született gyermekek testi és lelki egészségmutatói.
7. Strukturális és funkcionális szülőhiány, elhanyagolás, érzelmi félreértés, double-bind, hospitalizáció, overprotektív szülő, bántalmazás, pszichotraumák.
8. A nevelési légkör és a vezetési stílus klasszikus típusai és következményei. A kötődési típusok.
9. A család társas hálózata és annak zavarai: külső kapcsolatrendszer, a zárt, ill. „átjáróház” család, a belső kapcsolatrendszer: a kor és nem szerinti alrendszerek, énhátár-zavarok, az anómiás (normanélküli) család, a delegált gyerek, a „Benjámín szindróma”.
10. Az egykeség, a testvéresség nem- és kor szerinti típusai, a korkülönbség szerepe a lelki egészségben. Az egészséges és a megzavart lelki fejlődés Erikson-i modellje.

SZAKIRODALOM:

- Bagdy Emőke: *Mentálhigiéné*, Animula, Budapest, 1999 ISBN 963408115
- Buda Béla: *A lélek egészsége. A mentálhigiéné alapkérdései*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2003 ISBN 9631932761
- Komlós Piroška: A család támogató és károsító hatásai..., in Gerevich József: *Közösségi mentálhigiéné*, Gondolat, Budapest, 1989, 21–55. ISBN 9632822609
- Buda Béla: *Elmélet és gyakorlat a mentálhigiénében*, TÁMASZ, Budapest, 1998 ISBN 963730719
- Matus István: *Az önismerettől a jellemig. Út a lelki egészséghez*, Lélekmentők, Budapest, 2010 ISBN 9789630805919
- Raffai Jenő: *Megfogantam, tehát vagyok*, Press Publica Kiadó, Budapest, 1999 ISBN 9639001376

TC3112103			NEVELÉSELMÉLET		
Tantárgy felelőse Neveléstani és Metodológiai Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	2	Előadás	Vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy oktatásának célja a meghatározó neveléseméleti alapfogalmak áttekintése, a kisgyermeknevelők elméleti és módszertani kultúrájának, pedagógiai kompetenciájának megalapozása. A tantárgy kiemelt feladata a leendő kisgyermeknevelők pedagógiai műveltségének biztosítása, melyek révén képessé válnak a 0-3 éves gyermekek nevelésére, a nevelési feladatok hatékony megoldására, a gyakorlati nevelési helyzetek tudatos értelmezésére, a nevelési folyamat tervezésére, szervezésére és értékelésre. A tantárgy hozzájárul a pedagóguspályához szükséges önismeret és önreflexió fejlesztéséhez, a szakmával kapcsolatos pozitív attitűdök kialakításához.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Elsajátítandó ismeretanyag:

1. A nevelés értelmezése és alapkérdései. Pedagógiai elméletek, a nevelésre vonatkozó hétköznapi és tudományos elméletek, az egyéni integrált pedagógiai elméletek szerveződése, jellemzői.
2. A szocializáció folyamata, a nevelés és szocializáció, a gyermekkép és nevelés kapcsolata.
3. A nevelés szinterei: a család. A családi nevelés változásai és jellemzői. A családi és intézményes nevelés kölcsönhatása, a család társadalmi hatásokat szűrő és közvetítő szerepe.
4. A bölcsőde, mint a professzionális nevelés intézményi szintere, funkciói, a bölcsődei nevelés alapidokumentumai, célja, feladatai, alapelvei, tevékenységrendszere.
5. A kisgyermeknevelő helye, szerepe a nevelési folyamatban.
6. A nevelési szinterek együttműködése, a nevelés összehangolása.
7. A nevelés céljai és az értékek világa. Az érték fogalma típusai, hierarchiája. Konfrontálódás és tolerancia az értékek világában.
8. A nevelés módszerei. A jutalmazás és a büntetés kérdései.
9. A nevelő személye, a nevelői szerep és a nevelési viszony.
10. Konfliktusok a nevelésben. A nevelés etikai kérdései.

SZAKIRODALOM:

- M. Nádasi Mária: Pedagógikum a hétköznapiakban, in M. Nádasi Mária – Hunyady Györgyné – Trencsényi László (szerk.): *A gyakorlati pedagógia néhány alapkérdése I. Pedagógikum a hétköznapiakban és a művészetekben*, ELTE PPK Neveléstudományi Intézet, Budapest, 2006, 4–11. ISBN 9639704644 (<http://mek.niif.hu/05400/05447/05447.pdf>)
- Nagy József: *XXI. század és nevelés*, Osiris Kiadó, Budapest, 2000 ISBN 9633797691
- Vargáné Fónagy Erzsébet (szerk.): *Neveléseméleti szöveggyűjtemény*, ELTE TÓK, Budapest, 2011 ISBN nélküli
- Zrinszky László: *Nevelésemélet*, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2006 ISBN 9631628116
- *A bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai. Módszertani levél* (szerk.), Szociális füzetek. NRSZH, Budapest, 2012

TC3130101			NEVELÉSI (BÖLCSŐDEI) GYAKORLAT I.		
Tantárgy felelőse Gyakorlati és Továbbképzési Szakcsoport			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	45	3	2	Gyakorlat	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy oktatásának célja az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazásának támogatása, a kisgyermeknevelők pedagógiai kompetenciáinak megalapozása. A tárgy kiemelt feladata a pedagógiai, nevelési készségek és képességek fejlesztése, a szociális, a köznevelési, a gyermekjóléti és egészségügyi intézményrendszer, valamint az ott folyó szakmai munka megismerése, megtapasztalása. A tárgy hozzájárul a bölcsődei munka személyi és tárgyi feltételeinek a gyakorlatban történő megismeréséhez, a pedagógiai tevékenységhez elengedhetetlen gyakorlati tapasztalatok megszerzéséhez.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A gyakorlat tartalma:

Tájékoztató - az intézménytípusok megismerése:

Bölcsőde: A bölcsőde helye és szerepe a gyermekvédelem rendszerében, működésének törvényi háttere célja, feladata, a bekerülés feltételei. A bölcsőde tárgyi feltételei, helyiségei, udvara. Étkeztetési és higiénés berendezései. A csoportszobák berendezése, játékok. A bölcsőde személyi feltételei, gondozónők és a technikai dolgozók munkája.

Egészségügyi alapellátás: A család-orvosi alapellátás rendszere és működése. A házi gyermekorvosi ellátás preventív, gyógyító feladatai. Az egészséges és beteg csecsemő, gyermekek és szülők tájékoztatása.

A védőnői munka családlátogatási, tanácsadási feladatai, a megelőző, felvilágosító munka, családgondozói tevékenység. A higiéné, a fertőtlenítés szabályai, módjai a bölcsődében.

Családsegítő és gyermekjóléti szolgálat: Az intézmény szakmai munkájának törvényi szabályozói, célja, feladata. A személyi feltételek. A veszélyeztetettség megszüntetése érdekében tett intézkedések.

Konfliktuskezelés. Az esetek elosztásának szempontjai. Az észlelő- és jelzőrendszer működése, résztvevők.

A bölcsődei jelzőrendszer. A Gyámhivatal felé történő kapcsolat felvétel okai, formái.

Adminisztráció vezetése a nyilvántartásból, az esetek nyomon követése.

SZAKIRODALOM:

- *A bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai. Módszertani levél* (szerk.), Szociális füzetek. NRSZH, Budapest, 2012
- 6/2016. (III. 24.) EMMI rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet módosításáról
- *A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja*, 4. melléklet a 6/2016. (III. 24.) EMMI rendelethez
- *Jegyzék a bölcsődei ellátás eszközeiről és felszereléséről*, 5. melléklet a 6/2016. (III. 24.) EMMI rendelethez
- Rácz Andrea (szerk.): *A gyermekvédelem megújulási alternatívái*, Rubeus Egyesület, 2015 ISBN 9786158026406
- Falus Iván – Kimmel Magdolna: *Portfólió*, Gondolat Kiadói Kör, Budapest, 2003 ISBN 9789636931209
- Ginnis, P.: *Tanítási és tanulási receptkönyv*, Alexandra, Budapest, 2007 ISBN 9789633699386

TC3130102			NEVELÉSI (BÖLCSŐDEI) GYAKORLAT II.		
Tantárgy felelőse Gyakorlati és Továbbképzési Szakcsoport			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	60	4	4	Gyakorlat	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy oktatásának célja az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazásának támogatása, a kisgyermeknevelők pedagógiai kompetenciáinak megalapozása. A tárgy kiemelt feladata a pedagógiai, nevelési készségek és képességek fejlesztése, a szociális intézményrendszer hálózatának megismerése, valamint az ott folyó szakmai munkáról való tapasztalatgyűjtés. A tárgy hozzájárul a bölcsődei munka mindennapi elemeinek megismeréséhez, a pedagógiai tevékenységhez elengedhetetlen gyakorlati tapasztalatok (kapcsolattartás a családdal, napirend, szervezési tevékenység, stb.) megszerzéséhez. A tantárgy további célja a gyermekek beszédfejlődésének megfigyelése és elemzése.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A gyakorlat tartalma:

Tájékozódás – az ellátás megismerése:

Bölcsőde és bölcsődei szolgáltatások: A beszoktatás menete. A bölcsőde és a család kapcsolata. A bölcsőde folyamatos napirendjének megfigyelése, a gondozónő munkájának segítése.

A beszéd fejlődésének megfigyelése két eltérő életkorú és/vagy beszédfejlődésű gyermek esetén, kommunikációjuk összehasonlító elemzése. A bölcsődei szervezési, ügyviteli, gazdasági munka.

Kapcsolatrendszerek. Dokumentációs feladatok, nyilvántartások. Munkarend.

Családi bölcsőde: A családi bölcsőde tárgyi feltételei, helyiségei, udvara, étkeztetési és higiénés berendezései, a csoportszobák berendezése, a játékok. A gyermekek életkora, fiú-lány arány, csoportbeosztás, csoportlétszám. A gyermekcsoport napirendje. A családi bölcsőde személyi feltételei, a működtető(k), a kisegítő(k) és a támogató szakember(ek) munkája.

Gyermekek és családok átmeneti otthona: Gyermekek és családok átmeneti otthonának működését szabályozó törvényi háttér. A bekerülés lehetséges okai, időtartalma. Az otthonok tárgyi feltételei, helyiségei, udvara, étkezési és higiénés berendezései, a szobák berendezése, a játékok. A gyermekek napirendje. A családok napirendje, kötelezettségei, a segítség módjai, perspektíváik. Az otthonok személyi feltételei, a gyermekeket ellátó, és a családokat segítő szakemberek munkája.

Gyermekeket otthon: A gyermekeket otthon működését szabályozó törvényi háttér, az otthonba kerülés okai, törvényi háttere. A gyermekeket otthon tárgyi feltételei, helyiségei, udvara, étkeztetési és higiénés berendezései, a csoportszobák berendezése, a játékok. A csoportok napirendje. A gyermekeket otthon személyi feltételei, gondozónők és a technikai dolgozók munkája.

SZAKIRODALOM:

- *A bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai. Módszertani levél* (szerk.), Szociális füzetek. NRSZH, Budapest, 2012
- 6/2016. (III. 24.) EMMI rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet módosításáról
- *A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja*, 4. melléklet a 6/2016. (III. 24.) EMMI rendelethez
- *Jegyzék a bölcsődei ellátás eszközeiről és felszereléséről*, 5. melléklet a 6/2016. (III. 24.) EMMI rendelethez
- Rácz Andrea (szerk.): *A gyermekvédelem megújulási alternatívái*, Rubeus Egyesület, 2015 ISBN 9786158026406
- Falus Iván – Kimmel Magdolna: *Portfólió*, Gondolat Kiadói Kör, Budapest, 2003 ISBN 9789636931209
- Ginnis, P.: *Tanítási és tanulási receptkönyv*, Alexandra, Budapest, 2007 ISBN 9789633699386

TC3130103			NEVELÉSI (BÖLCSŐDEI) GYAKORLAT III.		
Tantárgy felelőse Gyakorlati és Továbbképzési Szakcsoport			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	75	5	5	Gyakorlat	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy oktatásának célja az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazásának támogatása, a kisgyermeknevelők pedagógiai kompetenciáinak megalapozása. A tárgy kiemelt feladata a pedagógiai, nevelési készségek és képességek fejlesztése, a szociális (bölcsőde) és köznevelési (óvoda) intézményrendszer hálózatának megismerése, valamint az ott folyó szakmai munkáról való tapasztalatgyűjtés. A tárgy hozzájárul a bölcsődei és az óvodai munka mindennapi elemeinek megismeréséhez, a pedagógiai tevékenységhez elengedhetetlen gyakorlati tapasztalatok (beszoktatás, nevelési – gondozási tevékenység, belső kapcsolatrendszer, stb.) megszerzéséhez. A tantárgy további célja a gyermekek testi fejlődésének, mozgáskoordinációjának, önállóságának megfigyelése és elemzése (bölcsődében és óvodában egyaránt).

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A gyakorlat tartalma:

Tájékozódás – az ellátás megismerése.

Bölcsőde: Az adott gyermekcsoport napirendjében az érkezés, a szülőtől való elválás, búcsúzás, megnyugtató, megnyugvás és a tevékenységbe való bevonódás megfigyelése. A nevelési-gondozási feladatok megfigyelése két eltérő életkorú gyermek esetében: étkeztetés, öltöztetés, önállóság. Két eltérő korú vagy mozgásfejlettségű gyermek megfigyelése a csoporton belül. A szabad levegőn tartózkodás megfigyelése. Egy gyermekcsoport testi fejlődésre vonatkozó dokumentációjának összehasonlítása, az egyes gyermekek közötti különbségek megállapítása, elemzése. **Óvoda:** Az óvodai nevelést szabályozó törvényi háttér. Az óvoda tárgyi feltételei, helyiségei, udvara. A csoportszoba berendezése és játéakai. Az óvoda személyi feltételei: az óvodavezető, az óvodapedagógusok, a dajkák munkája. Az óvodapedagógus tevékenysége az óvodai kiscsoportokban a gondozás, a nevelés és a játéktevékenység területén. A csoport nevelési terve. A kiscsoportos gyermek testi fejlettségének, mozgáskoordinációjának, önállóságának, beszédfejlettségi szintjének megfigyelése, jegyzőkönyvezése. A bölcsődei és az óvodai gondozás-nevelés összehasonlítása: alapvető hasonlóságok és különbségek.

SZAKIRODALOM:

- *A bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai. Módszertani levél* (szerk.), Szociális füzetek. NRSZH, Budapest, 2012
- *Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Kormányrendelet*
- Falus Iván – Kimmel Magdolna: *Portfólió*, Gondolat Kiadói Kör, Budapest, 2003 ISBN 9789636931209
- Ginnis, P.: *Tanítási és tanulási receptkönyv*, Alexandra, Budapest, 2007 ISBN 9789633699386

TC3130201			NEVELÉSI (BÖLCSŐDEI) GYAKORLAT IV.		
Tantárgy felelőse Gyakorlati és Továbbképzési Szakcsoport			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	75	5	5	Gyakorlat	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy oktatásának célja az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazásának támogatása, a kisgyermeknevelők pedagógiai kompetenciáinak megalapozása. A tárgy kiemelt feladata a pedagógiai, nevelési készségek és képességek fejlesztése, a szociális intézményrendszer hálózatának (bölcsőde és gyermekotthon) megismerése, valamint az ott folyó szakmai munkáról való tapasztalatgyűjtés. A tárgy hozzájárul a bölcsődei és a gyermekotthoni munka mindennapi elemeinek megismeréséhez, a pedagógiai tevékenységhez elengedhetetlen gyakorlati tapasztalatok (társas kapcsolatok alakulása, ép és sajátos nevelési igényű gyermekek a csoportban, tervezőmunka, stb.) megszerzéséhez. A tantárgy további célja a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált fejlesztési lehetőségeinek megfigyelése és elemzése a bölcsődében.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A gyakorlat tartalma:

Bölcsőde: A játéktevékenység szerepe a gyermek fejlődésében. A társas kapcsolatok megfigyelése. A szociális képességek fejlődése a különböző tevékenységek során. A tárgyi feltételek (elsősorban a játékeszközök) kiválasztása, összeállítása korcsoportonként. Ének- zene a bölcsődében. A gondozónő-gyermek kapcsolat, a saját gondozónő-rendszer érvényesülése. Egy csoport heti étrendjének összeállítása, elemzése. Egy egység munkarendjének elkészítése. Bölcsődei speciális- integrált csoport. A sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek bölcsődei gondozásának – nevelésének – fejlesztésének törvényi háttere, feltételei. A csoport napirendje. Az SNI gyermekek egyéni és csoportos rehabilitációs foglalkozásának megfigyelése. Az ép és a sajátos nevelési igényű gyermekek együttneveléséből adódó kisgyermeknevelői feladatok. A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlődésének segítése, a gondozás, a játék, és egyéb tevékenységek során. A sajátos nevelési igényű gyermekek dokumentációjának vezetése. A gondozónő és a szülő kapcsolata, a tanácsadás lehetőségei. Csecsemő- és gyermekosztály: A betegekkel való bánásmód alkalmazása (megnyugtató, foglalkoztató, játék) A betegellátás higiénije, feltételei. A beteg gyermek mindennapos testápolása. A csecsemő, gyermek táplálása.

Gyermekotthon: Az éntudat fejlődésének segítése, saját ruha, saját játék, az egyéniség figyelembe vétele. Ünnepek. A gyermekotthoni nevelés speciális kérdései (séta, kirándulás, játékszoba stb.) Kisgyermeknevelő-gyermek kapcsolat, a saját gondozónő-rendszer. Az érkező gyermek fogadásának előkészítése. A gyermek távozása a gyermekotthonból. Játék, kapcsolat a társakkal.

SZAKIRODALOM:

- *A bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai. Módszertani levél* (szerk.), Szociális füzetek, NRSZH, Budapest, 2012
- Gyöngy Kinga (szerk.): *Első lépések a művészetek felé II. – Az ének-zenei nevelés lehetőségei kisgyermekkorban*, Dialóg Campus, Budapest, 2014 ISBN 9786155376542
- Podráczky Judit (szerk.): *Szemelvények a kisgyermeknevelés köréből I.*, Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kar, Kaposvár, 2015 ISBN 9786155599057
- Nyitrai Ágnes (szerk.): *Szemelvények a kisgyermeknevelés köréből II.*, Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kar, Kaposvár, 2015 ISBN 9786155599064
- 6/2016. (III. 24.) EMMI rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet módosításáról
- *A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja*, 4. melléklet a 6/2016. (III. 24.) EMMI rendelethez
- *Jegyzék a bölcsődei ellátás eszközeiről és felszereléséről*, 5. melléklet a 6/2016. (III. 24.) EMMI rendelethez
- Rácz Andrea (szerk.): *A gyermekvédelem megújulási alternatívái*, Rubeus Egyesület, 2015 ISBN 9786158026406
- Falus Iván – Kimmel Magdolna: *Portfólió*, Gondolat Kiadói Kör, Budapest, 2003 ISBN 9789636931209

- Ginnis, P.: *Tanítási és tanulási receptkönyv*, Alexandra, Budapest, 2007 ISBN 9789633699386

TC3130202			NEVELÉSI (BÖLCSŐDEI) GYAKORLAT V.		
Tantárgy felelőse Gyakorlati és Továbbképzési Szakcsoport			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
5	75	5	4	Gyakorlat	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy oktatásának célja az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazásának támogatása, a kisgyermeknevelők pedagógiai kompetenciáinak megalapozása. A tárgy kiemelt feladata a pedagógiai, nevelési készségek és képességek fejlesztése és szintetizálása, a bölcsődei nevelő – gondozó munka teljességének megismerése, valamint az ott folyó szakmai munkáról való tapasztalatgyűjtés. A tárgy hozzájárul a bölcsődei kisgyermeknevelői hivatás mindennapi elemeinek megismeréséhez, a pedagógiai tevékenységhez elengedhetetlen gyakorlati tapasztalatok (korai fejlesztés, fogyatékkal élő gyermekek fejlesztése, szakmai kapcsolattartás a vezetéssel, stb.) megszerzéséhez. A tantárgy további célja, hogy alkalmat nyújtson a leendő kisgyermeknevelőnek egy bölcsődés gyermek komplex megfigyelésére és az eredmények szakszerű dokumentálására.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A gyakorlat tartalma:

Tájékozódás – (az intézmény) és az ellátandó tevékenységek megismerése:

A speciális bölcsődei csoport tárgyi és személyi feltételei, életkörülményei. A sajátos nevelési igényű gyermekek bölcsődei elhelyezésének jogszabályi háttere, lehetséges módja. A bölcsődébe kerülés okai, háttere, a segítség, a nehézségek megoldásának lehetőségei. A korai fejlesztés általános és fogyatékoság-specifikus elvei. A kisgyermeknevelők, a korai fejlesztést végző szakemberek és a gyermekek kapcsolata. Napirend, hetirend, a gyermekek élettere, személyes kötődések. Egy gyermek megfigyelése, a megfigyelés szakszerű elemzése. A sajátos nevelési igényű gyermeket nevelő családokkal való kapcsolat, a szülők segítése. A sajátos nevelési igényű gyermekeket ellátó csoportban vezetett dokumentáció. Az ellátandó tevékenység megismerésének módja: megfigyelés, dokumentumelemzés, beszélgetés az intézményvezetővel és a szakemberekkel. A tapasztalatok és a saját tevékenység megadott szempontok szerinti dokumentálása. Előkészítő kisegítő feladatok ellátása: A kisgyermeknevelő útmutatási alapján az egyes tevékenységek feltételeinek előkészítésében való részvétel. A gyermekek igénye esetén a kisgyermeknevelő útmutatásai alapján kapcsolatfelvétel a gyermekekkel. Az elvégzett kisegítő feladatok megadott szempontok szerinti dokumentálása.

SZAKIRODALOM:

- *A bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai. Módszertani levél* (szerk.), Szociális füzetek, NRSZH, Budapest, 2012
- *Korai fejlesztés a bölcsődében. Módszertani levél*, Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, Budapest, 2003
- Podráczky Judit (szerk.): *Szemelvények a kisgyermeknevelés köréből I.*, Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kar, Kaposvár, 2015 ISBN 9786155599057
- Nyitrai Ágnes (szerk.): *Szemelvények a kisgyermeknevelés köréből II.*, Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kar, Kaposvár, 2015 ISBN 9786155599064
- Falus Iván – Kimmel Magdolna: *Portfólió*, Gondolat Kiadói Kör, Budapest, 2003 ISBN 9789636931209
- Ginnis, P.: *Tanítási és tanulási receptkönyv*, Alexandra, Budapest, 2007 ISBN 9789633699386

TC3112101			NEVELÉSTÖRTÉNET		
Tantárgy felelőse Neveléstani és Metodológiai Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	2	Előadás	Vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy oktatásának célja, hogy megalapozza a leendő kisgyermeknevelők történeti szemléletét a pedagógia elméletének és az intézményes gyakorlat fejlődésének tanulmányozásához. A tantárgy kiemelt feladata annak a felismertetése a hallgatókkal, hogy a jelenkor pedagógiai elmélete és gyakorlata történeti fejlődés eredménye. A tantárgy célja az egyetemes és a hazai neveléstörténet legjelentősebb összefüggéseinek (a mai pedagógiai elmélet és gyakorlat előzményeinek) feltárása, a legjelentősebb pedagógiai gondolkodók nézeteinek bemutatása, valamint a pedagógiai intézményrendszer fejlődési folyamatainak áttekintése.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Elsajátítandó ismeretanyag:

I. A pedagógiai gondolkodás fejlődése (A nevelés célja, tartalma és módszerei az egyes történelmi korszakokban. Felfogások a gyermekkorról, a gyermekkép alakulása a kezdetektől napjainkig, a szülő-gyermek kapcsolattörténet változásai.)

1. A neveléstörténet tárgya, jellege, forrásai, funkciója. A nevelés eredete, az intézményes nevelés megjelenése az ókori Keleten. A görög és római nevelést meghatározó tényezők. Az ókori nevelés intézményei. Görög filozófusok, Szókratész, Platón és Arisztotelész nézetei a nevelésről.
2. A középkori nevelés kialakulása, a klasszikus nevelés intézményei. A középkori keresztény nevelés eszményei, Szent Ágoston és Aquinói Szent Tamás nevelési elvei.
3. A reneszánsz korának emberképe és nevelési eszményei. A humanizmus hatása a nevelésre. Rotterdami Erasmus és Rabelais nevelési koncepciója. A reformáció és az ellenreformáció pedagógiai törekvései. Luther Márton, Kálvin János nevelési elvei. A jezsuita nevelés, Pázmány Péter pedagógiai törekvései.
4. A pedagógia tudományának kialakulása, Comenius nevelési koncepciója. Apáczai Csere János pedagógiai koncepciója.
5. Felvilágosult polgári elvek a nevelésben. Locke és a gentleman nevelés. A gyermek felfedezése – Rousseau pedagógiai koncepciója. A fej, a kéz és a szív kiművelése – Pestalozzi nevelési elvei.
6. A tudományos pedagógia megalapozása. A neohumanizmus, Herbart lélektani alapozású pedagógiája.
7. A reformpedagógiai mozgalom előzményei, kialakulása, különféle korszakai (Key, Dewey, Claparède, Montessori, Steiner, Petersen, Freinet).
8. A hazai neveléstudományi gondolkodás fejlődése a kiegyezés után és a századfordulón (Kármán Mór, Fináczy Ernő, Imre Sándor).
9. A gyermektanulmányi mozgalom hazánkban. Nagy László pedagógiai törekvései. Domokos Lászlóné „Új Iskolája”.
10. A 20. századi pedagógiai gondolkodás fejlődése. Karácsony Sándor, Kiss Árpád és Nagy Sándor pedagógiai törekvései.

II. A pedagógiai intézményrendszer fejlődése (Az intézményes nevelés kezdetei, formái, intézményei. Az intézményes nevelés kialakulása, fejlődése, rendszere.)

1. Az iskolarendszer kialakulása a középkorban. A kolostori, a plébániai és a székesegyházi iskolák. A középkori egyetemek. A hazai intézményes nevelés kezdetei.
2. A felvilágosult abszolutizmus korának iskolaügye, Mária Terézia oktatáspolitikai törekvései. Az I. és a II. Ratio Educationis. Tessedik Sámuel pedagógiai törekvései. Nevelésügy a reformkorban, a magyar óvodai mozgalom és alsó fokú oktatás kibontakozása (Brunsztvik Teréz, Wargha István, Ney Ferenc). Az abszolutizmus korának nevelésügye, az Entwurf.
3. A modern iskolarendszer kialakulása a kiegyezés után. Eötvös József és Trefort Ágoston oktatáspolitikai

törekvései.

4. A magyar oktatásügy a két világháború között. Klebelsberg Kunó és Hóman Bálint oktatásolitikája. A trifurkációs iskolarendszer kialakulása.
5. A magyar oktatásügy és iskolarendszer 1945 után. Az általános iskola és a középfokú képzés. A szocializmus nevelésügyi törekvései.
6. A kisgyermeknevelés intézményi rendszerének kialakulása. Az óvodai és a bölcsődei rendszer kialakulása és fejlődése a 19. és a 20. században. A kisdédóvási törvény. Napjaink kisgyermeknevelési törekvései, a nevelést szabályozó dokumentumok, az óvodapedagógia főbb irányzatai.

SZAKIRODALOM:

- Albert, B. Gábor: *A nevelés történeti és elméleti alapjai*, Kaposvári Egyetem, Kaposvár, 2011 ISBN 9789639821446
- Mészáros István – Németh András - Pukánszky Béla: *Bevezetés a pedagógia és az iskoláztatás történetébe*, Osiris Kiadó, Budapest, 1999 ISBN 9633793432 www.mek.oszk.hu/01800/01893/html
- Kéri Katalin (szerk. és magyarázó szövegekkel ellátta): *Távoli tájak, ismeretlen gyerekek. Mozaikok a nevelés történetéből*, III. JPTE Tanárképző Intézet, Pécs, 1997 ISBN 9636415811 (<http://kerikata.hu/publikaciok/text/mozaik03/mozaik03.htm>)
- Pukánszky Béla: *A gyermekkor története*, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2001 ISBN 9631627829
- Pukánszky Béla: *Gyermekeiket tanító apák*, Iskolakultúra, 3., 2002, 3–15.
- Pukánszky Béla – Németh András: *Neveléstörténet*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1997 <http://magyarirodalom.elte.hu/nevelestortenet/>

TC3112102			NEVELÉSTÖRTÉNET SZEMINÁRIUM		
Tantárgy felelőse Neveléstani és Metodológiai Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	15	1	1	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy oktatásának célja, hogy a neveléstörténet elméleti ismereteire alapozva keltse fel a hallgatók érdeklődését a nevelés- és problémátörténeti vizsgálódások iránt, formálja és fejlessze a kisgyermeknevelő hallgatók érzékenységet és készséget a pedagógiai problémák történeti szempontú megközelítésére, értelmezésére, elemzésére és értékelésére. A tantárgy kiemelt feladata, hogy tájékoztatást nyújtson a neveléstörténet alapvető forrásairól, eligazítson a neveléstörténeti szakirodalomban, illetve ösztönzést adjon az öntevékeny problémátörténeti tájékozódásra. A tantárgy hozzájárul a pedagógus szakmai szocializációhoz, a szakma történeti szempontú megismeréséhez, a pedagógus hivatáshoz való pozitív attitűdök kialakulásához.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

1. A neveléstörténet tárgya, tartalma, forrásai. A neveléstörténet helye a pedagógiában.
2. Neveléstörténeti források típusai, tartalma. A neveléstörténeti források feldolgozása. A neveléstörténeti kutatómunka sajátosságai.
3. Nevelési gondolkodás az ókorban. Neveléstörténeti olvasmányok.
4. Nevelési gondolkodás a középkorban. Neveléstörténeti olvasmányok.
5. Nevelési gondolkodás a reneszánsz korában. Neveléstörténeti olvasmányok.
6. Nevelési gondolkodás a reformáció korában. Neveléstörténeti olvasmányok.
7. A felvilágosodás nevelési törekvései. Neveléstörténeti olvasmányok.
8. A modern iskolarendszer kialakulása. Nevelésügyi rendelkezések, törvények a 18. és a 19. században. Az óvodai intézményrendszer kialakulása és fejlődése. Neveléstörténeti olvasmányok.
9. A reformpedagógiai mozgalom nevelésügyi törekvései. Neveléstörténeti olvasmányok.
10. A 20. század pedagógiai törekvései. Neveléstörténeti olvasmányok.

SZAKIRODALOM:

- Celler Zsuzsanna (szerk.): *Válogatás a XX. század külföldi pedagógiai irodalmából*. OPKM, Budapest, 1997.
- Kéri Katalin (szerk. és magyarázó szövegekkel ellátta): *Távoli tájak, ismeretlen gyerekek. Mozaikok a nevelés történetéből*, III. JPTE Tanárképző Intézet, Pécs, 1997 ISBN 9636415811 (<http://kerikata.hu/publikaciok/text/mozaik03/mozaik03.htm>)
- Mészáros István – Németh András - Pukánszky Béla: *Bevezetés a pedagógia és az iskoláztatás történetébe*, Osiris Kiadó, Budapest, 1999 ISBN 9633793432
- Gáspár László – Kelemen Elemér: *Neveléstörténet problémátörténeti alapon*, OKKER Kiadói Kft., Budapest, 1999
- Kéri Katalin: *Bevezetés a neveléstörténeti kutatások módszertanába*. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2001.
- Dr. Lachata István – Dr. Bodosi Béla: *Gondolkodók a nevelésről*. (Elektronikus tananyag). EKF, Eger <http://www.ektf.hu/hefoppalyazat/nevtort/index.html>
- Mészáros István – Németh András – Pukánszky Béla, (szerk.): *Neveléstörténet szöveggyűjtemény*, Osiris Kiadó, Budapest, 2003
- Vajda Zsuzsa – Pukánszky Béla (szerk.): *A gyermekkor története. Szöveggyűjtemény*, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2003.

TC3112104			PEDAGÓGIAI KUTATÁSOK MÓDSZERTANA		
Tantárgy felelőse Neveléstani és Metodológiai Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy oktatásának célja, hogy a leendő kisgyermeknevelők magas szintű ismerteket szerezzenek a pedagógiai kutatások jellegéről, céljairól, típusairól, folyamatáról és módszertanáról. A tantárgy kiemelt feladata, hogy a pedagógusjelöltek képessé váljanak alapvető pedagógiai kutatások önálló tervezésére, kivitelezésére, illetve a saját kutatási eredményeik közzétételére. A tantárgy hozzájárul a pedagógiai tevékenység tudatosabbá válásához, a pedagógusi portfóliók megtervezéséhez, elkészítéséhez, valamint a reflexiók helyes értelmezéséhez, az önreflexiók megfogalmazásához.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <u>Elsajátítandó ismeretanyag:</u> 1. A pedagógiai kutatás általános kérdései. A kutatás célja, tárgya, sajátosságai. 2. A kutatási probléma, kutatási stratégiák, típusok. Az induktív és a deduktív kutatás. A neveléstörténeti kutatás sajátosságai. 3. A szakirodalom tanulmányozása. Hivatkozások, bibliográfiakészítés. 4. A pedagógiai kutatás hipotézisei. A kutatási kérdések. 5. A pedagógiai kutatás folyamata. Kutatási módszerek és eszközök (megfigyelés, kikérdezés, dokumentumelemzés, tartomelemzés, tesztek. Szociológiai és antropológiai módszerek alkalmazása a pedagógiai kutatásokban. 6. A mintaválasztás. A populáció és a minta összefüggései. 7. Az adatok kvantitatív (mennyiségi) és kvalitatív (minőségi) elemzése. Kvantitatív és kvalitatív módszerek a pedagógiai kutatásokban. A feldolgozó módszerek jellemzői. 8. A kutatási eredmények értelmezése és közzététele. A kutatás következtetései és javaslati. 9. A pedagógiai kutatásokkal kapcsolatos etikai kérdések. 10. A pedagógus portfólió célja, típusai, tartalmi elemei. A reflexió és önreflexió szerepe a portfólióban.					
SZAKIRODALOM: ▪ Falus Iván (szerk.): <i>Bevezetés a pedagógiai kutatás módszereibe</i>, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2000 ISBN 9631626644 ▪ Kontra József: <i>A pedagógiai kutatások módszertana</i>, Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kar, Kaposvár, 2011 ISBN 9789639821460 ▪ Falus Iván – Kimmel Magdolna: <i>Portfólió</i>, Gondolat Kiadói Kör, Budapest, 2003 ISBN 9789636931209 ▪ Falus Iván - Ollé János: <i>Statistikai módszerek pedagógusok számára</i>, OKKER Kiadó, Budapest, 2000 ISBN 9639228168 ▪ Kéri Katalin: <i>Bevezetés a neveléstörténeti kutatások módszertanába</i>. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2001. ▪ Sántha Kálmán: <i>Bevezetés a kvalitatív pedagógiai kutatás módszertanába</i>, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2009 ISBN 9789637338991 ▪ Szokolszky Ágnes: <i>Kutatómunka a pszichológiában</i>, Osiris Kiadó, Budapest, 2004 ISBN 9789633896822 ▪ Szivák Judit: <i>A reflektív gondolkodás fejlesztése</i>, Oktatás-módszertani Kiskönyvtár, III. kötet, Gondolat Kiadó, Budapest, 2003					

TK2907			PEDAGÓGIAI SZOCIÁLPSZICHOLÓGIA		
Tantárgy felelőse Neveléstani és Metodológiai Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	2	Előadás	Vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy oktatásának célja a kisgyermeknevelő szakos hallgatók megismertetése a szociálpszichológia és a pedagógia metszéspontját jelentő területek ismeretrendszerével. A tantárgy kiemelt feladata, hogy a hallgatókban tudatosuljanak a társas folyamatokhoz és mások észleléséhez, megítéléséhez köthető szabályszerűségek, valamint a csoportfolyamatokra jellemző sajátosságok. A tantárgy hozzájárul ahhoz, hogy a leendő kisgyermeknevelők a bölcsődében képesek legyenek az intézményi és a köznapi események, történések, folyamatok szociálpszichológiai szemléletű értelmezésére, elemzésére.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Elsajátítandó ismeretanyag:

1. A család és az intézményes nevelés.
2. A szocializáció állomásai. A szocializációs elméletek.
3. Emocionális önszabályozás és az emocionális kompetencia fejlődése.
4. A bölcsődei nevelés és gondozás pszichológiai sajátosságai.
5. A bölcsőde és a csecsemőotthon hatása a fejlődésre.
6. A csecsemő- és kisgyermek csoportban nevelésének kérdései.
7. A csecsemő- és kisgyermeknevelő, mint a gyermekcsoport vezetője; nevelési stílusok; a jutalmazás és a büntetés.
8. A csecsemő- és kisgyermek megismerésének pedagógiai- és pszichológiai módszerei.
9. A csecsemő- és kisgyermek nevelő szerep azonossága és különbsége az anyai szereppel.
10. A „problémás” gyermek. Hiperaktivitás. Magatartászavar.

SZAKIRODALOM:

- Balogh László – Tóth László (szerk.): *Fejezetek a pedagógiai pszichológia köréből*, Neumann Kht, Budapest, 2005 ISBN nélküli (<http://mek.oszk.hu/04600/04669/html>)
- Vajda Zsuzsanna – Kósa Éva: *Neveléslélektan*, Osiris, Budapest, 2005 ISBN 9789633897287
- Mészáros Aranka (szerk.): *Az iskola szociálpszichológiai jelenségvilága*, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2002 ISBN 9634635581
- N. Kollár Katalin – Szabó Éva (szerk.): *Pszichológia pedagógusoknak*, Osiris Kiadó, Budapest, 2004 ISBN 9789633896723
- Szenczi Árpád: *Nevelés-lélektani alapkérdések. Az érületi és a társas-lelkületi képességek kiművelése*, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2004.
- Szretykó György (szerk.): *Globalizáció és család*, Comenius Bt., Pécs, 2003 ISBN 9632043766

TK0517			PEDAGÓGUS ETIKA, VISELKEDÉS ÉS ILLEMTAN		
Tantárgy felelőse Neveléstani és Metodológiai Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy oktatásának célja a leendő kisgyermeknevelők felkészítése a társas, a pedagógiai és a szakmai közélet kultúrájára, a helyes viselkedési és illemszabályok alkalmazására. A tantárgy kiemelt feladata a pedagógushivatáshoz kapcsolódó etikai normák, szabályok megismertetése, elfogadtatása (belsővé tétele), alkalmazási kereteinek, formáinak áttekintése. A tantárgy hozzájárul ahhoz, hogy a pedagógusjelöltek megfelelő útmutatást kapjanak a szakmai és magánélet protokolljával összefüggő kérdésekben, és ennek révén képessé váljanak a szituációnak megfelelő helyes viselkedési szabályok alkalmazására.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <u>Elsajátítandó ismeretanyag:</u> 1. Az etika, a meta etika, a normatív etika és az alkalmazott etika alapvető fogalmai és főbb kérdései. 2. Az európai etikai gondolkodás története és főbb irányzatai. Eszmék, elvek, értékek. 3. Az etika szemléletmódja, az élettevékenységek erkölcsi szabályainak értelmezése, a társadalmi szabályokban kifejezett értékrend és az egyéni életvezetés összefüggései. 4. A jogelvek és az erkölcsi értékek viszonya. 5. Napjaink alkalmazott etikai dilemmái, az őket övező kortárs viták. 6. A pedagógus-etika fogalma, célja, pedagógus-etika és etikett a különböző kultúrákban és korokban. 7. A pedagógusi viselkedés és illemtan. 8. A pedagógus etikai kódex. 9. A szakmai és a magánélet etikai kérdései. Az élet különböző területeinek szokásrendje, kitekintéssel a hazánktól eltérő etikettek felé. Különböző etikettek ütközése. 10. A modern médiahasználat etikai kérdései (különösen a pedagógushivatás tekintetében).					
SZAKIRODALOM: ▪ Arisztotelész: <i>Nikomakhoszi etika</i>, Európa Kiadó, Budapest, 1997 ISBN 9630761602 ▪ Köves J. Julianna: <i>Illik tudni. A kulturált viselkedés szabályai</i>, K.u.K., Kiadó, Budapest, 2006 ▪ Pintér Emil: <i>Európai illemtan</i>, Európa Kiadó, Budapest, 1998 ▪ Sille István: <i>Az etikett és a protokoll kézikönyve</i>, Budapest, 1998 ▪ Lónyai Mária (szerk.): <i>Tények és értékek</i>, Gondolat Kiadó, Budapest, 1981 ISBN 9632807413 ▪ Ottlik Károly: <i>Protokoll</i>, Budapest, 1993 ▪ S. Nagy Katalin (szerk.): <i>A viselkedéskultúráról</i>, Cikkgyűjtemény, Budapest, 1984.					

TC3112402			SEGÍTŐ BESZÉLGETÉS		
Tantárgy felelőse Neveléstani és Metodológiai Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
5	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy oktatásának célja a segítő kapcsolatok jelentőségének feltárása a bölcsődei pedagógiai munkában, a segítő beszélgetés szerepének, tartalmának, funkciójának bemutatása. A tantárgy kiemelt feladata a pedagógus és szülő kommunikáció támogatása, a pedagógus „nevelési tanácsadó” szerepének megerősítése, a nevelési helyzetek, problémák értelmezésének, megbeszélésének elősegítése. A tantárgy hozzájárul ahhoz, hogy a bölcsődei nevelők pedagógusi, szakmai kompetenciáikban megerősödve magabiztosan vállalkozzanak szülői tanácsadásra, konzultációra.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <u>Elsajátítandó ismeretanyag:</u> 1. A segítő kapcsolat fogalma, definíciója, formái. 2. Eszközök a segítő kapcsolatban. 3. A segítő kapcsolat jelenségei. 4. Segítő beszélgetés, tanácsadás, konzultáció. 5. A verbális/nonverbális kommunikáció alapfogalmai, jelentősége. 6. Kommunikációs kompetencia. A kommunikáció szerepe a segítő beszélgetésben. 7. Az elfogadás, az empátia és a kongruencia szerepe a segítő beszélgetésben. 8. Változás és változtatás lehetőségének felismerése és előidézése a segítő kapcsolatban. 9. Az emocionális átélés, az érzelmi érettség, az érett személyiség. 10. A pedagógus – szülő kapcsolattartásának formái. A segítő beszélgetés szerepe a kapcsolattartásban.					
SZAKIRODALOM: ▪ Ritoókné Ádám Magda: <i>A tanácsadás pszichológiája</i>, Tankönyvkiadó, Budapest, 1992 ISBN nélküli ▪ Tringer László: <i>A gyógyító beszélgetés</i>, Medicina Könyvkiadó Zrt., Budapest, 2006 ISBN 9789632429359 ▪ Allport, G.W.: <i>Az előítélet</i>, Gondolat Könyvkiadó, Budapest, 1977 ISBN 9632804503 ▪ Bang, R.: <i>A segítő kapcsolat</i>, Gondolat Kiadó, Budapest, 1980 ISBN 9631745805 ▪ Bang, R.: <i>A célzott beszélgetés</i>, Tankönyvkiadó, Budapest, 1983 ISBN 9631771016					

TC3112403			SPONTÁN ÉRÉS TÁMOGATÁSA		
Tantárgy felelőse Neveléstani és Metodológiai Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
5	30	2	2	Előadás	Vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy oktatásának célja a csecsemő- és kisgyermekkorai fejlődés és érés törvényszerűségeinek áttekintése, a normál és az átlagtól eltérő fejlődés jellemzőinek bemutatása, a fejlődést meghatározó biológiai, környezeti és társadalmi tényezők ismertetése. A tantárgy kiemelt feladata a különleges pedagógiai bánásmódot igénylő gyermekek bölcsődei differenciált fejlesztéséhez szükséges ismeretek biztosítása, a differenciáláshoz kapcsolódó pedagógusi kompetenciák megalapozása, fejlesztése. A tantárgy hozzájárul a bölcsődei intervenció, fejlesztés eredményes megvalósításához.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Elsajátítandó ismeretanyag:

1. Az integráció és az inklúzió értelmezése, lehetőségei és korlátai.
2. A korai intervenció célja, feladata, törvényi szabályozása. A szakértői és rehabilitációs bizottságok tevékenysége. A sajátos nevelési igény fogalma, típusai.
3. A differenciálás fogalma, szükségessége, típusai a bölcsődei nevelés-gondozás folyamatában. A differenciálás, mint elv és szemléletmód.
4. Az eltérő fejlődési ütem: a normál fejlődéstől eltérő, kiemelt figyelmet érdemlő gyermekek csoportjai, jellemzői. A kiemelkedő képesség, a fejlődési elmaradás és a hátrányos helyzet korai felismerése. Fejlődési nehézségek és akadályozott fejlődésmenet. A sajátos személyiség szerveződéssel kapcsolatos nézetek, értelmezési dimenziók.
5. A gyermek sajátos nevelési igényéhez igazodó, a fejlődését legjobban segítő környezet megteremtése. A differenciált fejlesztés lehetőségei a napirendbe illesztve a szélesen értelmezett tanulás – a gondozás, élelmezés, játék, mozgás, vers, mese, alkotó tevékenység – színterein.
6. A korai fejlesztést végző intézmények és szakemberek tevékenységének megismerése. Együttműködés a sajátos nevelési igényű gyermekeket nevelő családokkal és a gyermek fejlesztésében részt vállaló szakemberekkel.
7. A fejlődést befolyásoló biológiai és környezeti tényezők. A megkésett fejlődésre és a fejlődési zavarra utaló gyanújelek csecsemő és kisgyermekkorban. A megkésett fejlődés okai.
8. A fejlődés folyamatos nyomon követése a bölcsődében, a felismerést lehetővé tevő speciális és pedagógiai módszerek. A korai intervenció célja, feladata. A prevenciót, érést, fejlődést segítő terápiák alapelvei, hatásuk az idegrendszeri struktúrákra, a mozgás-, kognitív-, beszéd és pszichés fejlődésre.
9. A bölcsődei intervenciót megalapozó tervezési területek: Szokások-szoktatás, nagymozgás, finommozgás, kognitív képességek, beszéd. Fejlesztés a bölcsődei nevelésben: a terápiák alapelveinek, egyes technikai elemeinek irányított beépítése a gondozás, szoktatás, mozgás, játéktevékenységekbe.
10. A Csecsemő- és kisgyermeknevelő érést, fejlődést segítő kompetenciái.

SZAKIRODALOM:

- Csányi Yvonne (szerk.): *Közösen. Szemelvénygyűjtemény az integrált nevelésről és oktatásról*, Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola, Budapest, 1996 ISBN nélküli
- Podráczky Judit (szerk.): *Szemelvények a kisgyermeknevelés köréből I.*, Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kar, Kaposvár, 2015 ISBN 9786155599057
- Takács István (szerk.): *Gyógypedagógiai glosszárrium*, Kaposvári Egyetem, Kaposvár, 2015 ISBN 9786155599118
(http://palyazatok.ke.hu/tartalom/csatolt/tamop/412B213/kiadvanyok/gyogypedagogiai_glosszarium.pdf)
- Báthory Zoltán – Falus Iván (szerk.): *Tanulmányok a neveléstudomány köréből*, Osiris Kiadó, Budapest, 2001 ISBN 9633891698
- Booth, T.- Ainscow, M.: *Inklúziós index*, Csefkó Mónika - Csepregi András és a Mozgáskorlátozottak Békés

Megyei Egyesülete, 2009 ISBN nélküli

- Csányi Yvonne - Zsoldos Márta: *Világkonferencia a speciális szükségletűek neveléséről*, in Új Pedagógiai Szemle, 44. 12., 1994, 41–50.

TC3112404			SPONTÁN ÉRÉS TÁMOGATÁSA SZEMINÁRIUM		
Tantárgy felelőse Neveléstani és Metodológiai Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
5	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy oktatásának célja az elméleti ismeretek alkalmazási lehetőségeinek megfigyelése, elemzése a bölcsődei gyakorlatban. A tantárgy kiemelt feladata lehetőséget nyújtani a normál és az átlagtól eltérő fejlődési ütemű (különleges pedagógiai bánásmódot igénylő) gyermek megfigyelésére, elemzésére, összehasonlítására. A tantárgy célja a bölcsődei differenciált fejlesztéshez elengedhetetlenül fontos pedagógusi kompetenciák erősítése, gyakorlatban történő fejlesztése, melyek révén a kisgyermeknevelő alkalmassá válik a bölcsődei differenciált fejlesztés, az intervenció megvalósítására.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Elsajátítandó ismeretanyag:

1. Az integráció és az inklúzió bölcsődei megvalósításának gyakorlata.
2. A korai intervenció gyakorlata a bölcsődében, óvodában. A szakértői és rehabilitációs bizottságok és az intézmény kapcsolata. A kisgyermeknevelő és a bizottság együttműködésének gyakorlata.
3. A sajátos nevelési igényű gyermekek megfigyelése, fejlesztésük gyakorlata.
4. A differenciálás gyakorlata a bölcsődei nevelés-gondozás folyamatában.
5. A normál és az eltérő fejlődési ütem összehasonlítása a gyakorlatban. A kiemelkedő képességű, fejlődésben elmaradó és hátrányos helyzetű gyermekek megfigyelése, jellemzése.
6. A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlődését támogató környezet megfigyelése, elemzése. A napirend, a gondozás, a nevelés sajátos feladatai a gyakorlatban.
7. A korai fejlesztést végző intézmények és szakemberek munkájának megismerése. Együttműködés a fejlesztést végző kollégákkal, a családokkal. Az együttműködés megvalósítási lehetőségei a gyakorlatban.
8. A megkésett fejlődésű, illetve fejlődési zavarban szenvedő csecsemők és kisgyermek megfigyelése, jellemzése.
9. A bölcsődei intervenció, korai fejlesztés tervezésének gyakorlata. Fejlesztési terápia összehasonlítása, beépítése a gondozási, szoktatási, illetve játéktevékenységbe.
10. A csecsemő- és kisgyermeknevelő szakember érését, fejlődést segítő kompetenciáinak fejlesztési lehetőségei a bölcsődei munkában.

SZAKIRODALOM:

- Csányi Yvonne (szerk.): *Közösen. Szemelvénygyűjtemény az integrált nevelésről és oktatásról*, Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola, Budapest, 1996 ISBN nélküli
- Podráczky Judit (szerk.): *Szemelvények a kisgyermeknevelés köréből I.*, Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kar, Kaposvár, 2015 ISBN 9786155599057
- Takács István (szerk.): *Gyógypedagógiai glosszárrium*, Kaposvári Egyetem, Kaposvár, 2015 ISBN 9786155599118
(http://palyazatok.ke.hu/tartalom/csatolt/tamop/412B213/kiadvanyok/gyogypedagogiai_glosszarium.pdf)
- Báthory Zoltán – Falus Iván (szerk.): *Tanulmányok a neveléstudomány köréből*, Osiris Kiadó, Budapest, 2001 ISBN 9633891698
- Booth, T.- Ainscow, M.: *Inklúziós index*, Csefkó Mónika - Csepregi András és a Mozgáskorlátozottak Békés Megyei Egyesülete, 2009 ISBN nélküli
- Csányi Yvonne - Zsoldos Márta: *Világkonferencia a speciális szükségletűek neveléséről*, in Új Pedagógiai Szemle, 44. 12., 1994, 41–50.

TC3300101			SZAKDOLGOZATI KONZULTÁCIÓ I.		
Tantárgy felelőse Neveléstani és Metodológiai Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	0	0	0	Konzultáció	Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy célja, hogy a konzulenssel történő folyamatos együttműködés keretében felkészítse a hallgatókat a szakdolgozat önálló kutatómunkájára. A tantárgy kiemelt feladata a szakdolgozati kutatás egyes lépéseinek meghatározása, a kutatási terv alapján azok realizálásának támogatása. A tárgy hozzájárul ahhoz, hogy egy olyan jelentős volumenű, önálló szakmai munkán alapuló tanulmány születhessen, melynek révén a leendő kisgyermeknevelő bizonyítja a szakmai tájékozottságát, a bölcsődei pedagógiai és gondozási tevékenységre való alkalmasságát.

A szakdolgozat tükrözi a hallgató tájékozottságát a témára vonatkozó hazai és nemzetközi szakirodalomban, valamint szakmai ítélőképeségét az eredmények elemző, kritikai és összegző áttekintése során. A tényfeltárás és/vagy az értelmezés területén szakmailag értékelhető új eredményt nyújt a szakdolgozatban, és ilyen módon dokumentálható, hogy a hallgató elsajátította és alkalmazni tudja a tudományterület fogalmi eszközeit és módszereit. A szakdolgozatnak meg kell felelnie a szakmai közleményekkel kapcsolatban az adott tudományterületen támasztott formai követelményeknek is.

(A szakdolgozat olyan jelentős volumenű, önálló szakmai munkán alapuló tanulmány, amelynek témáját a szaktanszék/intézet, illetve a hallgató kezdeményezésére a látogatott szak tudományterületéről jelölik ki.)

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A konzultáció tartalma:

1. A szakdolgozat tartalmi és formai követelményeinek megbeszélése.
2. A kutatás tárgyának meghatározása. Kutatási terv elkészítése.
3. A kutatási probléma megfogalmazása.
4. A kutatás jellegének, típusának meghatározása.
5. A szakirodalmi források kijelölése, bibliográfia készítése.

SZAKIRODALOM:

- Falus Iván (szerk.): *Bevezetés a pedagógiai kutatás módszereibe*, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2000 ISBN 9631626644
- Sarbó Gyöngyi: Útmutató a szakdolgozat szerkesztéséhez (http://old.tok.elte.hu/inf/Dok/jegyzetek/SZD_Utmut_2013_SGY_v2.pdf (2015.10.31.))
- Kontra József: *A pedagógiai kutatások módszertana*, Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kar, Kaposvár, 2011 ISBN 9789639821460
- Falus Iván - Ollé János: *Statistikai módszerek pedagógusok számára*, OKKER Kiadó, Budapest, 2000 ISBN 9639228168
- Sántha Kálmán: *Bevezetés a kvalitatív pedagógiai kutatás módszertanába*, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2009 ISBN 978-963-733-899-1
- Szokolszky Ágnes: *Kutatómunka a pszichológiában*, Osiris Kiadó, Budapest, 2004 ISBN 9789633896822

TC3300102			SZAKDOLGOZATI KONZULTÁCIÓ II.		
Tantárgy felelőse Neveléstani és Metodológiai Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
5	0	0	0	Konzultáció	Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy célja, hogy a konzulenssel történő folyamatos együttműködés keretében felkészítse a hallgatókat a szakdolgozat önálló kutatómunkájára. A tantárgy kiemelt feladata a szakdolgozati kutatás egyes lépéseinek meghatározása, a kutatási terv alapján azok realizálásának támogatása. A tárgy hozzájárul ahhoz, hogy egy olyan jelentős volumenű, önálló szakmai munkán alapuló tanulmány születhessen, melynek révén a leendő kisgyermeknevelő bizonyítja a szakmai tájékozottságát, a bölcsődei pedagógiai és gondozási tevékenységre való alkalmasságát.

A szakdolgozat tükrözi a hallgató tájékozottságát a témára vonatkozó hazai és nemzetközi szakirodalomban, valamint szakmai ítélőképességét az eredmények elemző, kritikai és összegző áttekintése során. A tényfeltárás és/vagy az értelmezés területén szakmailag értékelhető új eredményt nyújt a szakdolgozatban, és ilyen módon dokumentálható, hogy a hallgató elsajátította és alkalmazni tudja a tudományterület fogalmi eszközeit és módszereit. A szakdolgozatnak meg kell felelnie a szakmai közleményekkel kapcsolatban az adott tudományterületen támasztott formai követelményeknek is.

(A szakdolgozat olyan jelentős volumenű, önálló szakmai munkán alapuló tanulmány, amelynek témáját a szaktanszék/intézet, illetve a hallgató kezdeményezésére a látogatott szak tudományterületéről jelölik ki.)

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A konzultáció tartalma:

1. A szakirodalom gyűjtése, tanulmányozása. Jegyzetelés, kivonatolás, forráskezelés.
2. A szakirodalmi fejezet tanulmányának összeállítása.
3. A kutatás hipotéziseinek megfogalmazása.
4. A kutatás menetének meghatározása, a feltáró és a feldolgozó módszerek kijelölése.
5. A populáció és a minta meghatározása.
6. A kutatás eszközeinek elkészítése.
7. Az adatfelvétel körülményeinek meghatározása, az adatfelvétel lebonyolítása.

SZAKIRODALOM:

- Falus Iván (szerk.): *Bevezetés a pedagógiai kutatás módszereibe*, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2000 ISBN 9631626644
- Sarbó Gyöngyi: Útmutató a szakdolgozat szerkesztéséhez
(http://old.tok.elte.hu/inf/Dok/jegyzetek/SZD_Utmut_2013_SGY_v2.pdf (2015.10.31.))
- Kontra József: *A pedagógiai kutatások módszertana*, Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kar, Kaposvár, 2011 ISBN 9789639821460
- Falus Iván - Ollé János: *Statisztikai módszerek pedagógusok számára*, OKKER Kiadó, Budapest, 2000 ISBN 9639228168
- Sántha Kálmán: *Bevezetés a kvalitatív pedagógiai kutatás módszertanába*, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2009 ISBN 978-963-733-899-1
- Szokolyszky Ágnes: *Kutatómunka a pszichológiában*, Osiris Kiadó, Budapest, 2004 ISBN 9789633896822

TC3300103			SZAKDOLGOZATI ZÁRÓKONZULTÁCIÓ		
Tantárgy felelőse Neveléstani és Metodológiai Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
6	0	0	0	Konzultáció	Minősített aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy célja, hogy a konzulenssel történő folyamatos együttműködés keretében felkészítse a hallgatókat a szakdolgozat önálló kutatómunkájára. A tantárgy kiemelt feladata a szakdolgozati kutatás egyes lépéseinek meghatározása, a kutatási terv alapján azok realizálásának támogatása. A tárgy hozzájárul ahhoz, hogy egy olyan jelentős volumenű, önálló szakmai munkán alapuló tanulmány születhessen, melynek révén a leendő kisgyermeknevelő bizonyítja a szakmai tájékozottságát, a bölcsődei pedagógiai és gondozási tevékenységre való alkalmasságát.

A szakdolgozat tükrözi a hallgató tájékozottságát a témára vonatkozó hazai és nemzetközi szakirodalomban, valamint szakmai ítélőképességét az eredmények elemző, kritikai és összegző áttekintése során. A tényfeltárás és/vagy az értelmezés területén szakmailag értékelhető új eredményt nyújt a szakdolgozatban, és ilyen módon dokumentálható, hogy a hallgató elsajátította és alkalmazni tudja a tudományterület fogalmi eszközeit és módszereit. A szakdolgozatnak meg kell felelnie a szakmai közleményekkel kapcsolatban az adott tudományterületen támasztott formai követelményeknek is.

(A szakdolgozat olyan jelentős volumenű, önálló szakmai munkán alapuló tanulmány, amelynek témáját a szaktanszék/intézet, illetve a hallgató kezdeményezésére a látogatott szak tudományterületéről jelölik ki.)

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A konzultáció tartalma:

1. Az eredmények feldolgozása.
2. A kutatási eredmények prezentálása, értelmezése.
3. A következtetések és javaslatok megalkotása. A kutatási eredmények kiterjesztése, általánosíthatósága.
4. A kutatás eredményeinek egybevetése a szakirodalommal. A kutatás eredményeinek gyakorlatban történő alkalmazhatósága.
5. A további kutatási irányok megfogalmazása.
6. A szakdolgozat végleges formába öntése.

SZAKIRODALOM:

- Falus Iván (szerk.): *Bevezetés a pedagógiai kutatás módszereibe*, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2000 ISBN 9631626644
- Sarbó Gyöngyi: Útmutató a szakdolgozat szerkesztéséhez
(http://old.tok.elte.hu/inf/Dok/jegyzetek/SZD_Utmut_2013_SGY_v2.pdf (2015.10.31.))
- Kontra József: *A pedagógiai kutatások módszertana*, Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kar, Kaposvár, 2011 ISBN 9789639821460
- Falus Iván - Ollé János: *Statistikai módszerek pedagógusok számára*, OKKER Kiadó, Budapest, 2000 ISBN 9639228168
- Sántha Kálmán: *Bevezetés a kvalitatív pedagógiai kutatás módszertanába*, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2009 ISBN 978-963-733-899-1
- Szokolyszky Ágnes: *Kutatómunka a pszichológiában*, Osiris Kiadó, Budapest, 2004 ISBN 9789633896822

TK6308			SZAKMAI IDEGEN NYELV I.		
Tantárgy felelőse Idegen Nyelvi Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy célja az alapvető idegen nyelvi készségek fokozatos fejlesztése, a vizsgaszintnek megfelelő cél szerinti differenciáltsággal. A tantárgy kiemelt feladata a nyelvi ismeretek megalapozása, a szóbeli készségek (kommunikáció, szövegértés, szöveghallgatás, szituációk) elsajátítása, az írásbeli készségek (fogalmazás, levélírás, esszé) erősítése, a nyelvtani és nyelvhasználati készségek fejlesztése, a nyelvtanulási stratégiák elsajátítása, valamint a szakmai idegen nyelvi szókincs bővítése. A tantárgy hozzájárul a hallgatók nyelvvizsgára történő felkészítéséhez, az idegen nyelvű szakmai kifejezések elsajátításához, a bölcsődei kisgyermeknevelői munka idegen nyelvi szakmai szókincsének fejlesztéséhez.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Elsajátítandó ismeretanyag:

1. Ismerkedés
2. Lakáskultúra
3. Étkezés, ételek, étkezési szokások
4. Szabadidős tevékenységek; játéktevékenység
5. A családi élet, a kisgyermek és a család;
6. A kisgyermek gondozása; a kisgyermek étkezése
7. A kisgyermek nevelése
8. Játékszerek a szobában és a szabadban; gyermekjátékok
9. Szakirodalom feldolgozása
10. Az idegen nyelvű gyermekirodalom: dajkaversek, énekes, ritmusos mozgás, mese és mesemondás idegen nyelven, mondókák, kiszámolók, ujj-játékok gyakorlása az adott hallgatói csoport nyelvi szintjéhez igazodva.

Német nyelv:

- Önálló, érthető, szóbeli kommunikáció a mindennapi élethelyzetekben
- Összefüggő, érthető szóbeli szövegalkotás
- Egyszerű érvelés vagy elemzés általános témakörökben
- A szóbeli kommunikáció lényegének megértése
 - a) globális szövegértés
 - b) szelektív szövegértés
- Összetettebb írott szöveg megértése, értelmezése
 - a) globális szövegértés
 - b) szelektív szövegértés
- Világos, megfelelő nyelvhelyességű és lexikai szintű, önálló írásbeli szövegalkotás
- Kiegészítés: A szak sajátosságainak megfelelő, az óvodai nevelésben hasznosítható speciális nyelvi ismeretek: gyermekjátékok, mondókák, gyermekdalok stb.

Angol nyelv:

- a szóbeli készségek megerősítése, mint kommunikációs készségek, szövegértés, szöveghallgatás, szituációs készségek
- írásbeli készségek megerősítése, mint olvasási, írásbeli (esszéírás, levélformák, fogalmazások), nyelvtani és nyelvhasználati készségek.
- az esetleges hiányosságok pótlása
- a középfokú vizsgafeladat típusok megismerése
- vizsgahelyzetek begyakorlása
- vizsgakövetelmények felmérése

- saját nyelvi szint objektív felmérése
- nyelvtanulási stratégiák elsajátítása

SZAKIRODALOM:

Német nyelv:

- Baloghné Nagy Gizella – Márkus Éva: *Német szaknyelv csecsemő- és kisgyermeknevelő BA szakos hallgatók számára*, ELTE TÓK, Budapest, 2015
(http://tamop2014.tok.elte.hu/dok/szakmai_anyagok/tp_modszertani_anyagok/Baloghne_Markus_2015_Nemet_szaknyelv_csecsemo_BA.pdf)
- Anni Fischer-Mitziviris – Sylvia Janke – Papanikolau: *So geht's zum ZD /Klett 2006/* (1. szint)
- TELC-Német nyelvvizsga gyakorlófeladatok, Akadémiai Kiadó (2. szint)
- kiegészítés: a nyelvvizsga tematikájához illeszkedő cikkek, készségfejlesztő feladatok (az oktató szerzi be és juttatja el a hallgatókhoz)
- Madaras Barbara-Dr. Rohonyi Pálné: *Zertifikat Komplet* (Test- und Übungsbuch mit CD), Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest/ (1-2. szint)
- Heike Voit: *Német nyelvtan röviden és érthetően*, PONS (Klett Kiadó Budapest 2004)
- Brüderchen komm tanz mit mir. 57 schöne Kinderlieder und Kinderreime, Budapest Bouvard & Pecuchet, 1992
- Stoyanné Peér Hajna: *Lesebuch zur deutschen Kinderliteratur*, Budapest Tankönyvkiadó, 1992

Angol nyelv:

- Árva Valéria: *English for baby-care. ESP coursebook for students of infants and early childhood care*, ELTE TÓK, Budapest, 2014 ISBN 9789632846002
- *Practice Test Book Euroexam Level B1 - Three complete sets of B1 level Euroexam tests with Exam Guide, answer keys and free downloadable audio materials*, EURO NYELVVIZSGA Kft., 2015, ISBN 9789639762206
- 8 próbanyelvvizsga angol nyelvből B2 szintű (Telc és ECL) nyelvvizsgára készülőknek + 2 CD, ISBN9789632611105, Szerző: Mestra-Páli, Maxim kiadó, 2010.
- TELC Angol nyelvvizsga gyakorlófeladatok - alap- és középfok (B1-B2) + Audio CD (2) 2012 ISBN9789630592284, Akadémiai kiadó, 2012.
- egyéb, oktató által kiadott segédanyagok

TK6309			SZAKMAI IDEGEN NYELV II.		
Tantárgy felelőse Idegen Nyelvi Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
5	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy célja az alapvető idegen nyelvi készségek fokozatos fejlesztése, a vizsgaszintnek megfelelő cél szerinti differenciáltsággal. A tantárgy kiemelt feladata a nyelvi ismeretek megalapozása, a szóbeli készségek (kommunikáció, szövegértés, szöveghallgatás, szituációk) elsajátítása, az írásbeli készségek (fogalmazás, levélírás, esszé) erősítése, a nyelvtani és nyelvhasználati készségek fejlesztése, a nyelvtanulási stratégiák elsajátítása, valamint a szakmai idegen nyelvi szókincs bővítése. A tantárgy hozzájárul a hallgatók nyelvvizsgára történő felkészítéséhez, az idegen nyelvű szakmai kifejezések elsajátításához, a bölcsődei kisgyermeknevelői munka idegen nyelvi szakmai szókincsének fejlesztéséhez.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <u>Elsajátítandó ismeretanyag:</u> 1. Egészséges életmód, egészséges életmódra nevelés a mindennapokban 2. A csecsemő és a kisgyermek gondozása, a gondozás folyamata 3. Baleset-megelőzés, elsősegély 4. Gyermekbetegségek 5. Testi és szellemi higiénia 6. A napirend, napi tevékenységek a bölcsődében 7. Időjárás; az évszakok jellegzetességei 8. Öltözködés, a kisgyermek ruházata; szituációs játékok 9. Szakirodalom feldolgozása 10. Ismerkedés az idegen nyelvű gyermekirodalommal: dajkaversek, énekes, ritmusos mozgás; mese és mesemondás idegen nyelven; mondókák, kiszámolók, ujj-játékok gyakorlása az adott hallgatói csoport nyelvi szintjéhez igazodva <u>Német nyelv:</u> ▪ Önálló, érthető, szóbeli kommunikáció a mindennapi élethelyzetekben ▪ Összefüggő, érthető szóbeli szövegalkotás ▪ Egyszerű érvelés vagy elemzés általános témakörökben ▪ A szóbeli kommunikáció lényegének megértése a) globális szövegértés b) szelektív szövegértés ▪ Összetettebb írott szöveg megértése, értelmezése a) globális szövegértés b) szelektív szövegértés ▪ Világos, megfelelő nyelvhelyességű és lexikai szintű, önálló írásbeli szövegalkotás ▪ Kiegészítés: A szak (óvodapedagógia) sajátosságainak megfelelő, az óvodai nevelésben hasznosítható speciális nyelvi ismeretek: gyermekjátékok, mondókák, gyermekdalok stb. <u>Angol nyelv:</u> ▪ a középfokú nyelvvizsga letételéhez szükséges angol nyelvi ismeretek átadása, ▪ a szóbeli készségek elsajátítása, mint kommunikációs készségek, szövegértés, szöveghallgatás, szituációs készségek ▪ írásbeli készségek elsajátítása, mint olvasási, írásbeli (esszéírás, levélformák, fogalmazások), nyelvtani és nyelvhasználati készségek ▪ a már meglévő alapok megerősítése, megszilárdítása. ▪ az esetleges hiányosságok pótlása ▪ a középfokú vizsgafeladat típusok megismerése ▪ vizsgahelyzetek begyakorlása ▪ vizsgakövetelmények felmérése ▪ saját nyelvi szint objektív felmérése					

- nyelvtanulási stratégiák elsajátítása

SZAKIRODALOM:

Német nyelv:

- Baloghné Nagy Gizella – Márkus Éva: *Német szaknyelv csecsemő- és kisgyermeknevelő BA szakos hallgatók számára*, ELTE TÓK, Budapest, 2015
(http://tamop2014.tok.elte.hu/dok/szakmai_anyagok/tp_modszertani_anyagok/Baloghne_Markus_2015_Nemet_szaknyelv_csecsemo_BA.pdf)
- Anni Fischer-Mitziviris – Sylvia Janke – Papanikolau: *So geht's zum ZD /Klett 2006/* (1. szint)
- TELC-Német nyelvvizsga gyakorlófeladatok, Akadémiai Kiadó (2. szint)
- kiegészítés: a nyelvvizsga tematikájához illeszkedő cikkek, készségfejlesztő feladatok (az oktató szerzi be és juttatja el a hallgatókhoz)
- Madaras Barbara-Dr. Rohonyi Pálné: *Zertifikat Komplet* (Test- und Übungsbuch mit CD), Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest/ (1-2. szint)
- Heike Voit: *Német nyelvtan röviden és érthetően*, PONS (Klett Kiadó Budapest 2004)
- Brüderchen komm tanz mit mir. 57 schöne Kinderlieder und Kinderreime, Budapest Bouvard & Pecuchet, 1992
- Stoyanné Peér Hajna: *Lesebuch zur deutschen Kinderliteratur*, Budapest Tankönyvkiadó, 1992

Angol nyelv:

- Árva Valéria: *English for baby-care. ESP coursebook for students of infants and early childhood care*, ELTE TÓK, Budapest, 2014 ISBN 9789632846002
- *Practice Test Book Euroexam Level B1 - Three complete sets of B1 level Euroexam tests with Exam Guide, answer keys and free downloadable audio materials*, EURO NYELVVIZSGA Kft., 2015, ISBN 9789639762206
- 8 próbanyelvvizsga angol nyelvből B2 szintű (Telc és ECL) nyelvvizsgára készülőknek + 2 CD, ISBN9789632611105, Szerző: Mestra-Páli, Maxim kiadó, 2010.
- TELC Angol nyelvvizsga gyakorlófeladatok - alap- és középfok (B1-B2) + Audio CD (2) 2012 ISBN9789630592284, Akadémiai kiadó, 2012.
- egyéb, oktató által kiadott segédanyagok

TC3111301			SZAKMAI INFORMÁCIÓFELDOLGOZÁSI ISMERETEK		
Tantárgy felelőse Természettani és Matematikai Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy oktatásának célja a problémamegoldó, algoritmikus gondolkodás fejlesztése, az informatikai eszközök és alkalmazások megismerése, melynek révén a leendő kisgyermeknevelők képessé válnak ezen eszközök felhasználására mindennapi nevelőmunkájában, az adminisztratív feladatok megoldása során. A tantárgy kiemelt feladata a különféle alkalmazások (operációs rendszer, szövegszerkesztő, prezentációkészítő, táblázatkezelő) megismerése, felhasználásuk gyakorlása. A tantárgy hozzájárul a szakmai információfeldolgozási technikák fejlesztéséhez, a szakmai források megfelelő szintű kezelésének képességéhez, a kapcsolódó pedagógusi kompetenciák erősítéséhez.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <u>Elsajátítandó ismeretanyag:</u> 1. Operációs rendszerek alapvető használata 2. Internet és szolgáltatásainak használata 3. Szövegszerkesztő használata többoldalas, formázott dokumentum készítésére 4. Prezentációkészítés 5. Táblázatkezelő használata pénzügyi, adózási feladatok megoldására 6. Szakmai adatbázisok elérése és lekérdezése 7. Szakmai programok felhasználói szintű ismerete (kezelése) 8. Szakmai források keresése, szakirodalom feltárása 9. Szakmai bibliográfiák összeállítása 10. A modern információs és kommunikációs technológiák (IKT) alkalmazási lehetőségei a bölcsődei munkában					
SZAKIRODALOM: ▪ Pétery Kristóf: <i>Word 2010 Biblia</i>, Mercator Stúdió, 2011 ISBN 9789636077914 ▪ Pétery Kristóf (é. n.): <i>Microsoft Office Word 2010</i>, Formázás, Mercator Stúdió, ISBN 9789636077322 ▪ Szenteleki K. - Rózsa Tünde: <i>Információs rendszerek 2007.</i>, HEFOP 3.3.1 projekt keretében készült, ISBN 9789639732674 ▪ Gábor András: <i>Üzleti informatika</i>, Aula Kiadó, Budapest, 2007 ISBN 9789639698192 ▪ Pétery Kristóf: <i>Az informatika alapjai</i>, Mercator Stúdió, 2004 ISBN 963943626X ▪ Pétery Kristóf (é. n.): <i>Operációs rendszer – Windows 7-tel</i>, Mercator Stúdió, ISBN 9789636075865 ▪ Pétery Kristóf: <i>Microsoft Office 2010</i>, Mercator Stúdió, 2011 ISBN 9789636075910 ▪ Pétery Kristóf: <i>Szövegszerkesztés – MS Office 2010-zel</i>, Mercator Stúdió, 2011 ISBN 9789636075910					

TC3112501			SZAKMAI KÉSZSÉGFEJLESZTÉS I. (KOMMUNIKÁCIÓS TRÉNING)		
Tantárgy felelőse Neveléstani és Metodológiai Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy oktatásának célja a leendő kisgyermeknevelők önismeretének fejlesztése, a kommunikációs technikák tudatos alkalmazásának erősítése, a verbális és nonverbális kommunikációs csatornák megismerése, a kisgyermeknevelői kommunikáció hitelességének biztosítása. A tantárgy kiemelt feladata, hogy különféle szituációs gyakorlatok segítségével biztosítsa a kisgyermeknevelői munkához elengedhetetlen hiteles és asszertív kommunikáció képességének fejlesztését. A tantárgy hozzájárul ahhoz, hogy a leendő kisgyermeknevelők hivatásuk gyakorlása során mind a gyermekekkel, mind a szülőkkel, mind a kollégákkal hatékony, hiteles és asszertív módon kommunikáljanak, kooperáljanak.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <u>Elsajátítandó ismeretanyag:</u> 1. Az interakció és kommunikáció fogalma, elemei. A verbális és nonverbális kommunikáció. 2. A kommunikációs rendszerek csoportosítása. A kommunikációs rendszerek szerepe a pedagógiai munkában. 3. A hatékony pedagógiai kommunikáció. Az empátia, az elfogadás, a kongruencia. 4. A sikeres kommunikáció alapmintái. 5. Önismeret fejlesztése én-térkép segítségével. Az önismeretei szint- és helymegjelölés koordináta rendszerrel. 6. Tanulási önismeret fejlesztése (tanulási szokások, orientáció, stílus, stratégia). 7. A verbális és a nonverbális hatékonyság fejlesztését segítő strukturált gyakorlatok. 8. Szituációs gyakorlatok. 9. Az asszertív kommunikáció jellemzői, az asszertív személyiség. 10. A kisgyermeknevelő sajátos kommunikációs technikái.					
SZAKIRODALOM: ▪ F. Várkonyi Zsuzsa: <i>Tanulom magam (Ismerd meg önmagad)</i>, Mérték Kiadó, Budapest, 2010 ISBN 9789639889941 ▪ Gyenei Melinda: <i>Iskolai tanulás – tanulási képességek – fejlesztés</i>, Iskolapszichológia könyvek, Budapest, 2007 ISBN 9789634464181 ▪ Koncz István: <i>Kamaszkapaszkodó</i>, Urbis Kiadó, Budapest, 2005 ISBN 9639291773 ▪ Rudas János: <i>Delfi örökösei</i>, Lélekben Otthon Kiadó, Budapest, 2007 ISBN 9789639771031 ▪ Forgas, J. P.: <i>A társas érintkezés pszichológiája</i>, Gondolat, Kairosz, Budapest, 2011 ISBN 9639137715 ▪ Kozmáné Kovásznai Mária – Sallai Éva: <i>Kapcsolatépítő élmények az iskolában</i>, Educatio, Budapest, 2008 ISBN 9789639795266 ▪ Tannen, D.: <i>Miért értjük félre egymást?</i>, Tinta, Budapest, 2001 ISBN 9639372099					

TC3112502			SZAKMAI KÉSZSÉGFEJLESZTÉS II. (ESETMEGBESZÉLÉS)		
Tantárgy felelőse Neveléstani és Metodológiai Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
6	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy oktatásának célja a nevelői tanácsadás szerepének feltárása a pedagógiai munkában, a pedagógus tanácsadói kompetenciáinak erősítése, az intézményben megjelenő nevelési helyzetek és konfliktusok helyes értelmezésének és megfelelő kezelésének megalapozása. A tantárgy kiemelt feladata a különféle nevelési szituációk, konfliktushelyzetek megbeszélésén, dramatizálásán, elemzésén keresztül a pedagógiai kompetenciák, képességek erősítése, a kompetenciahatárok helyes értelmezésének biztosítása. A tantárgy hozzájárul ahhoz, hogy a leendő kisgyermeknevelők komplex módon értelmezzék a bölcsődei interperszonális kapcsolatokat, a különféle nevelési szituációkat, konfliktushelyzeteket.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <u>Elsajátítandó ismeretanyag:</u> 1. A tanácsadás szerepe a pedagógiai munkában. A nevelői tanácsadás. 2. A tanácsadáshoz szükséges készségek, a tanácsadás technikái. 3. A szupervízió a segítő szakmákban, a pedagógiai munkában. 4. A konfliktus fogalma, típusai. 5. A konfliktusok erőssége, fokozatai. 6. A konfliktus megnyilvánulási formái. 7. A konfliktuskezelés lehetőségei. Konfliktus-megoldási stratégiák. 8. Bölcsődei konfliktusok elemzése, megbeszélése. 9. Nevelési helyzetek, szituációk dramatizálása, több szempontú elemzése, megbeszélése. 10. Interaktív tapasztalatcsere csoportformában.					
SZAKIRODALOM: ▪ Bagdy Emőke – Wiesner Erzsébet (szerk.): <i>Szupervízió</i>, PRINTXBUDAVÁR Rt., Budapest, 2005 ISBN 9789638654557 ▪ Puky Istvánné: <i>Konfliktusok az óvodában</i>, Comenius Bt, Pécs, 2003 ISBN 9638620002					

TC3112503			SZAKMAI TERVEZÉS		
Tantárgy felelőse Neveléstani és Metodológiai Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
5	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy oktatásának célja a szakmai irányú pedagógiai tervezés funkciójának, szintjeinek, formai és tartalmi kérdéseinek áttekintése, a kisgyermeknevelők szakmai kompetenciáinak, kompetenciahatárainak megismerése, az intézményi hatékonyság, minőségfejlesztés fontosságának bemutatása. A tantárgy kiemelt feladata a pedagógusi portfólió készítésének megalapozása, a portfólió készítés szerepének, funkciójának áttekintése, az önértékelés, önreflexió képességének erősítése. A tantárgy hozzájárul ahhoz, hogy a leendő kisgyermeknevelők komplex módon lássák a szakmai tervezés, minőségfejlesztés, értékelés/önértékelés szerepét a bölcsődei szervezeti kultúra fejlesztésének rendszerében.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Elsajátítandó ismeretanyag:

1. A kisgyermekellátás szakmapolitikai irányelvei Magyarországon és az OECD-országokban.
2. A kisgyermek napközbeni ellátásának különböző formái: a közös szakmai alapok és az ellátás-specifikus vonások koherenciája. A napközbeni ellátás szakmaiságát meghatározó módszertani előírások rendszere.
3. A pedagógiai tervezés kérdései: tervezés a nevelési folyamatban. Igényfelmérés, a fogyasztói igények figyelembevételének lehetőségei a tervezés során.
4. A bölcsődék szakmai programjának szerepe az ellátás működésében. Az alapellátás és a szolgáltatások tervezése. A családi bölcsőde szakmai programja. Az alternatív ellátások szakmai programja. A szakmai program kidolgozásának pedagógiai kérdései. Az országos relevanciával bíró előírások, az intézményi szakmai program és a kisgyermeknevelő saját programja közötti koherencia kérdése.
5. A szervezeti kultúra értelmezése a napközbeni kisgyermekellátásban.
6. Kompetenciahatárok, kommunikáció. A kisgyermeknevelő szakmai kompetenciái. A szakemberképzés és továbbképzés rendszere, tartalmi kérdései, fejlődési iránya.
7. Minőségfejlesztés a napközbeni kisgyermekellátás intézményeiben. Az önellenőrzés kérdései, módszerei, lehetséges eszközei. A szakmai monitoring rendszer működése. Az intézmény hatékonysága, a hozzáadott pedagógiai érték. Vezetés elméleti kérdések és módszertani megvalósítása.
8. A portfólió készítés célja, tartalmi elemei, önreflexió. A nevelés hatásrendszerének megtervezése, megszervezése. A nevelés módszertani kérdései (motiváció, tervezés, a nevelés eredményességének mérése-értékelése).
9. A komplex pedagógiai folyamat elemzéséhez és értékeléséhez szükséges ismeretek. A szttenderdek alapján értékelhető kisgyermeknevelői munka (önreflexió, önértékelés, fejlesztő értékelés).
10. Felkészülés a pedagógus portfólió készítésére.

SZAKIRODALOM:

- Dió Zoltán és mtsai: *Útmutató a helyi programok indításához*, Biztos Kezdet füzetek 1., Regionális Szellemi Forrásközpont, Budapest, 2007 ISBN 9789638707710
- *Bölcsődevezetők Kézikönyve*, Raabe Kiadó, 2015
- Hunyady Györgyné - M. Nádas Mária: *Pedagógiai tervezés*, Comenius Okt. és Kiadó Kft., Budapest, 2004 ISBN 96394383
- Falus Iván – Kimmel Magdolna: *Portfólió*, Gondolat Kiadói Kör, Budapest, 2003 ISBN 9789636931209
- *A kisgyermekkor nevelés és gondozás irányelvei. Magyarországi Országjelentés az OECD „A kisgyermekkor nevelés és gondozás szakmapolitikájának tematikus vizsgálata” c. programjához*, OKI és NCSSZI, Budapest, 2005 ISBN 9636825556
- Korintus Mihályné –Villányi Györgyné –Mátay Katalin – Badics Tiborné: *Gyermekeink gondozása, nevelése – Magyarországi Háttér tanulmány az OECD „A kisgyermekkor nevelés és gondozás szakmapolitikájának tematikus vizsgálata” c. programjához*, OKI és NCSSZI, Budapest, 2004 ISBN 963865015X

- Surányi Éva – Danis Ildikó – Herczog Mária (szerk.): *Családpolitika más-más szemmel*, Gazdasági és Szociális Tanács, Budapest, 2010 ISBN 9789638841957

TC3111103			SZOCIÁLPOLITIKA, CSALÁD- ÉS GYERMEKVÉDELEM		
Tantárgy felelőse Szociális Tanulmányok Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy oktatásának célja az alapvető szociálpolitikai ismeretek áttekintése, a gyermekjogi és gyermekvédelmi rendszer felépítésének, funkcióinak megismerése, a gyermekjóléti és családsegítő szolgálatok tevékenységének bemutatása, szerepének értelmezése. A tantárgy kiemelt feladata, hogy a leendő bölcsődei kisgyermeknevelők tisztában legyenek a magyar gyermekvédelmi rendszer felépítésével, szerepével, a gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer funkcióival. A tantárgy hozzájárul ahhoz, hogy a hallgatók megismerjék a bölcsőde gyermekvédelmi szerepét, illetve képesek legyenek e jelzőrendszerben megtalálni saját szerepüket, helyüket.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <u>Elsajátítandó ismeretanyag:</u> 1. A szociálpolitika fogalmának értelmezése, helye, szerepe a társadalom életében. 2. A szociálpolitika kialakulása, a jóléti állam típusai. 3. A szociálpolitika gyakorlati alapelvei, a szociális szükségletek kielégítésének módjai, a szociálpolitika szereplői. 4. A gyermekvédelem alapfogalmai, intézményei és területei. 5. A gyermek jogai. 6. Szülői jogok és kötelességek. 7. A magyar gyermekvédelmi rendszer: a gyermekek védelmét biztosító hatóságok, a rendszerhez kapcsolódó intézmények, gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer. 8. A gyermekjóléti szolgálatok és a családsegítő központok tevékenysége. 9. A gyermekotthoni hálózat, a nevelőszülői ellátás, örökbefogadás, gyermekfalvak. 10. Szociokulturális és pszichoszociális veszélyformák a gyermek fejlődésében.					
SZAKIRODALOM: ▪ 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról ▪ 1997. évi XXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásáról ▪ Kovács János: <i>Társadalompolitika – szociálpolitika</i>, AGROINFORM Kiadó, Budapest, 2006 ISBN 9635028466 ▪ Krémer Balázs: <i>Bevezetés a szociálpolitikába</i>, Napvilág Kiadó, Budapest, 2009 ISBN 9789639697492 ▪ Veczkó József: <i>Gyermekevédelem pszichológiai és pedagógiai nézőpontból</i>, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2007 ISBN 9634958658 ▪ Rácz Andrea (szerk.): <i>A gyermekvédelem megújulási alternatívái</i>, Rubeus Egyesület, Budapest, 2015 ISBN 9786158026406 ▪ Bartal Anna Mária: <i>Szociálpolitikáról alapfokon</i>, NCSSZI, Budapest, 2003 ISBN 9632064712 ▪ Csókay László – Domszky András (szerk.): <i>A gyermekvédelem nemzetközi gyakorlata</i>, Pont Kiadó, Budapest, 1994 ISBN 9638336021 ▪ Domszky András. (szerk.): <i>Gyermekevédelmi szakellátás</i>, NCSSZI, Budapest, 2004 ISBN 9638650184 ▪ Szöllősi Gábor (szerk.): <i>Gyermekevédelmi alapellátás</i>, NCSSZI, Budapest, 2004 ISBN 9639664460 ▪ Virág György (szerk.): <i>Családi iszonyok. A családi erőszak kriminológiai vizsgálata</i>, KJK KERSZÖV Jogi és Üzleti kiadó, Budapest, 2005 ISBN 963224852 X					

TC3111101			SZOCIOLÓGIAI ALAPISMERETEK		
Tantárgy felelőse Szociális Tanulmányok Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	2	Előadás	Vizsga
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy oktatásának célja a kisgyermeknevelő hallgatók szociológiai ismereteinek megalapozása, az alapvető társadalomtudományi fogalmak elsajátítása, a bölcsőde szerepének bemutatása a szocializáció komplex folyamatában. A tantárgy kiemelt feladata a nevelés-oktatás társadalmi beágyazottságának rendszerszintű értelmezése, elemzése, a professzionális nevelési intézmények szocializációs szerepének áttekintése, a csecsemő- és kisgyermekkorai nevelés szemszögéből meghatározó jelenkori társadalmi és szocializációs problémák kezelési lehetőségeinek bemutatása. A tantárgy hozzájárul ahhoz, hogy a hallgatók megfelelő módon értelmezzék a bölcsőde szerepét, helyét a gyermek szocializációjának összetett folyamatában.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <u>Elsajátítandó ismeretanyag:</u> 1. A szociológia szemléletmódja, alapfogalmai, a szociológiai kutatás fontosabb elméleti és módszertani sajátosságai. 2. A magyar és a nemzetközi empirikus kutatások főbb eredményei. 3. Az értékek, normák és az életmód összefüggései. 4. A társadalmi rétegződés jellemzői, a mobilitás és az iskolai végzettség összefüggései. 5. A kultúra szociológiája. 6. A településszociológia alapkérdései. 7. Beilleszkedési nehézségek, devianciák és kezelésük. 8. A társadalmi és szociokulturális jelenségek szociológiai szempontú elemzése, mélyebb társadalmi összefüggések. 9. A szocializációs folyamatok, az oktatás és a nevelés társadalmi beágyazottsága, valamint a csecsemő- és kisgyermekkorai nevelés szempontjából releváns mai társadalmi problémák és konfliktusok (a családi élet funkciózavarai, családon belüli erőszak, gyermekszegénység). 10. A bölcsőde szerepe a gyermek szocializációjában.					
SZAKIRODALOM: ▪ Andorka Rudolf: <i>Bevezetés a szociológiába</i>, Osiris Kiadó, Budapest, 2006 ISBN 9633894026 ▪ Giddens, A.: <i>Szociológia</i>, Osiris Kiadó, Budapest, 2006 ISBN 9789633899847 ▪ Kolosi Tamás - Tóth István György: <i>Társadalmi riport 2012.</i>, TÁRKI, Budapest, 2012 ISBN 9771216656008 ▪ Elias, N.: <i>A szociológia lényege</i>, Napvilág Kiadó, Budapest, 1999 ISBN 96390822317 ▪ Weber, M.: <i>Gazdaság és társadalom. A megértő szociológia alapvonalai 1.</i>, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1987 ISBN 9632216865					

TC3121301			TÁPLÁLKOZÁSTANI ISMERETEK		
Tantárgy felelőse Művészeti, Testnevelési és Életviteli Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy oktatásának célja az alapvető táplálkozástani ismeretek áttekintése, a kisgyermeknevelő hallgatók táplálkozással kapcsolatos kultúrájának formálása, az egészséges táplálkozással összefüggő tudás és készségelemek elsajátítása. A tantárgy kiemelt feladata a csecsemő és kisgyermek egészséges táplálásával, táplálkozásával összefüggő gondozói, nevelői ismeretek megalapozása, a táplálkozási szokások formálásával kapcsolatos készségek, képességek fejlesztése. A tantárgy hozzájárul ahhoz, hogy a hallgatók tisztában legyenek a bölcsőde szerepével a kisgyermek táplálkozási szokásainak megalapozásában.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Elsajátítandó ismeretanyag:

1. A tápanyagok fajtái és jelentősége a gyermekétkeztetésben.
2. Tápanyagszükséglet. Anyagcsere, emésztés és felszívódás.
3. Élelmi anyagok, élelmiszerek. Az élelmiszerek csoportosítása. Az élelmiszerek összetétele, jelentősége és felhasználása.
4. A korszerű csecsemő- és kisgyermektáplálás alapjai. Élelmezéstechnika és higiéné.
5. Étrendtervezés, ételsorok és csoportok.
6. Tejkonyha, tápszerek és alkalmazásuk. Étlapkészítés.
7. A beteg csecsemő és kisgyermek táplálása.
8. Táplálkozási problémák.
9. Az élelmezéssel kapcsolatos dokumentáció. Speciális diéták, étrendek.
10. Speciális igények kezelése gyermekintézményben (vegetáriánus étrend, vallási okokból, nemzeti tradíciók követéséből fakadó étrendi igények, stb.)

SZAKIRODALOM:

- Bajusz Judit - Fiedler Orsolya – Tobak Orsolya: *Fejlődés, gondozás, táplálás gyermekkorban*, Medicina Könyvkiadó, Budapest, 2012 ISBN 9789632264097
- Mramurácz Éva - Henter Izabella - Szabóné Tóth Zsuzsanna (szerk. Darvai Sarolta): *Táplálkozási és élelmezéstan ismeretek*, Líceum Kiadó, Eger, 2004 ISBN 978969894907
- Barna Mária: *Táplálkozás csecsemő- és gyermekkorban*. Magyar Táplálkozástudományi Társaság, Budapest, 1994 ISBN nélküli
- Barna Mária: *Táplálkozás – Diéta*, Medicina Könyvkiadó Rt., Budapest, 1996 ISBN 9632422457
- Barna Mária - Papp Rita - Mramurácz Éva: *Otthon és a bölcsődében*, Alimenta Kiadó, Budapest, 1999 ISBN 963853690 X
- Kovács Andrea - Józsa Elemérné – Kelephegy Katalin: *Ételek és allergiák*, Alimenta Kiadó, Budapest, 1996 ISBN 9638536926
- Rigó János: *Dietetika*, Medicina Könyvkiadó Zrt., Budapest, 2002 ISBN 963242705X

TC3122301			VIZUÁLIS NEVELÉS ÉS MÓDSZERTANA		
Tantárgy felelőse Művészeti, Testnevelési és Életviteli Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy oktatásának célja a bölcsődés korú gyermek életkori sajátosságainak megfelelő vizuális nevelői kompetenciák, attitűd formálása, a vizuális műveltséganyag közvetítésével és tevékenységekben való elmélyítésével az esztétikum iránti fogékonyság és helyes értékítélet kialakítása. A tantárgy kiemelt feladata a vizuális műveltség pedagógiai alapjainak, módszertani lehetőségeinek megismerése, a vizuális nevelés tevékenységi területeinek bemutatása, valamint azok bölcsődei keretek között történő alkalmazhatóságának áttekintése. A tantárgy hozzájárul a hallgatók esztétikai érzékének és érzelmi intelligenciájának fejlesztéséhez, valamint a harmonikus és inger gazdag bölcsődei környezet kialakítása iránti igény megalapozásához.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <u>Elsajátítandó ismeretanyag:</u> 1. A vizuális nevelés alapjai: esztétikai, érzelmi, vizuális ismeretek. Az esztétikai élmény pszichológiája. 2. A művészetek szerepe az ember életében. A vizuális kultúra, a környezet esztétikai szempontok szerinti alakítása. 3. A vizuális nevelés pszichológiai alapjai: célja, eszközei és módszerei. Alapvető vizuális technikák megismerése, alkalmazása. 4. A műelemzés szempontjai. Színtani alapismeretek, a színek hatásmechanizmusai. Ismerkedés a vizuális művészet (képző, ipar-, építőművészet) speciális témáival. 5. A gyermek vizuális képességeinek fejlődése, módszerek és feltételek a vizuális tevékenységek megindulásának biztosítására. 6. A rajzfejlődés, a festés, az ábrázolás, az alkotás pszichológiai vonatkozásai. 7. A gyermekek pszichoszomatikus fejlődése a vizualitás tükrében (rajzelemzések). A manuális és a vizuális jelnyelv kezdetei. 8. Alapanyagok és eszközök megválasztásának szempontjai. A vizuális fejlesztés összehangolása más fejlesztési területekkel. 9. A gyermekek vizuális tevékenységének megfigyelése, elemzése. 10. A kisgyermeknevelő vizuális neveléssel kapcsolatos tevékenységeinek megfigyelése, elemzése.					
SZAKIRODALOM: ▪ Arnheim, R.: <i>A vizuális élmény. Az alkotó látás pszichológiája</i>, Gondolat Kiadó, Budapest, 1979 ISBN 9632801415 ▪ Gyöngy Kinga (szerk.): <i>Első lépések a művészetek felé II. – A vizuális nevelés és az irodalmi nevelés lehetőségei kisgyermekkorban</i>, Dialóg Campus, Budapest, 2015 ISBN 9786155376535 ▪ Baktai Patrícia – Koltai Magdolna: <i>Beszélő tárgyak</i>, Tankönyvkiadó, Budapest, 1989 ISBN 9631813053 ▪ Feuer Mária: <i>A gyermekrajzok fejlődéslélektana</i>, Akadémiai kiadó, Budapest, 2000 ISBN 9789630577328 ▪ Kárpáti Andrea: <i>Vizuális képességek fejlődése</i>, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1995 ISBN 9631868249 ▪ Tóthné Sándor Zsuzsa: <i>Ábrázolás és művészet</i>, Tankönyvkiadó, Budapest, 1988 ISBN 9631801276 ▪ Bálványos Huba - és Sánta László: <i>A vizuális megismerés és a vizuális kommunikáció</i>, Balassi Kiadó, Budapest, 2000 ISBN 9635063547 ▪ Itten, J.: <i>A színek művészete</i>, Corvina Kiadó, Budapest, 1978 ISBN 9631314066 ▪ Pázmány Ágnes – Permay Éva: <i>Látás és ábrázolás</i>, Nemzeti Tankönyvkiadó Zrt., Budapest, 2010 ISBN 9631834557 ▪ Malchiody, C.: <i>A gyermekrajzok megértése</i>, Animula Kiadó, Budapest, 2003 ISBN 9639410373 ▪ Balázsne Szűcs Judit: <i>Játék és fejlesztés a művészetek tükrében</i>, Szort Bt., Budapest, 2004 ISBN 963271667					

TC3122203			ZENEI JÁTÉKOK		
Tantárgy felelőse Egyházzenei és Zenepedagógiai Tanszék			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	15	1	2	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy oktatásának célja az ének-zenei ismeretrendszer bővítése, a bölcsődés korosztálynak megfelelő ritmikai, hangzási-dallami játékok megismerése, a zenei játékok személyiségformáló hatásrendszerének áttekintése. A tantárgy kiemelt feladata a hazai és az európai kultúrkörbe tartozó gyermekdalok, műzenei szemelvények és zenei játékok megismertetése és begyakoroltatása a leendő kisgyermeknevelőkkel, aminek segítségével képessé válnak a bölcsődei zenei játékok tervezésére, szervezésére és irányítására. A tantárgy hozzájárul a hallgatók zenei kultúrájának, érzelmi intelligenciájának fejlesztéséhez, a zenei tevékenység iránti pozitív attitűdök kialakulásához, amelynek révén alkalmassá válnak a zene kisgyermekkel való megszerettetésére.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Elsajátítandó ismeretanyag:

1. A magyar népi mondókákhoz és játékdalokhoz kapcsolódó játékok mozgásanyaga.
2. A mozgások, tevékenységek vezetéséhez szükséges fejlődéslélektani és módszertani ismeretek.
3. A zenei játékokkal történő személyiségformálás lehetőségeinek ismerete, a zeneileg fogékony, a zene iránt érdeklődő, a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek zenei nevelésének speciális anyagai és hatékony módjai; munkaformák használata, a differenciálás játékos-zenei lehetőségeinek ismerete.
4. A különböző korosztályoknak való dallamok kiválogatása, megszólaltatása, egyszerű hangszerelése.
5. Európai gyermekdalok és műzenei szemelvények.
6. Évszakokhoz kapcsolódó dalok és kánonok.
7. Ritmushangszerekkel kíséret szerkesztése.
8. A zenei nevelés alternatív lehetőségeinek gyakorlati alkalmazása. A zene építőkövei és alkalmazásuk a zenés foglalkozásokon. Az Orff-hangszerek használatának lehetőségei.
9. Az improvizációk, érzések megbeszélésének módjai.
10. Az énekek, dalos játékok, zenehallgatási anyagok kiválasztásának szempontjai.

SZAKIRODALOM:

- Gyöngy Kinga (szerk.): *Első lépések a művészetek felé II. – Az ének-zenei nevelés lehetőségei kisgyermekkorban*, Dialog Campus, Budapest, 2014 ISBN 9786155376542
- Dimény Judit: *Hang-játék*, Zeneműkiadó, Budapest, 1981 ISBN 9633303923
- Falvay Károly: *Ritmikus mozgás – énekes játék*, Országos Pedagógiai Intézet, Budapest, 1994 ISBN 9636823669
- Kis Jenőné Kenesei Éva: *Alternatív lehetőségek a zenepedagógiában*, Tárogató Kiadó, Budapest, 1999 ISBN 9638491523
- Komáromi Lajosné: *A játék természetes örömeivel*, Antológia Kiadó, Lakitelek, 2006 ISBN 9639354457
- Sárty László: *Kreatív zenei gyakorlatok*, Ars Longa. Jelenkor Kiadó, Pécs, 1999 ISBN 963676590
- Katona Imre: *Néprajz és gyermekvilág*, Pont Kiadó, Budapest, 2001 ISBN 9639312185
- Kerényi György: *Jeles napok dalai*, Editio Musica, Budapest, 2004 ISBN 080023372
- Kokas Klára: *A zene felemeli a kezeimet*, Akadémia Kiadó, Budapest, 1992 ISBN 9630562855
- Lázár Katalin: *Népi játékok*, Planétás Kiadó, Budapest, 2005 ISBN 9632862317
- Ludánszky Éva: *Óvodai zenei hagyományápolás – népszokások*, Hajdúböszörmény, Szerzői kiadás, 1995 ISBN nélküli